

دوره دهم - سال اول

شماره چاپ: ۱۸۷

تاریخ چاپ: ۱۳۹۵/۷/۴

شماره ثبت: ۱۶۵

اظہار نظر کارشناسی درباره:
«طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران»
۲. مقایسه طرح با قوانین و مقررات موجود

کد موضوعی: ۲۲۰

شماره مسلسل: ۱-۱۵۱۶۸

بہمن ماہ ۱۳۹۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۵.....	مقایسه تغییرات صورت گرفته در طرح نسبت به قوانین موجود
۹۴.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۹۴.....	منابع و مآخذ

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران»
۲. مقایسه طرح با قوانین و مقررات موجود

چکیده

«طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران» با هدف اصلاح قوانین مربوط به فعالیت بانکها، با امضای ۲۲۵ نماینده دوره دهم مجلس شورای اسلامی به شماره ۱۸۷ در تاریخ ۱۳۹۵/۷/۴ توسط اداره قوانین مجلس به چاپ رسیده و به کمیسیونهای تخصصی ارجاع شده است. طرح مزبور به عنوان نسخه جدید و اصلاح شده طرح مربوط به دوره نهم مجلس شورای اسلامی با عنوان طرح «عملیات بانکی بدون ربا» است که یک فوریت آن در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۴/۲/۸ (دوره نهم مجلس شورای اسلامی) تصویب شده بود؛ ولی در انتهای دوره نهم مجلس به نتیجه نرسید.

گزارش حاضر دومین گزارش از سلسله گزارشهای^۱ کارشناسی است که به مقایسه «طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران» با قوانین و برخی از مقررات مهم موجود در حوزه پولی و بانکی پرداخته است. سؤال اصلی این گزارش این است که طرح حاضر نسبت به قوانین مصوب فعلی و مقررات مهم حوزه پولی و بانکی کشور چه تغییراتی داشته و چه خلأهایی را برطرف کرده است؟

مقایسه صورت گرفته بین «طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران» و قوانین و مقررات موجود نشان داد:

۱. بخش عمده‌ای از مواد طرح حاضر دارای سابقه قانونی بین قوانین تصویب شده در حوزه پولی و بانکی نبوده و نشان می‌دهد این طرح حاوی احکام قانونی است که با اعمال اصلاحات محتوایی لازم، بخش زیادی از خلأهای قانونی را برطرف می‌کند. برای مثال حوزه‌های نظارت، ضابطه‌مندی اعطای تسهیلات، شفافیت، پاسخگویی، حاکمیت شرکتی و حل و فصل بانکهای ورشکسته دارای بیشترین خلأها در قوانین موجود هستند.

۲. برخی از ضوابط تأسیس و اداره بانک، ضوابط اعطای تسهیلات، استانداردهای نظارتی و ...، مندرج در این طرح دارای سابقه در بین مقررات، آیین‌نامه‌های هیئت وزیران یا مصوبات شورای پول و اعتبار بوده که طرح حاضر درصدد تصویب آنها در سطح قانون برآمده است.

۱. گزارش نخست به بررسی و اظهار نظر پیرامون کلیات طرح پرداخته است. دسترسی به گزارش مزبور: <http://rc.majlis.ir/fa/report/show/1000712>.

۳. طرح حاضر در صورت تصویب می‌تواند پراکندگی و تعدد موجود در قوانین فعلی (بیش از ۱۰ قانون مجزا) را رفع نموده و یک قانون واحد برای فعالیت بانک‌ها در چارچوب عملیات بانکی بدون ربا ارائه نماید.

مقدمه

طرح «بانکداری جمهوری اسلامی ایران»^۱ که پس از اعمال اصلاحات نسبت به نسخه اولیه آن (طرح «عملیات بانکی بدون ربا» مربوط به دوره نهم مجلس شورای اسلامی)^۲ ارائه شده و در حال بررسی توسط کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی است، مشتمل بر ۱۳ فصل و ۲۱۹ ماده قانونی است که علاوه بر عملیات بانکی بدون ربا (روش‌های تجهیز و تخصیص منابع)، به سایر ابعاد بانکداری همچون تأسیس بانک، تملک سهام بانک، ساختار اداره بانک، نظارت بانکی، حاکمیت شرکتی، حل و فصل و انحلال بانک و... نیز توجه کرده است.

در جدول زیر محورها و موضوعات اصلی مطرح شده در هریک از فصول مربوط به طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران نشان داده شده است.

جدول ۱. محورها و موضوعات فصول طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران

محورها و موضوعات	فصول طرح
<ul style="list-style-type: none"> - اهداف قانون - ارائه تعریف مجزا برای مؤسسه اعتباری، بانک و مؤسسه اعتباری غیربانکی - شمول تعاریف صندوق و بانک قرض الحسنه و تعاونی اعتبار 	فصل اول- اهداف، تعاریف و گستره شمول
<ul style="list-style-type: none"> - ضوابط و شرایط تقاضای تأسیس - تطبیق اساسنامه بانک‌های دولتی - ضوابط تأسیس بانک خارجی - مقابله تخلف و فعالیت‌های غیرقانونی 	فصل دوم- شرایط تأسیس بانک
<ul style="list-style-type: none"> - حدود و ضوابط تملک سهام بانک‌ها - تعیین مصادیق مالک واحد (لحاظ کردن روابط مالی، خویشاوندی، مالکیتی و غیره در یک شخص حقوقی یا حقیقی) 	فصل سوم- نحوه تملک سهام بانک‌ها
<ul style="list-style-type: none"> - ساختار هیئت مدیره - ساختار هیئت عامل - ضوابط و شرایط هیئت مدیره و هیئت عامل 	فصل چهارم- ساختار بانک‌ها

۱. دسترسی به متن طرح فعلی (دوره دهم مجلس شورای اسلامی):

http://rc.majlis.ir/fa/legal_draft/show/983611

۲. دسترسی به متن طرح قبلی (دوره نهم مجلس شورای اسلامی):

http://rc.majlis.ir/fa/legal_draft/show/927943

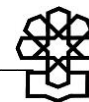
محورها و موضوعات	فصول طرح
- توجه به مقوله مهم و اساسی حاکمیت شرکتی در بانکها	
- سپرده فرض الحسنه - سپرده جاری - سپرده سرمایه‌گذاری - انتشار اوراق بهادار - مقررات ویژه عقود - ایجاد نهادهای مالی جدید - ساماندهی و ترویج قرض الحسنه - وصول مطالبات و جریمه تأخیر	فصل پنجم- عملیات بانکی بدون ربا
- فهرست انواع خدمات بانکی - موارد ممنوعیت بانکها	فصل ششم- خدمات بانکی
- اندوخته قانونی - اصول حسابداری و دفتری - ضوابط صورت‌های مالی بانکها	فصل هفتم- مقررات ناظر بر گزارشگری مالی بانکها
- استانداردهای ثبت و جمع‌آوری اطلاعات بانکی - ضوابط پاسخگویی بانکها	فصل هشتم- شفافیت و پاسخگویی نظام بانکی
- ساختار و اختیارات شورای فقهی - ساختار، وظایف و اختیارات هیئت نظارت - اقدامات تنبیهی و نظارتی	فصل نهم- نظارت
- ترکیب و اختیارات هیئت‌های رسیدگی به تخلفات انتظامی بانکها - تفکیک هیئت بدوی و هیئت تجدیدنظر - تعیین مجازات‌های انتظامی	فصل دهم- مقررات انتظامی و کیفری
- تأسیس کانون بانکها به‌موجب اساسنامه هیئت نظارت - ارائه نظرات مشورتی به اعضا و بانک مرکزی و...	فصل یازدهم- کانون بانکها
- ساختار، اختیارات و منابع مالی صندوق - سایر ضوابط اداره صندوق و تکالیف ناظر بر بانکها	فصل دوازدهم- صندوق ضمانت سپرده‌ها
- قواعد، مقررات و رویه‌های ناظر بر تشخیص بانک «در معرض توقف»، «متوقف» یا «ورشکسته» - الزام به ارائه «بیانیه وضعیت بانک»	فصل سیزدهم- توقف، ورشکستگی و انحلال بانکها

مأخذ: طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران.

یکی از سؤالاتی که درخصوص طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان طرح اصلاح قوانین حوزه بانکداری، مطرح است این است که این طرح نسبت به قوانین مصوب موجود در حوزه پولی و بانکی چه تغییراتی را داشته و مبادرت به اصلاح چه مواردی نموده است؟

دو قانون اصلی و مادر در خصوص فعالیت بانک‌ها در جمهوری اسلامی ایران وجود دارد که عبارت است از قانون پولی و بانکی مصوب سال ۱۳۵۱ و قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب سال ۱۳۶۲. قانون پولی و بانکی کشور هم شامل مقررات پول و بانک مرکزی می‌شود و هم شامل احکام تأسیس، اداره و مقررات انتظامی بانک‌ها. قانون عملیات بانکی بدون ربا نیز شامل احکامی درباره عملیات بانکی مبتنی بر عقود شرعی و برخی وظایف نظام بانکی و بانک مرکزی است. علاوه بر این دو قانون، قوانین موردی دیگری در خصوص بانک‌ها وجود دارد که در بردارنده احکام و مقرراتی در خصوص عملیات بانکی است. فهرست زیر مهمترین قوانین مربوط به حوزه پولی و بانکی را بیان می‌دارد:

۱. قانون اساسنامه بانک ملی ایران مصوب سال ۱۳۱۷ (مصوب مجلس شورا)
۲. قانون اساسنامه بانک کشاورزی ایران مصوب سال ۱۳۳۴ و ۱۳۴۵ (مصوب مجلس شورا)
۳. لایحه قانونی اداره امور بانک‌ها، مصوب سال ۱۳۵۸
۴. قانون تجارت و اصلاحات بعدی آن، مصوب سال ۱۳۴۷
۵. قانون پولی و بانکی، مصوب سال ۱۳۵۱
۶. قانون اساسنامه بانک مسکن، مصوب سال ۱۳۵۸
۷. لایحه قانونی ممنوعیت خروج بدهکاران بانک‌ها، مصوب سال ۱۳۵۹
۸. قانون اساسنامه بانک سپه مصوب سال ۱۳۵۹ (مصوب شورای انقلاب)
۹. قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)، مصوب سال ۱۳۶۲
۱۰. قانون اصلاح ماده (۱۵) قانون عملیات بانکی بدون ربا و الحاق دو تبصره به آن، مصوب سال ۱۳۶۵
۱۱. قانون مستثنا نمودن بانک‌ها از مقررات عام استخدام دولتی (ماده واحده) مصوب ۱۳۶۷
۱۲. قانون نحوه وصول مطالبات بانک‌ها (مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام) سال ۱۳۶۸
۱۳. قانون تأسیس شرکت دولتی پست‌بانک، مصوب سال ۱۳۷۳
۱۴. قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۵) اصلاحی قانون عملیات بانکی بدون ربا، مصوب سال ۱۳۷۶
۱۵. قانون الزام اختصاص شماره ملی و کدپستی برای کلیه اتباع ایرانی، مصوب سال ۱۳۷۶
۱۶. قانون اجازه تأسیس بانک‌های غیردولتی، مصوب ۱۳۷۹
۱۷. قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی، مصوب ۱۳۸۳
۱۸. قانون منطقی کردن نرخ سود تسهیلات بانکی متناسب با نرخ بازدهی در بخش‌های مختلف اقتصادی (با تأکید بر نظام بانکداری اسلامی) مصوب سال ۱۳۸۵
۱۹. قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها، مصوب ۱۳۸۶
۲۰. قانون الحاق یک تبصره به ماده (۴۱) قانون پولی و بانکی کشور، مصوب ۱۳۵۱

۲۱. قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، مصوب ۱۳۹۴
گزارش حاضر، در ادامه سلسله گزارش‌های بررسی طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران (طرح جدید
مجلس شورای اسلامی پیرامون اصلاح قوانین حوزه بانکی) به بررسی و مقایسه بین مواد طرح حاضر با
قوانین و مقررات مهم موجود می‌پردازد. شایان ذکر است که این گزارش دربرگیرنده بررسی کلیه قوانین
و مقررات موجود نبوده و بلکه به مهمترین و اصلی‌ترین قوانین و مقررات ناظر بر فعالیت بانک‌ها و
مؤسسات اعتباری پرداخته است.^۱

مقایسه تغییرات صورت گرفته در طرح نسبت به قوانین موجود

در جدول زیر مواد طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران با قوانین مصوب موجود و مهمترین مقررات
مربوط به نظام بانکی به صورت مقایسه‌ای بررسی شده است. شایان ذکر است که مبنای مقایسه در این
جدول طرح مجلس بوده است. بر این اساس مواردی که در ستون مربوط به طرح، «پررنگ» شده است
به این معناست که بخش پررنگ شده در متن قوانین موجود وجود ندارد. همچنین آن بخش از قوانین
(یا مقررات حسب مورد) که به صورت خط کشیده شده است به معنای این است که در طرح حذف شده
یا پیش‌بینی نشده است. مواردی که با رنگ متمایز شده‌اند نیز با هدف مقایسه کردن برخی عبارتها یا
کلمات نسبتاً مشابه در طرح و قانون است که به طور عمده جای آنها در طرح و قانون یا مقرر
متناظر یکسان نبوده و برای سهولت در خواندن و مقایسه، مشخص شده است.

در این بررسی، طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران با قوانین و مقررات ذیل مورد
مقایسه قرار گرفته است:

۱. قانون پولی و بانکی، مصوب سال ۱۳۵۱
۲. قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)، مصوب سال ۱۳۶۲
۳. لایحه قانونی متمم لایحه قانونی اداره امور بانک‌ها، مصوب ۱۳۵۸
۴. قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، مصوب ۱۳۹۴
۵. قانون اصلاح ماده (۱۵) قانون عملیات بانکی بدون ربا و الحاق دو تبصره به آن، مصوب سال ۱۳۶۵
۶. قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۵) اصلاحی قانون عملیات بانکی بدون ربا، مصوب سال ۱۳۷۶
۷. قانون اجازه تأسیس بانک‌های غیردولتی، مصوب ۱۳۷۹
۸. قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی، مصوب ۱۳۸۳
۹. قانون منطقی کردن نرخ سود تسهیلات بانکی متناسب با نرخ بازدهی در بخش‌های مختلف

۱. به‌عنوان مثال قوانین مربوط به اساسنامه برخی بانک‌های دولتی که در فهرست بالا اشاره شده است در این گزارش مورد
بررسی قرار نگرفته است.

اقتصادی (با تأکید بر نظام بانکداری اسلامی)، مصوب سال ۱۳۸۵

۱۰. قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های

تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها، مصوب ۱۳۸۶

۱۱. قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی سال ۱۳۸۳

۱۲. لایحه قانونی اداره امور بانک‌ها سال ۱۳۵۸

۱۳. قانون اجازه تأسیس بانک‌های غیردولتی سال ۱۳۷۹

۱۴. اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴

۱۵. قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی سال ۱۳۸۷

۱۶. قانون تجارت و اصلاحات بعدی آن مصوب ۱۳۴۷

۱۷. آیین‌نامه وصول مطالبات غیرجاری مؤسسات اعتباری (ریالی و ارزی) سال ۱۳۹۴

۱۸. آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان سال ۱۳۹۲

۱۹. آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط سال ۱۳۹۴

جدول ۲. مقایسه مواد طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران با قوانین و مقررات موجود^۱

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
فصل اول - اهداف، تعاریف و گستره شمول	
<p style="text-align: center;">قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۳:</p> <p>ماده (۱) - اهداف نظام بانکی عبارتند از :</p> <p>۱. استقرار نظام پولی و اعتباری بر مبنای حق و عدل (با ضوابط اسلامی) به منظور تنظیم گردش صحیح پول و اعتبار در جهت سلامت و رشد اقتصاد کشور.</p> <p>۲. فعالیت در جهت تحقق اهداف و سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی دولت جمهوری اسلامی با ابزارهای پولی و اعتباری.</p> <p>۳. ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش تعاون عمومی و قرض الحسنه از طریق جذب و جلب وجوه آزاد و اندوخته‌ها و پس‌اندازها و سپرده‌ها و بسیج و تجهیز آنها در جهت تأمین شرایط و امکانات کار و سرمایه‌گذاری به منظور اجرای بندهای «۲» و «۹» اصل چهل و سوم قانون اساسی.</p> <p>۴. حفظ ارزش پول و ایجاد تعادل در موازنه پرداخت‌ها و تسهیل مبادلات بازرگانی.</p> <p>۵. تسهیل در امور پرداخت‌ها و دریافت‌ها و مبادلات و معاملات و سایر خدماتی که به موجب قانون بر عهده بانک گذاشته می‌شود.</p>	<p>ماده (۱) - اهداف این قانون عبارت است از:</p> <p>- تأمین ثبات و سلامت نظام پولی و بانکی</p> <p>- استقرار نظام بانکداری بر مبنای حق و عدل و منطبق با احکام فقه اسلامی</p> <p>- کارآمدسازی نظام تأمین مالی در جهت حمایت از بخش واقعی اقتصاد کشور</p> <p>- صیانت از حقوق سپرده‌گذاران و سایر ذینفعان</p>

۱. **راهنمای جدول:** مبنای مقایسه در این جدول طرح مجلس بوده است. بر این اساس مواردی که در ستون مربوط به طرح، «پررنگ» (Bold) شده است به معنای این است که بخش پررنگ شده در متن قوانین موجود وجود ندارد. همچنین آن بخش از قوانین (یا مقررات حسب مورد) که به صورت خط کشیده شده است به معنای این است که در طرح حذف شده است یا پیش‌بینی نشده است. موارد خط‌چین به این معناست که ماده متناظر در قانون متناظر با مواد دیگر در طرح می‌باشد و در ماده مذکور بررسی نشده است. موارد هایلایت نیز با هدف مقایسه کردن برخی عبارت‌ها یا کلمات تقریباً مشابه در طرح و قانون است که به طور عمده جای آنها در طرح و قانون مورد نظر یکسان نبوده و برای سهولت در خواندن و مقایسه مشخص شده است.

۲. برخی اهداف مندرج در قانون عملیات بانکی بدون ربا سال ۱۳۶۳ که ناظر بر حوزه بانک مرکزی و سیاست‌گذاری پولی بوده است به دلیل تمرکز طرح بر حوزه بانکداری (و موکول شدن احکام مربوط به بانک مرکزی در لایحه جداگانه) حذف شده است (همانند بندهای «۴» و «۵» ماده (۱) قانون سال ۱۳۶۳).

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی سال ۱۳۸۳:^۱</p> <p>ماده (۱)</p> <p>عملیات بانکی در این قانون به امر واسطه‌گری بین عرضه‌کنندگان و متقاضیان وجوه و اعتبار به صورت دریافت انواع وجوه، سپرده، ودیعه و موارد مشابه تحت هر عنوان و اعطای وام، اعتبار و سایر تسهیلات و صدور کارت‌های الکترونیکی پرداخت و کارت‌های اعتباری اطلاق می‌شود.</p>	<p>ماده (۲)</p> <p>اصطلاحات مورد استفاده در این قانون [طرح] در معانی زیر به کار رفته است:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ۲. شورای فقهی: شورای فقهی بانک مرکزی ۳. هیئت نظارت: هیئت نظارت بر مؤسسات اعتباری ۴. عملیات بانکی: اعطای اعتبارات و تسهیلات مبتنی بر ذخایر تجهیز شده ۵. خدمات بانکی: عملیاتی غیر از تجهیز ذخایر و اعطای تسهیلات و اعتبارات، نظیر صدور ضمانتنامه، گشایش اعتبار اسنادی و... که بانک‌ها و مؤسسات اعتباری به درخواست مشتریان خود انجام داده و در قبال آن کارمزد دریافت می‌کنند. ۶. ذخایر: اسکناس و مسکوک منتشره و سپرده‌های بانک‌ها نزد بانک مرکزی که قوه ابرا دارد. ۷. مؤسسه اعتباری: شخص حقوقی است که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و به انجام عملیات بانکی و ارائه خدمات بانکی مبادرت می‌نماید. ۸. بانک: مؤسسه اعتباری است که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی از عنوان بانک استفاده می‌کند و می‌تواند مشتمل بر انواع مختلفی از جمله بانک‌های تجاری، تخصصی، توسعه‌ای، سرمایه‌گذاری، قرض‌الحسنه، منطقه‌ای، مجازی، خرد و جامع باشد. در این قانون هر جا از واژه بانک استفاده می‌شود، همه مؤسسات اعتباری اعم از اینکه از عنوان بانک استفاده کنند یا نکنند را شامل می‌شود؛ مگر آنکه خلاف آن تصریح شده باشد. ۹. مؤسسه اعتباری غیربانکی: مؤسسه اعتباری است که بدون استفاده از عنوان بانک صرفاً در محدوده معینی که به موجب قانون تعیین می‌شود، اجازه انجام عملیات بانکی را دارد. صندوق قرض‌الحسنه و تعاونی اعتبار، نمونه‌هایی از مؤسسه اعتباری غیربانکی هستند.

۱. در قوانین اصلی حوزه پولی و بانکی تعاریف به صورت مشخص ارائه نشده است. هرچند برخی از تعاریف در آیین‌نامه‌ها و مقررات ابلاغی وجود دارد.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>۱۰. بانک قرض الحسنه: مؤسسه اعتباری غیرانتفاعی است که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی از عنوان بانک قرض الحسنه استفاده می کند. بانک قرض الحسنه از طریق انواع سپرده بدون سود، انتشار اوراق بهادار بدون بازده (مانند صکوک وقف و قرض الحسنه)، وجوه اداره شده و کمک های خیرین، تجهیز ذخایر می نماید و مبتنی بر آن تسهیلات قرض الحسنه به متقاضیان اعطا می نماید.</p> <p>۱۱. صندوق قرض الحسنه: مؤسسه اعتباری غیرانتفاعی است که طبق ضوابط اعلامی بانک مرکزی تأسیس شده و از طریق سپرده قرض الحسنه و کمک های خیرین مبادرت به تجهیز منابع نموده و منابع مذکور را صرف اعطای تسهیلات قرض الحسنه به متقاضیان می نماید.</p> <p>۱۲. تعاونی اعتبار: مؤسسه اعتباری است که طبق قانون و ضوابط اعلامی بانک مرکزی در قالب شرکت تعاونی برای رفع نیازهای اعتباری اعضا تأسیس می شود. تعاونی های اعتبار مجاز به سپرده پذیری، اعطای تسهیلات و ارائه خدمات بانکی به غیر اعضای خود نیستند.</p> <p>۱۳. سپرده: تعهد بانک به بازپرداخت است که می تواند به همراه سود یا بدون آن و یا با کسر مبلغی از آن ایفا شود.</p> <p>۱۴. تسهیلات: منابع مورد نیاز متقاضیان که در چارچوب این قانون به آنان اعطا می شود.</p> <p>۱۵. اعتبار: عبارت است از تعهد به پرداخت تسهیلات به اشخاص یا پذیرش تعهد در قالب اعتبارات اسنادی، ضمانتنامه، ظهرنویسی یا موارد مشابه</p> <p>۱۶. سرمایه نظارتی: مجموع آن دسته از اقلام ترازنامه ای بانک نظیر سرمایه پرداخت شده، اندوخته ها، سود انباشته و ذخایر می باشد که قابلیت جبران زیان های وارده به بانک را دارد.</p> <p>۱۷. ابزارهای پرداخت: کلیه امکاناتی که اشخاص را قادر به پرداخت یا انتقال وجوه می سازد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۳)^۱</p> <p>کلیه اشخاص حقوقی که مبادرت به انجام عملیات بانکی و یا ارائه انواع ابزارهای پرداخت می‌نمایند، مشمول مقررات این قانون می‌باشند. تشخیص انجام عملیات بانکی و ارائه ابزارهای پرداخت با بانک مرکزی است.</p>
	<p>ماده (۴)</p> <p>شمول قوانینی که پس از ابلاغ این قانون تصویب می‌شوند بر بانک‌ها مستلزم ذکر نام است.</p>
فصل دوم - شرایط تأسیس بانک	
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۳۰)</p> <p>الف) تأسیس بانک و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از نام بانک در عنوان مؤسسات اعتباری فقط طبق مقررات این قانون ممکن است.</p> <p>ب) تشخیص عملیات بانکی با شورای پول و اعتبار می‌باشد.</p> <p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۴۲)</p> <p>ب) تأسیس بانک و اشتغال به بانکداری بدون رعایت مقررات این قانون و استفاده از نام بانک در عنوان مؤسسات اعتباری ممنوع است. مرتکب به حبس تأدیبی تا ۶ ماه محکوم خواهد شد و در صورت اقتضای دادستان می‌تواند به درخواست بانک مرکزی ایران موقتاً دستور تعطیل مؤسسه را تا تعیین تکلیف نهایی آن از طرف دادگاه بدهد.</p>	<p>ماده (۵)</p> <p>تأسیس بانک، اشتغال به عملیات بانکی، ارائه انواع ابزارهای پرداخت و استفاده از عنوان بانک یا مؤسسه اعتباری فقط طبق مقررات این قانون و با مجوز بانک مرکزی امکانپذیر است. بانک مرکزی موظف است اسامی کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دارای مجوز را به صورت عمومی منتشر نموده و به اطلاع نیروی انتظامی و قوه قضائیه برساند.</p> <p>تبصره - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است اشخاصی که بدون اخذ مجوز از بانک مرکزی مبادرت به اقدامات موضوع این ماده می‌نمایند را شناسایی نموده و با اطلاع قبلی بانک مرکزی، نسبت به تعطیل و متوقف نمودن فعالیت آنها اقدام نماید. متخلفان با شکایت بانک مرکزی یا دادستان محل فعالیت مؤسسه به حسب اقتضا به یک یا چند مورد از مجازات‌های درجه یک ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی^۲ محکوم خواهند شد. در صورتی که</p>

۱. این ماده در طرح، مشکل تعدد و پراکندگی قوانین بانکی را درخصوص فعالیت اشخاص در حوزه پولی و بانکی از بین می‌برد.

۲. ماده (۱۹) - مجازات‌های تعزیری به هشت درجه تقسیم می‌شود:

درجه ۱ -

- حبس بیش از بیست و پنج سال

- جزای نقدی بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

- مصادره کل اموال

- انحلال شخص حقوقی

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>تبصره - تعقیب کیفری در موارد فوق منوط به شکایت بانک مرکزی ایران است.</p> <p>قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی سال ۱۳۸۳:</p> <p>ماده (۱)</p> <p>اشتغال به عملیات بانکی توسط اشخاص حقیقی و یا حقوقی تحت هر عنوان و تأسیس و ثبت هرگونه تشکل برای انجام عملیات بانکی، بدون دریافت مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوع است.</p> <p>تبصره «۲» - اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگری که بدون دریافت مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عملیات بانکی مبادرت دارند موظفند ظرف یک ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون برای اخذ مجوز به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مراجعه و مدارک مورد نیاز را ارائه نمایند. در غیر این صورت بنا به درخواست بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ادامه فعالیت این قبیل اشخاص توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران متوقف خواهد شد. در صورت اعتراض، متقاضی می‌تواند به مراجع ذیصلاح قضایی مراجعه نماید. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز موظف است ظرف سه ماه درخواست را رسیدگی و نتیجه را به متقاضی اعلام نماید. در صورت عدم صدور مجوز، بانک یاد شده ایرادها و نواقص پرونده را برای اصلاح و رفع آن باید به متقاضی اطلاع دهد.</p> <p>تبصره «۴» - اشخاص حقیقی یا حقوقی موضوع این ماده که به عملیات بانکی اشتغال دارند در صورتی که موفق به اخذ مجوز فعالیت تحت عنوان موجود یا عنوان مناسب دیگر ظرف ۶ ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون نشوند بنا به اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران حق ادامه فعالیت نخواهند داشت. متخلفین از اجرای این حکم در صورت شکایت بانک یاد شده از طریق مقامات قضایی صلاحیتدار به مجازات حبس تا ۶ ماه محکوم خواهند شد.</p> <p>قانون الحاق یک تبصره به ماده (۴۱) قانون پولی و بانکی کشور</p> <p>ماده واحده - یک تبصره به ماده (۴۱) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۸ تیر ۱۳۵۱ الحاق می‌شود.</p>	<p>متخلف، شخص حقوقی باشد، مؤسسان، اعضای هیئت‌مدیره، مدیرعامل و سایر مدیران مؤثر مؤسسه (به تشخیص بانک مرکزی) دارای مسئولیت کیفری بوده و تصدی پست‌های مدیریتی آنها در حکم تصرف غیرقانونی در اموال عمومی تلقی شده و همگی این افراد به همراه شخص حقوقی متخلف، در قبال خسارات وارده به اشخاص ثالث مسئولیت تضامنی خواهند داشت.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>تبصره - مواد (۳۹)، (۴۰) و (۴۱) (به‌استثنای بند «د» ماده اخیر) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۸ تیرماه ۱۳۵۱ شامل تمامی مؤسسات اعتباری غیربانکی که با تشخیص بانک مرکزی به عملیات بانکی مبادرت می‌ورزند به‌استثنای صندوق‌های توسعه‌ای و حمایتی دولتی و غیردولتی مانند صندوق حمایت از تولید بخش کشاورزی در محدوده اساسنامه فعلی خود، نیز می‌گردند.</p>	
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱: ماده (۳۰) د) مراجع ثبت شرکت‌ها نمی‌توانند تقاضای تأسیس بانکی را در ایران به ثبت برسانند مگر آنکه اجازه‌نامه بانک مرکزی ایران و رونوشت گواهی شده اساسنامه مربوط که به تصویب شورای پول و اعتبار رسیده است ضمیمه تقاضای ثبت باشد.^۱</p>	<p>ماده (۶) مراجع ثبت شرکت‌ها نمی‌توانند تقاضای تأسیس بانک یا هرگونه تغییرات در اساسنامه آن را به ثبت برسانند، مگر آنکه مجوز بانک مرکزی و رونوشت گواهی شده اساسنامه مربوط که به تأیید هیئت نظارت رسیده است و گواهی بانک مرکزی مبنی بر پرداخت ۱۰۰ درصد سرمایه، ضمیمه تقاضای ثبت باشد.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱: ماده (۳۰) ج) تأسیس بانک در ایران موقوف به تصویب اساسنامه آن به وسیله شورای پول و اعتبار و صدور اجازه از طرف بانک مرکزی ایران است. ه) هرگونه تغییر در اساسنامه بانک‌ها بایستی به تصویب شورای پول و اعتبار برسد.</p>	<p>ماده (۷) اساسنامه بانک‌ها و تغییرات بعدی آن باید قبل از ثبت به تأیید هیئت نظارت برسد. بانک مرکزی می‌تواند بانک‌ها را به درج برخی نکات لازم‌الرعايه در اساسنامه خود یا تغییر در مفاد آن مطابق با مصوبات هیئت نظارت مکلف نماید. تبصره - اساسنامه نمونه یا هرگونه تغییری که به وسیله بانک مرکزی برای درج در اساسنامه بانک‌ها الزام می‌شود نباید با احکام این قانون و در موارد مسکوت در این قانون، با سایر قوانین مغایر باشد.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱: ماده (۳۰) و) ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه یا نمایندگی بانک‌ها در داخل یا خارج کشور طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد.</p>	<p>ماده (۸) ایجاد یا تعطیلی شعبه، باجه یا دفتر نمایندگی بانک در داخل و یا خارج کشور طبق دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>

۱. در لوایح اصلاحی تهیه شده در حوزه پولی و بانکی، شورای پول و اعتبار به دو بخش «هیئت نظارت» و «هیئت سیاست‌گذاری» تفکیک شده است که در طرح مجلس نیز این تفکیک در نظر گرفته شده است.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۹)</p> <p>بانک مرکزی موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که دسترسی عادلانه عموم مردم به خدمات نظام بانکی در سراسر کشور فراهم گردد. شاخص دسترسی عادلانه توسط بانک مرکزی تدوین و به تصویب هیئت نظارت می‌رسد. بانک‌ها موظفند دستورات ناظر به اجرای این حکم را - که پس از أخذ نظر کانون بانک‌ها، از سوی بانک مرکزی به آنها ابلاغ می‌شود- اجرا و گزارش آن را به بانک مرکزی ارائه نمایند. بانک مرکزی موظف است گزارش اجرای این ماده را سالانه به مجلس شورای اسلامی ارائه و برای اطلاع عموم منتشر نماید.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۳۰)</p> <p>تبصره - بانک‌هایی که قبل از تصویب این قانون تأسیس شده‌اند و اساسنامه آنها با مقررات این قانون مغایرت دارد مکلفند اساسنامه خود را حداکثر ظرف یک سال از تاریخ تصویب این قانون با مقررات این قانون تطبیق دهند و آن را به تصویب شورای پول و اعتبار برسانند.</p>	<p>ماده (۱۰)</p> <p>کلیه بانک‌ها اعم از دولتی و غیردولتی مکلفند اساسنامه خود را حداکثر ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، با ضوابط این قانون و مقررات بانک مرکزی تطبیق داده و آن را به تأیید هیئت نظارت برسانند.</p> <p>تبصره- اساسنامه جدید بانک‌های دولتی متناسب با مأموریت و زمینه فعالیت هر یک توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و پس از تصویب آن در مجمع عمومی بانک، به تأیید هیئت نظارت خواهد رسید. در مواردی که اساسنامه بانک دولتی قبلاً توسط مجلس شورای اسلامی یا مرجع ذیصلاح دیگر، تصویب شده باشد، پس از تصویب اساسنامه جدید، قانون یا مصوبه مربوط نسخ می‌گردد.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۳۱)</p> <p>الف) تشکیل بانک فقط به صورت شرکت سهامی عام با سهام با نام ممکن خواهد بود.</p> <p>قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی:</p>	<p>ماده (۱۱)</p> <p>تشکیل بانک غیردولتی فقط به صورت شرکت سهامی عام با سهام بانام ممکن خواهد بود.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>ماده (۵) - بانک‌های غیردولتی و مؤسسات مالی و اعتباری و سایر بنگاه‌های واسطه پولی که قبل و بعد از تصویب این قانون تأسیس شده یا می‌شوند و بانک‌های دولتی که سهام آنها واگذار می‌شود صرفاً در قالب شرکت‌های سهامی عام و تعاونی سهامی عام مجاز به فعالیت هستند.</p>	
<p>لایحه قانونی اداره امور بانک‌ها سال ۱۳۵۸: قسمت ششم - گروه‌بندی بانک‌ها ماده (۱۷) مجمع عمومی بانک‌ها می‌تواند نسبت به گروه‌بندی و ادغام بانک‌ها اعم از بانک‌های تخصصی و تجاری و همچنین تأسیس بانک‌های جدید برحسب ضرورت اقدام نماید.</p>	<p>ماده (۱۲) بانک‌ها مطابق ضوابطی که به تصویب هیئت نظارت می‌رسد، متناسب با اهداف، مأموریت‌ها و موضوع فعالیت، به انواع مختلفی نظیر بانک‌های تجاری، تخصصی، توسعه‌ای، سرمایه‌گذاری، قرض‌الحسنه، منطقه‌ای، مجازی، خرد و جامع تقسیم می‌شوند. تعریف، ساختار مالکیت، مدیریت و چارچوب فعالیت‌ها و محدودیت‌های هریک از انواع بانک‌های یاد شده، مطابق با دستورالعملی خواهد بود که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱: ماده (۳۱) ج) هر بانکی که بیش از ۴۰ درصد سرمایه آن متعلق به اشخاص حقیقی اتباع خارج یا اشخاص حقوقی خارجی باشد از نظر این قانون بانک خارجی محسوب می‌شود و باید تحت عنوان بانک خارجی به ثبت برسد. از نظر این ماده هر شخص حقوقی که ۷۵ درصد سرمایه آن متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی اتباع ایران نباشد خارجی تلقی می‌شود. ه) از تاریخ تصویب این قانون تأسیس بانک‌های خارجی و مؤسسات اعتباری غیربانکی خارجی که به عملیات متعارف بانکی اشتغال می‌ورزند فقط با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود. مؤسسات اعتباری غیربانکی مؤسساتی هستند که در عنوان خود از نام بانک استفاده نمی‌کنند ولی به تشخیص بانک مرکزی ایران واسطه بین عرضه‌کنندگان و متقاضیان وجوه و اعتبار می‌باشند و عملیات آنها در حجم و نحوه توزیع اعتبارات مؤثر است.</p>	<p>ماده (۱۳) مشارکت دولت‌ها و اشخاص حقوقی دولتی خارجی به هر میزان و مشارکت اشخاص حقیقی یا حقوقی غیردولتی خارجی به میزان بیش از چهل درصد (۴۰٪) در تأسیس بانک‌های جدید مستلزم کسب اجازه از مجلس شورای اسلامی است. تبصره «۱» - هر شخص حقوقی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه آن، به تشخیص بانک مرکزی، متعلق به اتباع خارجی باشد، از نظر مقررات این ماده خارجی محسوب می‌شود ولو اینکه طبق مقررات قانون تجارت و قانون ثبت شرکت‌ها، ایرانی محسوب شود. تبصره «۲» - اشخاص حقوقی دولتی خارجی اشخاصی هستند که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سهام آنها، به تشخیص بانک مرکزی، به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در تملک دولت‌های خارجی باشد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>آیین‌نامه نحوه تأسیس و فعالیت شعب بانک‌های خارجی در ایران سال ۱۳۸۷^۱</p> <p>ماده (۲) - بانک خارجی که حداقل پنج سال از تاریخ شروع فعالیت آن گذشته باشد، می‌تواند با رعایت مفاد این آیین‌نامه به انجام عملیات بانکی در قالب شعبه در ایران مبادرت نماید. عملکرد مالی بانک خارجی در سه سال گذشته باید نمایانگر سودآوری آن در طی هر سه سال باشد.</p>	<p>ماده (۱۴)</p> <p>بانک‌های خارجی در صورت تحقق شرایط زیر می‌توانند مبادرت به ایجاد شعبه در کشور نمایند:</p> <p>۱. مرجع نظارتی کشور متبوع بانک خارجی، دارای توان نظارت یکپارچه به تشخیص بانک مرکزی باشد.</p> <p>۲. مجوز ایجاد شعبه را از مرجع نظارتی کشور متبوع خود و بانک مرکزی دریافت نموده باشند.</p> <p>تبصره «۱» - نظارت مرجع نظارتی کشور متبوع بانک خارجی، نافی اختیارات نظارتی بانک مرکزی نمی‌باشد.</p> <p>تبصره «۲» - در صورت نقض هر یک از شرایط فوق، بانک مرکزی می‌تواند با تصویب هیئت نظارت، فعالیت شعبه را محدود یا ممنوع نماید.</p> <p>تبصره «۳» - سایر شرایط تأسیس، فعالیت و تعطیلی شعبه بانک‌های خارجی براساس دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۳۲)</p> <p>الف) سرمایه بانک‌ها فقط به صورت پول رایج کشور قابل پرداخت است.</p> <p>ب) حداقل سرمایه بانک‌های ایرانی دویست میلیون ریال است که باید تماماً تعهد شده و اقلماً پنجاه درصد آن پرداخت و قبل از تسلیم تقاضای تأسیس نزد بانک مرکزی ایران سپرده شده باشد. حداقل سرمایه بانک‌های خارجی دویست میلیون ریال است که باید تماماً قبل از تسلیم تقاضای تأسیس در بانک مرکزی ایران سپرده شده باشد.</p> <p>ج) بانک مرکزی ایران با تصویب شورای پول و اعتبار می‌تواند مهلت پرداخت سرمایه تعهد شده بانک‌های ایرانی را تعیین و برای اجرا به بانک‌ها ابلاغ نماید.</p>	<p>ماده (۱۵)</p> <p>حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس بانک توسط هیئت نظارت تعیین می‌گردد. سرمایه مورد نیاز برای تأسیس بانک فقط با پول رایج کشور قابل پرداخت است و باید تماماً قبل از صدور مجوز تأسیس نزد بانک مرکزی تودیع شده باشد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>د) بانک مرکزی ایران می‌تواند با تصویب هیئت وزیران حداقل سرمایه مذکور در بند «ب» را در مورد کلیه بانک‌ها یا در مورد بانک‌هایی که فعالیت آنها در رشته‌های مخصوصی است افزایش دهد.</p> <p>مصوبه شورای پول و اعتبار مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۱:^۱</p> <p>«حداقل سرمایه اولیه برای تأسیس بانک غیردولتی ۴،۰۰۰ (چهار هزار) میلیارد ریال مقرر می‌گردد»</p>	
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۳۳)</p> <p>... ب) در صورتی که سرمایه بانکی بر اثر زیان از حداقل مقرر در این قانون کمتر شود باید براساس آیین‌نامه‌ای که در این مورد به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید سرمایه خود را تکمیل نماید.</p>	<p>ماده (۱۶)</p> <p>در صورتی که سرمایه بانکی کمتر از حداقل سرمایه اولیه تعیین شده توسط هیئت نظارت باشد، بانک مزبور موظف است در مهلتی که توسط هیئت نظارت تعیین می‌شود، سرمایه خود را تکمیل نماید.</p>
<p>قانون اجازه تأسیس بانک‌های غیردولتی سال ۱۳۷۹^۲</p> <p>ماده واحده -</p> <p>ج) دولت می‌تواند به افراد حقیقی و حقوقی داخلی به شرط داشتن شرایط زیر مجوز فعالیت اعطا نماید:</p> <p>۱. داشتن تجربه و دانش لازم در این کار.</p> <p>۲. از نظر مالی توان تأمین سرمایه لازم و انجام کار را داشته باشد.</p> <p>۳. عدم داشتن هر گونه سوءپیشینه اعم از مالی و اخلاقی.</p> <p>.....</p> <p>قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی مصوب سال ۱۳۸۳:</p>	<p>ماده (۱۷)</p> <p>بانک مرکزی موظف است قبل از صدور مجوز تأسیس بانک وجود شرایط زیر را احراز کند:</p> <p>۱. متقاضیان تأسیس از حسن شهرت و توانمندی مالی و حرفه‌ای برخوردار باشند؛</p> <p>۲. متقاضیان تأسیس سابقه محکومیت کیفری مؤثر نداشته باشند؛</p> <p>۳. آورده متقاضیان بیش از یک درصد (۱٪) سهام به‌عنوان سرمایه بانک از نظر منشأ، شفاف و بلااشکال بوده و به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم از محل تسهیلات دریافتی از بانک‌ها نباشد؛</p> <p>۴. متقاضیان تأسیس فاقد بدهی غیرجاری به نظام بانکی کشور باشند؛</p> <p>۵. متقاضیان بیش از یک درصد (۱٪) سهام سمت یا سهام بیش از حد مجاز در بانک دیگر نداشته باشند؛</p>

۱. یک‌هزار و یکصد و سیزدهمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۱

۲. قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۲۸/۱/۱۳۷۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>ماده (۱) - اشتغال به عملیات بانکی توسط اشخاص حقیقی و یا حقوقی تحت هر عنوان و تأسیس و ثبت هرگونه تشکل برای انجام عملیات بانکی، بدون دریافت مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوع است.</p> <p>تبصره «۳» - آیین‌نامه ناظر بر تأسیس، فعالیت و نظارت بر اشخاص حقیقی یا حقوقی همچنین مسئولیت مدیران و سهام‌داران عمده، انحلال و تصفیه و نحوه لغو مجوزهای تأسیس آنها براساس قوانین پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸ و عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ با تأیید شورای پول و اعتبار به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.</p> <p><i>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴</i></p> <p>ماده (۱۸) - آورده مؤسسين، پذیره‌نویسان و سایر سهام‌داران بانک نباید به طور مستقیم یا غیرمستقیم از محل تسهیلات دریافتی از بانک‌ها و سایر مؤسسات اعتباری اعم از دولتی یا غیردولتی، تعاونی‌های اعتبار یا صندوق‌های قرض‌الحسنه تأمین شده باشد.</p>	<p>۶. سرمایه پیشنهادی بانک تکافوی انجام عملیات مورد نظر را بنماید و از حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس بانک کمتر نباشد؛</p> <p>۷. قرائنی دالّ بر تهدید مدیریت صحیح بانک از نظر اعمال نفوذ برخی از متقاضیان تأسیس وجود نداشته باشد؛</p> <p>۸. برنامه راهبردی و عملیاتی بانک مشتمل بر حاکمیت شرکتی مؤثر، نظیر مدیریت ریسک، مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم، پیش‌بینی‌های مالی و نظایر آن از اتقان کافی برخوردار بوده، دارای توجیه مالی و اقتصادی باشد؛</p> <p>۹. ارتباط بانک با سایر اشخاص مانع نظارت مؤثر بانک مرکزی نشود.</p> <p>تبصره - سایر شرایط و نحوه صدور مجوز تأسیس و فعالیت بانک‌ها به‌موجب دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>
	<p>ماده (۱۸)</p> <p>متقاضیان تأسیس بانک مکلفند حداکثر سه ماه پس از اخذ مجوز تأسیس، نسبت به ثبت آن در مرجع ثبت شرکت‌ها اقدام کنند؛ حداکثر ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ ثبت در مرجع ثبت شرکت‌ها، تمهیدات و شرایط لازم را برای دریافت مجوز فعالیت از بانک مرکزی فراهم نموده و حداکثر یک‌ماه پس از اخذ مجوز فعالیت، شروع به فعالیت نماید.</p>
	<p>ماده (۱۹)</p> <p>زمانبندی پاسخگویی بانک مرکزی به متقاضیان تأسیس بانک، توسط هیئت نظارت تعیین می‌شود.</p>

۱. بخشنامه شماره ۹۴/۱۳۲۶۷۹ به تاریخ ۱۳۹۴/۰۵/۱۳ مصوب شورای پول و اعتبار شایان ذکر است که هرچند اساسنامه نمونه بانک‌های غیردولتی قانون (مصوب مجلس شورای اسلامی) نیست ولی به دلیل اهمیت آن در مقایسه طرح با قوانین (و مقررات) موجود اشاره شده است.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۲۰)</p> <p>در مواردی که مجوز تأسیس یا فعالیت بانک، به تشخیص هیئت نظارت براساس ارائه اطلاعات نادرست یا گمراه‌کننده یا مدارک و اسناد غیرمعتبر یا جعلی و یا کتمان اطلاعات مؤثر، اعطا شده باشد، بانک مرکزی موظف است چنانچه بانک آغاز به فعالیت نکرده باشد، مجوز تأسیس آن را ابطال نماید. در صورت شروع فعالیت، بانک مرکزی موظف است موضوع را جهت رسیدگی و اعمال مجازات‌های موضوع ماده (۱۷۷) این قانون به هیئت بدوی رسیدگی به تخلفات انتظامی ارجاع نماید. متخلفان با شکایت بانک مرکزی علاوه بر جبران خسارت وارده به مجازات حبس تعزیری از سه تا ده سال و جزای نقدی حداکثر تا پنج درصد (۵٪) سرمایه بانک محکوم خواهند شد و سهام آنها به نفع دولت ضبط می‌شود.</p>
	<p>ماده (۲۱)</p> <p>شرایط و نحوه صدور مجوز تأسیس و فعالیت تعاونی‌های اعتبار، صندوق‌های قرض‌الحسنه و سایر مؤسسات اعتباری غیربانکی به موجب دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد. کلیه مؤسسات اعتباری غیربانکی که قبلاً براساس قوانین دیگر تأسیس شده‌اند موظفند اساسنامه خود را مطابق زمانبندی که توسط بانک مرکزی به آنان اعلام می‌شود، با دستورالعمل مذکور تطبیق داده و مجوزهای لازم را از بانک مرکزی دریافت نمایند.</p>
<p>قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی:</p> <p>ماده (۵)</p> <p>... سقف مجاز تملک سهام به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم برای هر شرکت سهامی عام یا تعاونی سهامی عام یا هر مؤسسه و نهاد عمومی غیردولتی ده درصد (۱۰٪) و برای اشخاص حقیقی و سایر اشخاص حقوقی پنج درصد (۵٪) تعیین می‌شود.</p>	<p>ماده (۲۲)</p> <p>تملك سهام هر بانک تا سقف ده درصد (۱۰٪) توسط «مالک واحد» بدون أخذ مجوز مجاز است. همچنین تملك سهام هر يك از بانك‌ها توسط «مالک واحد» در سطوح بیش از ده درصد (۱۰٪) تا بیست درصد (۲۰٪) با مجوز بانک مرکزی و بیش از بیست درصد (۲۰٪) تا سی و سه درصد (۳۳٪) با موافقت بانک مرکزی و تصویب هیئت نظارت مجاز می‌باشد. تملك بیش از</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>معاملات بیش از سقف‌های مجاز در این ماده توسط هر یک از اشخاص مذکور باطل و ملغی‌الاثراًست....</p> <p><u>تبصره «۱»</u> - اشخاص حقیقی سهام‌دار بنگاه‌های موضوع این ماده و اعضای خانواده آنها شامل همسر، فرزندان و همسران آنان، برادر، خواهر، پدر و مادر منحصراً تا سقفی مجاز هستند سهام داشته باشند که نتوانند مشترکاً بیش از یک عضو هیئت‌مدیره را در این بنگاه تعیین کنند.^۱</p>	<p>سی‌وسه درصد (۳۳٪) سهام هر یک از بانک‌ها توسط «مالک واحد» به هر ترتیبی ممنوع است. معاملات بیش از سقف‌های مجاز در این ماده توسط مالک واحد باطل و ملغی‌الاثراًست.</p> <p>تبصره «۱» - «مالک واحد» به شخص حقیقی یا حقوقی به‌طور مستقل یا به بیش از یک شخص حقیقی یا حقوقی اطلاق می‌شود که به تشخیص بانک مرکزی دارای روابط مالی، خویشاوندی (سببی یا نسبی)، مالکیتی (به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم)، نیابتی یا مدیریتی با یکدیگر می‌باشند. ضوابط تشخیص مالک واحد به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p> <p>تبصره «۲» - اتباع ایرانی و غیرایرانی در شمول حکم این ماده یکسان هستند.</p>
	<p>ماده (۲۳)</p> <p>اعطای مجوزهای موضوع ماده (۲۲)، منوط به تحقق شرایط زیر به تشخیص بانک مرکزی می‌باشد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. مالک واحد از حسن شهرت و شرایط مالی مناسب برخوردار باشد؛ ۲. اطلاعات ارائه شده توسط متقاضی، قابلیت احراز و تأیید داشته باشد؛ ۳. منشأ وجوه برای تملک سهام، شفاف و بلااشکال باشد؛ ۴. موجب ایجاد انحصار در نظام بانکی کشور نگردد؛ ۵. پذیرش درخواست مالک واحد موجب مخاطره عمده‌ای برای اداره صحیح و با ثبات بانک نباشد؛ ۶. مالک واحد، در سه سال قبل از درخواست بدهی غیرجاری به نظام بانکی نداشته باشد.

۱. در قانون اجرای سیاست‌های اصل چهل و چهارم قانون اساسی (مصوب)، تملک سهام بانک‌ها توسط اشخاص حقیقی و حقوقی به‌ترتیب محدود به ۵ و ۱۰ درصد شده است. در پیش‌نویس لایحه دولت، به اشخاص حقیقی و حقوقی اجازه داده شده که تا ۵۱ درصد سهام هر بانک را به ملکیت خود درآورند. البته در لایحه مزبور، تملک بیشتر از ۱۰ درصد منوط به اجازه بانک مرکزی، بیشتر از ۲۰ درصد منوط به اجازه هیئت نظارت و بیشتر از ۲۳ درصد منوط به اجازه هیئت وزیران شده است. کارگروه بازنگری در قوانین بانکی، ضمن موافقت با کلیات متن پیشنهادی دولت، تملک بیشتر از ۲۳ درصد سهام بانک توسط مالک واحد را به مصلحت ندانست. علت مخالفت کارگروه با تملک بیشتر از ۲۳ درصد سهام توسط مالک واحد این است که سهامداری که بیشتر از ۲۳ درصد سهام بانک را دارا باشد، می‌تواند از تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده بانک، که مرجع تصویب تغییرات در اساسنامه بانک است، ممانعت به‌عمل آورد.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی: ماده (۵)</p> <p>.... افزایش سقف سهم مجاز از طریق ارث نیز مشمول این حکم است و وراثت و یا اولیای قانونی آنها ملزم به فروش مازاد بر سقف، ظرف مدت دو ماه پس از صدور گواهی حصر وراثت خواهند بود. افزایش قهری سقف مجاز سهام به هر طریق دیگر باید ظرف مدت سه‌ماه به سقف‌های مجاز این ماده کاهش یابد.^۱</p>	<p>ماده (۲۴)</p> <p>مالک واحدی که بنا به دلایل قهری از جمله ارث و یا ایجاد و تغییر روابط بین اشخاص، مالک سهام هر یک از بانک‌ها بیش از حدود مجاز شود، موظف است ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ تصویب آیین‌نامه موضوع ماده (۲۹) نسبت به اخذ مجوز لازم برای هر سطح اقدام و یا ظرف یک‌سال، مازاد سهام خود را واگذار نماید.</p>
	<p>ماده (۲۵)</p> <p>مالک واحدی که تا پیش از تصویب این قانون، دارنده سهام هر یک از بانک‌ها بیش از حدود مجاز می‌باشد، مکلف است ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به اخذ مجوز لازم برای هر سطح اقدام و یا ظرف یک‌سال، مازاد سهام خود را واگذار نماید.</p>
	<p>ماده (۲۶)</p> <p>مالک واحدی که پس از سپری شدن مهلت‌های تعیین شده، بدون اخذ مجوز لازم همچنان دارنده سهام هر یک از بانک‌ها به میزانی بیش از حدود مجاز باشد، نسبت به مازاد سقف مجاز، در مجامع عمومی صاحبان سهام بانک ذیربط حق رأی نخواهد داشت. در احتساب حدنصاب تشکیل مجامع عمومی، تعداد این‌گونه سهام از تعداد کل سهام کسر خواهد شد. بانک مرکزی از پذیرش اعضای هیئت‌مدیره پیشنهادی که به اتکای آرای مزبور تعیین شده‌اند، خودداری می‌نماید.</p>

۱. در قانون اجرای سیاست‌های اصل چهل و چهارم قانون اساسی (مصوب)، تملك سهام بانك‌ها توسط اشخاص حقيقي و حقوقی به ترتیب محدود به ۵ و ۱۰ درصد شده است. در پیش‌نویس لایحه دولت، به اشخاص حقيقي و حقوقی اجازه داده شده که تا ۵۱ درصد سهام هر بانك را به ملكیت خود درآورند. البته در لایحه مزبور، تملك بیشتر از ۱۰ درصد منوط به اجازه بانك مرکزی، بیشتر از ۲۰ درصد منوط به اجازه هیئت نظارت و بیشتر از ۲۳ درصد منوط به اجازه هیئت وزیران شده است. کارگروه بازنگری در قوانین بانکی، ضمن موافقت با کلیات متن پیشنهادی دولت، تملك بیشتر از ۲۳ درصد سهام بانك توسط مالک واحد را به مصلحت ندانست. علت مخالفت کارگروه با تملك بیشتر از ۲۳ درصد سهام توسط مالک واحد این است که سهامداری که بیشتر از ۲۳ درصد سهام بانك را دارا باشد، می‌تواند از تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده بانك، که مرجع تصویب تغییرات در اساسنامه بانك است، ممانعت به‌عمل آورد.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۲۷)</p> <p>مآزاد سهام مالک واحد مذکور در مواد (۲۴) و (۲۵) این قانون که ظرف مهلت‌های مقرر مجوز لازم برای آنها أخذ نشده باشد، توسط بانک مرکزی از طریق بورس اوراق بهادار یا خارج از بورس اوراق بهادار به فروش می‌رسد. چنین مالک واحدی تا زمان واگذاری مآزاد سهام وی به اشخاص جدید، فاقد حق رأی و حق استفاده از حق تقدم مالکیت سهام جدید به نسبت مآزاد سهام غیرمجاز مزبور می‌باشد. وجوه حاصل از فروش سهام مآزاد موضوع این ماده پس از کسر هزینه‌های مربوط، به مالک واحد مزبور مسترد می‌شود.</p> <p>تبصره - سازمان بورس و اوراق بهادار موظف است به منظور حصول اطمینان از رعایت سقف‌های مندرج در ماده (۲۲) تغییرات مالکیتی مؤثر بانک‌ها را فوراً به بانک مرکزی گزارش نموده و نسبت به صحت اطلاعات ارائه شده توسط بانک‌ها در خصوص ترکیب سهام‌داران اظهارنظر نماید.</p>
	<p>ماده (۲۸)</p> <p>چنانچه مالک واحدی بنا به تشخیص بانک مرکزی براساس ارائه اطلاعات نادرست و گمراه‌کننده، مدارک و اسناد غیرمعتبر یا جعلی و یا کتمان اطلاعات مؤثر، مجوزهای موضوع ماده (۲۲) را أخذ کرده باشد، علاوه بر ابطال مجوز صادره و واگذاری مآزاد سهام وی توسط بانک مرکزی به اشخاص جدید از طریق بورس اوراق بهادار و یا خارج از بورس اوراق بهادار محرومیت از حق رأی ناشی از سهام غیرمجاز و افزایش سرمایه مبتنی بر آن، با شکایت بانک مرکزی به مجازات حبس از ۶ ماه تا سه سال و جزای نقدی بین ۵ تا ۲۰ درصد ارزش سهام مورد تخلف در زمان صدور حکم محکوم می‌شود. وجوه حاصل از فروش سهام مآزاد موضوع این ماده پس از کسر جزای نقدی و سایر هزینه‌های مربوط، به مالک واحد مزبور مسترد می‌شود.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۲۹) آیین‌نامه اجرایی مواد (۲۷) و (۲۸) به پیشنهاد مشترک بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت دادگستری به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>
	<p>ماده (۳۰) در صورتی که بنا به تشخیص بانک مرکزی، تصمیمات مدیریتی مالک واحد دارنده بیش از ده درصد (۱۰٪) سهام، منجر به تخلف بانک از قوانین و مقررات مربوط گردد یا چنانچه مالک واحد، شرایط اولیه مقرر در ماده (۲۳) را از دست بدهد، بانک مرکزی پس از تأیید هیئت نظارت، مالک واحد را ملزم می‌کند تا مازاد سهام بیش از ده درصد (۱۰٪) خود را ظرف مدت یک‌سال به دیگران واگذار نماید. مالک واحد در صورت خودداری از اجرای دستور بانک مرکزی، مشمول احکام مقرر در ماده (۲۷) می‌شود.</p>
	<p>ماده (۳۱) بانک مرکزی می‌تواند با تصویب هیئت نظارت، مقررات محدودکننده‌ای برای عملیات و خدمات بانکی بانک‌هایی که بیش از ده درصد (۱۰٪) سهام آنها در اختیار مالک واحد است، متناسب با هر سطح تملک، مقرر نماید.</p>
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴ ماده (۷) تبصره «۱»- اشخاص حقوقی که بخشی از سرمایه و یا سهام آنها متعلق به دولت و یا شرکت‌های دولتی بوده و یا تحت مدیریت بخش دولتی قرار دارند نمی‌توانند در بانک سهامدار باشند. تبصره «۴»- دولت در بانک‌های غیردولتی که قبل از تصویب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی دولتی بوده‌اند، می‌تواند حداکثر تا ۲۰ درصد سرمایه آن بانک سهام داشته باشد</p>	<p>ماده (۳۲) تملک سهام بانک‌ها توسط دولت از شمول حدود و ضوابط مذکور در این فصل مستثنا بوده و تابع ضوابط مذکور در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی است.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۷) - تبصره «۲» بانک نمی‌تواند در هیچ زمانی، بیش از یک درصد سهام بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی دیگری را دارا باشد.</p>	<p>ماده (۳۳)</p> <p>هیچ بانکی نمی‌تواند بیش از یک درصد (۱٪) سهام بانک‌های دیگر را به صورت مستقیم یا غیرمستقیم در اختیار داشته باشد؛ مگر با مجوز هیئت نظارت.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۳۱) -</p> <p>د... انتقال سهام بانک‌های ایرانی به دولت‌های خارجی مطلقاً ممنوع است.</p>	<p>ماده (۳۴)</p> <p>دولت‌ها و اشخاص حقوقی خارجی دولتی حق تملک سهام بانک‌های ایرانی را ندارند؛ مگر به موجب قانون.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۳۱) -</p> <p>د) بانک‌های ایرانی نمی‌توانند بیش از ۴۰ درصد سهام خود را به اتباع خارجی یا اشخاص حقوقی که هفتادوپنج درصد سرمایه آن متعلق به اتباع ایران نیست منتقل نمایند. انتقال سهام بانک‌های ایرانی به دولت‌های خارجی مطلقاً ممنوع است و مالکیت بیش از چهار درصد از سهام هیچ بانک ایرانی نمی‌تواند به اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی تعلق پیدا کند مگر به موجب قانون.</p>	<p>ماده (۳۵)</p> <p>اشخاص حقیقی یا حقوقی غیردولتی خارجی ضمن الزام به رعایت ماده (۲۲) این قانون، نمی‌توانند مجموعاً بیش از چهار درصد (۴۰٪) سهام هریک از بانک‌های ایرانی را تملک کنند؛ مگر به موجب قانون. تبصره - بانک‌هایی که بیش از چهار درصد (۴۰٪) سرمایه اولیه آنها متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی باشد مشمول حکم این ماده نمی‌باشند. در عین حال مجموع سهم اشخاص خارجی در نقل و انتقالات بعدی نباید از درصد اولیه تجاوز نماید.</p>
	<p>ماده (۳۶)</p> <p>تملك سهام مؤسسات اعتباری غیربانکی مشمول مقررات این فصل نبوده و تابع ضوابطی خواهند بود که بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>
فصل چهارم - ساختار بانک‌ها	
<p>قانون تجارت و اصلاحات بعدی آن مصوب ۱۳۴۷</p> <p>ماده (۱۰۷) - شرکت سهامی به وسیله هیئت مدیره‌ای که از بین صاحبان سهام انتخاب شده و کلاً یا بعضاً قابل عزل می‌باشند اداره خواهد شد. عده اعضای هیئت مدیره در شرکت‌های سهامی عمومی نباید از پنج نفر کمتر باشد.</p> <p>ماده (۱۰۸) - مدیران شرکت توسط مجمع عمومی مؤسس و مجمع عمومی عادی انتخاب می‌شوند.</p>	<p>ماده (۳۷)</p> <p>مسئولیت سیاستگذاری، استقرار حاکمیت شرکتی و نظارت بر کلیه امور بانک براساس قوانین و مقررات برعهده هیئت مدیره‌ای است که از میان اشخاص حقیقی توسط مجمع عمومی انتخاب و به تأیید بانک مرکزی می‌رسد. این هیئت مسئولیت راهبری بانک و نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات ناظر بر بانک‌ها را برعهده دارد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴:</p> <p>ماده (۵۶) - مسئولیت سیاستگذاری و نظارت بر نحوه اداره، حسن اجرای قوانین و مقررات و مدیریت ریسک بانک بر عهده هیئت‌مدیره می‌باشد. هیئت‌مدیره برای هرگونه اقدامی به نام بانک و هر نوع عملیات و معاملات مربوط به موضوع بانک که انجام و اتخاذ تصمیم درباره آنها صریحاً در صلاحیت مجامع عمومی نباشد، دارای اختیار است؛ از قبیل تصویب آیین‌نامه‌های داخلی بانک، تصویب ساختار سازمانی، شرایط استخدام و ضوابط تعیین حقوق و دستمزد، تصویب بودجه سالانه بانک، تنظیم صورت‌های مالی سالانه، میان‌دوره‌ای و گزارش فعالیت هیئت‌مدیره در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و ارائه آنها به بازرس و حسابرس، تعیین دارندگان امضای مجاز، دعوت مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده و تعیین دستور جلسه آنها، پیشنهاد تقسیم هر نوع اندوخته بجز اندوخته قانونی، پیشنهاد تقسیم سود بین صاحبان سهام، پیشنهاد اصلاح اساسنامه به مجمع عمومی فوق‌العاده و سایر وظایفی که در لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت صراحتاً بر عهده هیئت‌مدیره گذاشته شده است.</p> <p>تبصره - هیئت‌مدیره باید آن دسته از اختیاراتی را که متضمن امور اجرایی است، به هیئت عامل بانک تفویض نماید.</p>	
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴:</p> <p>بخش‌هایی از ماده (۵۶) (مذکور در ماده قبل)</p>	<p>ماده (۳۸)</p> <p>هیئت‌مدیره بانک موظف است در چارچوب قوانین و مقررات بانک مرکزی، سیاست‌ها و نظام حاکمیت شرکتی بانک را مشتمل بر اجزای ذیل تدوین و تصویب نموده و بر حسن اجرا و اثربخشی آنها نظارت نماید:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. سطح تمایل به ریسک و برنامه جامع مدیریت آن شامل شناسایی، افشا و کنترل انواع ریسک؛ ۲. سیاست‌های کلیدی در ارتباط با کفایت سرمایه، الزامات تطبیق، کنترل‌های داخلی و نظایر آن؛ ۳. استانداردها و ساختار مشخص برای رعایت اصول و ضوابط شرعی در محصولات و خدمات بانک متناسب با اندازه، پیچیدگی و حوزه فعالیت آن و تدوین فرآیند نظارت شرعی لازم.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>۴. افشا و شفافیت؛</p> <p>۵. انتصابات و نظام جبران خدمات (حقوق و مزایا)؛</p> <p>۶. ساختار گروهی بانک شامل مؤسسات تابعه و وابسته و کنترل ریسک‌های مربوط؛</p> <p>۷. ساختار و وظایف کمیته‌های هیئت‌مدیره از قبیل ریسک، حسابرسی، انتصابات، جبران خدمات و واحدهای مربوط به آنها همانند واحد ریسک تطبیق، واحد حسابرسی داخلی؛</p> <p>۸. ارزش‌های سازمانی و منشور رفتاری؛</p> <p>۹. حفظ منافع قانونی سپرده‌گذاران، سهامداران و سایر ذینفعان؛</p> <p>۱۰. نظارت بر هیئت عامل؛</p> <p>۱۱. کنترل تضاد منافع.</p> <p>تبصره - هیئت‌مدیره بانک‌ها موظفند ضمن افشا و انتشار مصوبات فوق و اطلاعات مربوط به آنها، گزارش‌های عملکرد هریک از بندها را به بانک مرکزی ارائه نمایند.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۳۵) -</p> <p>الف) محکومین به سرقت، ارتشاء، اختلاس، خیانت در امانت، کلاهبرداری، جعل و تزویر، صدور چک بی‌محل و ورشکستگی به تقصیر یا تقلب اعم از اینکه حکم از دادگاه‌های داخلی یا خارج کشور صادر شده یا محکوم مجرم اصلی یا شریک یا معاون جرم بوده باشد از تصدی اداره امور بانک‌ها به هر عنوان ممنوع می‌باشند.</p> <p>ب) مدیران و رؤسای هیچ بانکی نمی‌توانند بدون اجازه بانک مرکزی ایران در بانک دیگری سهم یا سمتی داشته باشند.</p> <p>تبصره - مرجع صالح برای تشخیص و تطبیق احکام صادره از دادگاه‌های خارجی در مورد بند «الف» این ماده وزارت دادگستری است.</p>	<p>ماده (۳۹)</p> <p>اعضای هیئت‌مدیره بانک باید دارای شرایط زیر باشند:</p> <p>۱. دارا بودن تخصص کافی در زمینه امور بانکی و حداقل ده سال سابقه کار علمی (در حوزه‌های اقتصادی و بانکی، مدیریت ریسک، حسابرسی، حاکمیت شرکتی و مانند آنها) و یا مدیریتی در حوزه‌های بانکی؛</p> <p>۲. آشنایی کافی با بانکداری اسلامی و احکام و ابزارهای آن؛</p> <p>۳. دارا بودن حداقل دانشنامه کارشناسی مرتبط؛</p> <p>۴. دارا بودن حسن شهرت و امانتداری؛</p> <p>۵. نداشتن سمت اجرایی، کارشناسی یا مشاوره‌های همزمان در همان بانک یا بانک‌های دیگر؛</p> <p>۶. نداشتن سهام بیش از آنچه بانک مرکزی تعیین می‌کند در همان بانک یا دیگر بانک‌ها؛</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴:</p> <p>ماده (۶۳) - اعضای هیئت‌مدیره بانک باید از شرایط ذیل برخوردار باشند:</p> <p>۶۳-۱. <u>تابعیت ایران (در مورد مدیرعامل، رئیس هیئت‌مدیره و اکثریت هیئت‌مدیره)</u></p> <p>۶۳-۲. <u>پیرو دین اسلام یا یکی از ادیان شناخته شده در قانون اساسی؛</u></p> <p>۶۳-۳. <u>دارا بودن حسن شهرت و امانتداری؛</u></p> <p>۶۳-۴. <u>دارا بودن دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در رشته‌های مرتبطی که فهرست آن توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود؛</u></p> <p>۶۳-۵. <u>نداشتن سابقه محکومیت به سرقت، ارتشا، اختلاس، خیانت در امانت، کلاهبرداری، پولشویی، جعل و تزویر، صدور چک بی‌محل و ورشکستگی به تقصیر یا تقلب اعم از اینکه حکم از دادگاه‌های داخلی یا خارج کشور صادر شده یا محکوم، مجرم اصلی یا شریک یا معاون جرم بوده باشد؛</u></p> <p>۶۳-۶. <u>نداشتن محکومیت قطعی متضمن محرومیت در هیئت انتظامی بانک‌ها؛</u></p> <p>۶۳-۷. <u>نداشتن سهم یا سمت در سایر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مگر با اجازه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛</u></p> <p>۶۳-۸. <u>دارا بودن حداقل ده سال سابقه کار در نظام بانکی برای رئیس و حداقل دوسوم اعضای هیئت‌مدیره؛</u></p> <p>۶۳-۹. <u>قرار نگرفتن در شمول مصادیق ماده (۱۱۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت؛</u></p> <p>۶۳-۱۰. <u>نداشتن بدهی غیرجاری به بانک‌ها و سایر مؤسسات اعتباری اعم از دولتی یا غیردولتی، تعاونی‌های اعتبار و صندوق‌های قرض‌الحسنه؛</u></p> <p>۶۳-۱۱. <u>نداشتن چک برگشتی رفع سوءاثر نشده؛</u></p> <p>۶۳-۱۲. <u>دارا بودن صلاحیت حرفه‌ای به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.</u></p>	<p>۷. <u>نداشتن محکومیت قطعی بیش از یک بار به هر یک از مجازات‌های انتظامی مقرر در ماده (۱۷۷) این قانون؛</u></p> <p>۸. <u>نداشتن بدهی غیرجاری به بانک‌ها؛</u></p> <p>۹. <u>نداشتن محکومیت قطعی به سرقت، ارتشا، اختلاس، قاچاق، خیانت در امانت، کلاهبرداری، جعل و تزویر، پولشویی، صدور چک بی‌محل و ورشکستگی اعم از اینکه حکم از دادگاه‌های داخلی یا خارج کشور صادر شده یا محکوم، مجرم اصلی یا شریک یا معاون جرم بوده باشد.</u></p> <p>تبصره «۱» - سه‌پنجم <u>اعضای هیئت‌مدیره باید تجربه مدیریتی داشته باشند.</u></p> <p>تبصره «۲» - <u>در صورت داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد یا دکتری مرتبط (به تشخیص بانک مرکزی)، حداقل سابقه کار مذکور در بند «۱» به ترتیب، شش و چهار سال خواهد بود.</u></p> <p>تبصره «۳» - <u>مرجع تشخیص در مورد بندهای «۱» تا «۸» بانک مرکزی است. مرجع صالح برای تشخیص و تطبیق احکام صادره از دادگاه‌های خارجی در مورد بند «۹»، دادسرای عمومی و انقلاب است.</u></p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>اساسنامه نمونه بانک های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۸۱)</p> <p>مدیرعامل، قائم مقام و معاونین مدیرعامل، اعضای هیئت عامل بانک را تشکیل می دهند که باید به صورت موظف و تمام وقت در بانک اشتغال داشته باشند. ریاست هیئت عامل بانک با مدیرعامل است.</p> <p>ماده (۸۲)</p> <p>مدیرعامل، بالاترین مقام اجرایی بانک است که از میان اشخاص حقیقی، توسط هیئت مدیره بانک انتخاب می شود و در حدود اختیاراتی که از طرف هیئت مدیره به وی تفویض شده، نماینده بانک محسوب گردیده و از طرف بانک حق امضا دارد. مدیرعامل بانک یک نفر را به عنوان قائم مقام و یک یا چند نفر را به عنوان معاون/معاونان مدیرعامل - که قبلاً انتخاب آنان به تأیید هیئت مدیره رسیده باشد-، منصوب کرده و می تواند برخی از اختیارات خود را به آنان یا سایر کارکنان بانک با حق تفویض و توکیل به غیر ولو کراراً تفویض نماید.</p>	<p>ماده (۴۰)</p> <p>بالاترین مقام اجرایی بانک، مدیرعامل است که از میان اشخاص حقیقی توسط هیئت مدیره بانک انتخاب می شود. مدیرعامل بانک، قائم مقام و معاونان خود را منصوب می کند. مدیرعامل، قائم مقام و معاونان وی، اعضای هیئت عامل بانک را تشکیل می دهند. انتصاب قائم مقام و معاونان مدیرعامل باید به تأیید هیئت مدیره برسد. حدود وظایف و اختیارات و مدت تصدی و حقوق و مزایای اعضای هیئت عامل در چارچوب اساسنامه مصوب بانک و ضوابط بانک مرکزی، توسط هیئت مدیره تعیین می شود.</p> <p>تبصره- هیئت مدیره موظف است حقوق، مزایا و پاداش های مربوط به اعضای خود و هیئت عامل را در صورت های مالی و پایگاه اطلاع رسانی بانک افشا و منتشر نماید.</p>
	<p>ماده (۴۱)</p> <p>اعضای هیئت عامل بانک باید دارای شرایط مقرر در ماده (۳۹) این قانون باشند.</p>
<p>اساسنامه نمونه بانک های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۵۹)</p> <p>انتخاب اعضای هیئت مدیره بانک و تمدید دوره مسئولیت آنها، منوط به تأیید صلاحیت حرفه ای اشخاص مذکور توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می باشد.</p>	<p>ماده (۴۲)</p> <p>انتصاب اعضای هیئت مدیره و هیئت عامل بانک ها و تمدید دوره مسئولیت آنان، منوط به تأیید صلاحیت اشخاص مذکور مطابق مقررات این قانون توسط بانک مرکزی است.</p> <p>تبصره- مرجع رسیدگی به شکایات اشخاص در زمینه تصمیمات بانک مرکزی در این خصوص، هیئت نظارت می باشد.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱: ماده (۳۱) -</p> <p>ب) مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره و اکثریت اعضای هیئت عامل و اکثریت اعضای هیئت مدیره بانک های ایرانی باید از اتباع ایران باشند.</p>	<p>ماده (۴۳)</p> <p>مدیرعامل و اکثریت اعضای هیئت مدیره بانک باید از اتباع ایران باشند.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۴۴)</p> <p>کیفیت اداره موقت بانک‌هایی که به هر دلیل (نظیر تطویل جریان بررسی صلاحیت، سلب صلاحیت، فوت یا استعفا)، فاقد مدیرعامل یا اکثریت اعضای هیئت‌مدیره شده باشند، به موجب دستورالعملی است که به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۹۰)</p> <p>مجمع عمومی عادی در هر سال از میان مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و فهرست معتمد و مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار یا سازمان حسابرسی، یک بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل را برای انجام وظایف و مسئولیت‌های مقرر در قوانین و مقررات مرتبط و همچنین اساسنامه بانک، برای مدت یک سال تعیین می‌کند.</p>	<p>ماده (۴۵)</p> <p>بازرس یا بازرسان اصلی و علی‌البدل بانک از میان سازمان حسابرسی یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران که براساس ضوابطی که بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد، تعیین می‌شوند، انتخاب می‌گردند.</p>
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۱۲۱)</p> <p>طراحی و پیاده‌سازی نظام کنترل‌های داخلی و حاکمیت شرکتی در بانک، مطابق با حداقل الزامات تعیین شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، الزامی است.</p>	<p>ماده (۴۶)</p> <p>بانک مرکزی موظف است ظرف مدت ۶ ماه پس از ابلاغ این قانون، دستورالعمل‌های لازم برای استقرار حاکمیت شرکتی در بانک‌ها را تهیه و به تصویب هیئت نظارت برساند. دستورالعمل‌های یاد شده باید متناسب با تحولات و نوآوری‌های صنعت بانکداری در حوزه حاکمیت شرکتی، به‌روزرسانی شود.</p>
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴^۱</p> <p>ماده (۸۰)</p> <p>هیئت‌مدیره بانک در چارچوب تعیین شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، کمیته‌هایی از جمله کمیته حسابرسی و کمیته عالی مدیریت ریسک را تشکیل داده و نحوه فعالیت آنها را تعیین و به مورد اجرا می‌گذارد.</p>	<p>ماده (۴۷)</p> <p>هیئت‌مدیره بانک موظف است کمیته‌های مربوط به حاکمیت شرکتی و کنترل داخلی از جمله کمیته حسابرسی، کمیته عالی مدیریت ریسک، کمیته جبران خدمات و سایر کمیته‌های ضروری (حسب اعلام بانک مرکزی) را تشکیل داده و ضوابط مربوط به فعالیت آنها را در چارچوب مقررات این قانون</p>

۱. بخشنامه شماره ۹۴/۱۲۲۶۷۹ به تاریخ ۱۳/۰۵/۱۳۹۴ مصوب شورای پول و اعتبار بانک مرکزی ایران.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	و دستورالعمل‌های بانک مرکزی تصویب نموده و به مورد اجرا گذارد. ترکیب هر یک از کمیته‌ها، شرایط و مدت عضویت اعضا، اختیارات، وظایف، نحوه برگزاری جلسات و حق الزحمه اعضا، در چارچوب ضوابطی خواهد بود که بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.
	ماده (۴۸) رئیس هیئت‌مدیره بانک موظف است گزارش‌های مربوط به عملکرد هیئت‌مدیره، هیئت عامل و کمیته‌ها و واحدهای حاکمیت شرکتی را که مطابق با زمانبندی و استاندارد مورد نظر بانک مرکزی تهیه شده است، پس از تأیید هیئت‌مدیره، به بانک مرکزی ارسال نماید.
	ماده (۴۹) ساختار مؤسسات اعتباری غیربانکی به موجب مقرراتی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی و تصویب هیئت نظارت تعیین می‌شود.
اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴ ماده (۱۰۶) در مواردی که تصمیمات مجمع عمومی متضمن یکی از امور ذیل باشد یک نسخه از صورتجلسه مجمع باید جهت ثبت به مرجع ثبت شرکت‌ها ارسال گردد. ۱. انتخاب مدیران و بازررس یا بازرسان. ۲. تصویب ترازنامه. ۳. کاهش یا افزایش سرمایه و هر نوع تغییر در اساسنامه. ۴. انحلال شرکت و نحوه تصفیه آن.	ماده (۵۰) در مواردی که تصمیمات مجمع عمومی یا هیئت‌مدیره مؤسسه اعتباری متضمن یکی از امور ذیل باشد، لازم است پیش از ارسال صورتجلسه مجمع یا هیئت‌مدیره به مرجع ثبت شرکت‌ها، موافقت بانک مرکزی با ثبت موارد مذکور اخذ گردد: ۱. انتخاب اعضای هیئت‌مدیره، مدیرعامل، بازررس و حسابرس؛ ۲. کاهش یا افزایش سرمایه؛ ۳. ادغام بانک؛ ۴. هر نوع تغییر دیگری در اساسنامه؛ ۵. انحلال بانک و نحوه تصفیه آن.
در حال حاضر (در چارچوب قوانین موجود)، بانک‌های دولتی به صورت جداگانه دارای قوانین خاص مصوب مجلس یا شورای انقلاب هستند.	ماده (۵۱) احکام مقرر در این فصل شامل بانک‌های دولتی نیز می‌شود.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۵۲)</p> <p>تصدی همزمان ریاست هیئت‌مدیره و مدیر عامل توسط یک شخص در بانک‌های دولتی و خصوصی ممنوع است.</p>
<p>لایحه قانون اداره امور بانک‌ها سال ۱۳۵۸</p> <p>ماده (۳) - مجمع عمومی بانک‌ها از وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر صنایع و معادن، وزیر بازرگانی، وزیر کشاورزی و عمران روستایی، وزیر مسکن و شهرسازی، وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه تشکیل می‌شود.</p> <p>ریاست مجمع بانک‌ها با وزیر امور اقتصادی و دارایی است و در غیاب وی با وزیر بازرگانی است.</p>	<p>ماده (۵۳)</p> <p>ترکیب اعضای مجمع عمومی بانک‌های دولتی به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. وزیر امور اقتصادی و دارایی؛ ۲. رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور؛ ۳. وزیر صنعت، معدن و تجارت؛ ۴. وزیر جهاد کشاورزی؛ ۵. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی؛ ۶. وزیر مسکن، راه و شهرسازی؛ ۷. وزیر دادگستری. <p>تبصره - ریاست مجمع عمومی بانک‌های دولتی با وزیر امور اقتصادی و دارایی است.</p>
فصل پنجم - عملیات بانکی بدون ربا	
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۳)</p> <p>بانک‌ها می‌توانند، تحت هر یک از عناوین ذیل به قبول سپرده مبادرت نمایند:</p> <p>الف) سپرده‌های قرض‌الحسنه:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. جاری ۲. پس‌انداز <p>ب) سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار</p>	<p>ماده (۵۴)</p> <p>بانک‌ها براساس مجوز بانک مرکزی می‌توانند تحت عناوین ذیل به قبول سپرده (اعم از ریالی و ارزی) مبادرت نمایند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. سپرده قرض‌الحسنه ۲. سپرده جاری ۳. سپرده سرمایه‌گذاری

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۳)</p> <p>بانک در چارچوب قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین ذیربط، مقررات ناظر بر عملیات مجاز بانکی و سایر مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با أخذ مجوزهای لازم، مجاز به انجام فعالیت‌های ذیل می‌باشد:</p> <p>.... صدور گواهی سپرده عام و خاص...</p>	<p>ماده (۵۵)</p> <p>بانک‌ها می‌توانند جهت تأمین مالی متقاضیان و براساس مفاد این قانون، گواهی سپرده سرمایه‌گذاری خاص و یا اوراق بهادار اسلامی (صکوک) منتشر نمایند.</p>
بخش اول - سپرده قرض الحسنه و جاری	
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۴) - بانک‌ها مکلف به بازپرداخت اصل سپرده‌های قرض‌الحسنه (پس‌انداز و جاری) می‌باشند و می‌توانند اصل سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار را تعهد و یا بیمه نمایند.</p>	<p>ماده (۵۶) - رابطه حقوقی سپرده‌گذار با بانک در سپرده جاری، قرض بدون بهره و در سپرده قرض‌الحسنه، «وکالت برای اعطای قرض‌الحسنه» است و بانک‌ها مکلف به بازپرداخت سپرده‌های قرض‌الحسنه و جاری می‌باشند.</p> <p>تبصره - تعاونی‌های اعتبار و صندوق‌های قرض‌الحسنه مجاز به افتتاح حساب جاری نمی‌باشند.</p>
<p>قوانین بودجه سنواتی سال‌های مختلف</p> <p>همه ساله احکامی در خصوص اختصاص بخشی از منابع قرض‌الحسنه بانک‌ها به مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی و... در قالب تبصره‌ها یا بندهای قوانین بودجه سنواتی تصویب و جهت اجرا به نظام بانکی ابلاغ می‌شود.</p> <p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۲۰)</p> <p>- بانک مرکزی ایران در حسن اجرای نظام پولی و اعتباری کشور می‌تواند با استفاده از ابزار ذیل، طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد براساس ماده (۱۹) در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند:</p> <p>۴... تعیین انواع و میزان حداقل و حداکثر کارمزد خدمات بانکی (مشروط بر اینکه بیش از هزینه کار انجام شده نباشد) و حق‌الوکاله به‌کارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری که توسط بانک‌ها دریافت می‌شود.</p>	<p>ماده (۵۷)</p> <p>پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه صرفاً برای ازدواج، تولد فرزند، فوت، درمان و بستری در بیمارستان، کمک به خانواده زندانیان و آزادی زندانیان جرائم غیر عمد نیازمند، کمک به تأمین مسکن و اشتغال مددجویان تحت پوشش نهادهای حمایتی و زنان سرپرست خانوار مجاز است. بانک مرکزی می‌تواند با تصویب شورای پول و اعتبار مصارف دیگری را به موارد فوق بیافزاید.</p> <p>تبصره «۱» - محدودیت مذکور در این ماده برای صندوق‌های قرض‌الحسنه، تعاونی‌های اعتبار و بانک‌های قرض‌الحسنه وجود ندارد.</p> <p>تبصره «۲» - سقف و شرایط اعطای تسهیلات قرض‌الحسنه در هر مورد و سهم هریک از موارد مذکور در تبصره «۱» به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد. بانک مرکزی موظف است تمهیدات لازم برای توزیع عادلانه منابع قرض‌الحسنه در بین واجدین شرایط را فراهم آورد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	تبصره «۳»- بانک‌ها می‌توانند از دریافت‌کنندگان قرض‌الحسنه، صرفاً کارمزد دریافت کنند. سقف کارمزد را بانک مرکزی تعیین می‌نماید. دریافت کارمزد بیشتر از مقدار تعیین شده به هر نحو، از جمله الزام وی به مسدود نمودن بخشی از تسهیلات دریافتی ممنوع است.
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۱۴)</p> <p>بانک‌ها موظفند جهت تحقق اهداف بندهای «۲» و «۹» اصل چهل‌وسوم قانون اساسی بخشی از منابع خود را از طریق قرض‌الحسنه به متقاضیان اختصاص دهند. آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیئت دولت می‌رسد.</p>	<p>ماده (۵۸)</p> <p>بانک مرکزی می‌تواند، بانک‌ها را موظف کند بخشی از مانده حساب‌های سپرده جاری را برای اعطای تسهیلات قرض‌الحسنه به اشخاص و موارد مذکور در ماده (۵۷) این قانون به مصرف برسانند.</p> <p>تبصره- میانگین ماهانه نسبت مانده تسهیلات قرض‌الحسنه (در مصارف موضوع ماده (۵۷)) به مجموع مانده سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز و سپرده‌های جاری، برای هر یک از بانک‌ها باید حداقل معادل درصدی که شورای پول و اعتبار تعیین می‌کند، باشد. در هر صورت، مانده تسهیلات قرض‌الحسنه اعطایی هر بانک نباید از مانده سپرده‌های قرض‌الحسنه آن بانک کمتر باشد.</p>
بخش دوم- سپرده‌های سرمایه‌گذاری	
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۳)</p> <p>.... تبصره - سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار که بانک در به‌کار گرفتن آنها وکیل می‌باشد، در امور مشارکت، مضاربه، اجاره به شرط تملیک، معاملات اقساطی، مزارعه، مساقات، سرمایه‌گذاری مستقیم، معاملات سلف و جعاله مورد استفاده قرار می‌گیرد.</p>	<p>ماده (۵۹)</p> <p>رابطه حقوقی سپرده‌گذار با بانک در سپرده سرمایه‌گذاری، «وکالت برای انجام عملیات بانکی» است. سپرده‌های سرمایه‌گذاری براساس امکان برداشت به دو نوع سپرده سرمایه‌گذاری پس‌انداز و سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار تقسیم می‌شوند. سپرده سرمایه‌گذاری پس‌انداز از حیث تعداد تراکنش و حداکثر موجودی محدود به حدودی است که توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود. سررسید سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار در قرارداد تعیین می‌شود و حداقل آن سه ماه است. برداشت سپرده مدت‌دار قبل از سررسید، مستلزم کاهش نرخ سود متناسب با فاصله از سررسید، مطابق دستورالعمل بانک مرکزی خواهد بود.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۴)</p> <p>بانکها مکلف به بازپرداخت اصل سپرده‌های قرض‌الحسنه (پس‌انداز و جاری) می‌باشند و می‌توانند اصل سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار را تعهد و یا بیمه نمایند.</p>	<p>ماده (۶۰)</p> <p>بانکها مکلف به بازپرداخت اصل سپرده‌های سرمایه‌گذاری پس‌انداز می‌باشند و می‌توانند بازپرداخت اصل سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار را تعهد نمایند.</p>
	<p>ماده (۶۱)</p> <p>بانکها می‌توانند به سپرده‌گذاران، سود علی‌الحساب پرداخت نمایند؛ اما نمی‌توانند در هنگام سپرده‌گیری، نرخ‌ی را به‌عنوان نرخ سود قطعی اعلام یا تضمین کنند. بانکها موظفند در پایان هر دوره مالی، مابه‌التفاوت سود علی‌الحساب پرداخت شده و سود قطعی را به حساب سپرده‌گذاران منظور کنند. بانک مرکزی باید ترتیبی اتخاذ کند که طول دوره‌های مالی بانکها برای محاسبه سود قطعی به حداقل ممکن برسد.</p> <p>تبصره «۱»- نحوه محاسبه و اعلام نرخ سود علی‌الحساب انواع سپرده‌های سرمایه‌گذاری به‌موجب دستورالعملی خواهد بود که توسط بانک مرکزی به بانکها ابلاغ می‌شود. در هر حال نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌های سرمایه‌گذاری که بانکها به سپرده‌گذاران خود می‌پردازند، نباید از هفتاد درصد (۷۰٪) نرخ سود هدفگذاری شده توسط بانک مرکزی بیشتر باشد. نرخ سود هدفگذاری شده نرخ‌ی است که به‌منظور تحقق اهداف سیاست پولی، توسط شورای پول و اعتبار مناسب تشخیص داده می‌شود.</p> <p>تبصره «۲»- عدم رعایت سقف نرخ سود علی‌الحساب توسط بانکها و هرگونه تبلیغ یا تضمین برای پرداخت سود علی‌الحساب بیشتر از آن ممنوع است.</p>
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۳)- .... تبصره - سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار که بانک در به‌کار گرفتن آنها وکیل می‌باشد، در امور مشارکت، مضاربه، اجاره به شرط تملیک، معاملات اقساطی، مزارعه، مساقات، سرمایه‌گذاری مستقیم، معاملات سلف و جعاله مورد استفاده قرار می‌گیرد.</p>	<p>ماده (۶۲)</p> <p>بانکها می‌توانند برای خرید کلیه کالاها و خدماتی که مبادله آنها منع شرعی و قانونی ندارد، از طریق عقود با بازدهی معین، یعنی عقودی که تعیین نرخ سود آنها در هنگام قرارداد شرعاً جایز است (مانند</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲: (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۰/۲۵)</p> <p>ماده (۱۶) - بانک‌ها می‌توانند به‌منظور ایجاد تسهیلات لازم برای گسترش امور تولیدی، بازرگانی و خدماتی مبادرت به جعاله، استصناع، مرابحه و خرید دین نمایند.</p> <p>ماده (۹) - بانک‌ها می‌توانند به‌منظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امور بازرگانی در چارچوب سیاست‌های بازرگانی دولت، منابع مالی لازم را براساس قرارداد مضاربه، استصناع، مرابحه و خرید دین در اختیار مشتریان با اولویت دادن به تعاونی‌های قانونی قرار دهند.</p> <p>ماده (۱۰) - بانک‌ها می‌توانند، به‌منظور ایجاد تسهیلات لازم در گسترش امر مسکن، با هماهنگی وزارت مسکن و شهرسازی، واحدهای مسکونی ارزان‌قیمت به‌منظور فروش اقساطی و یا اجاره به شرط تملیک احداث نمایند.</p> <p>تبصره - تملک زمین با رعایت قانون اراضی شهری جهت احداث واحدهای مسکونی موضوع ماده (۱۰) توسط بانک‌ها بلامانع است.</p> <p>ماده (۱۱) - بانک‌ها می‌توانند، به‌منظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امور صنعت و معدن، کشاورزی و خدمات اموال منقول را بنا به درخواست مشتری و تعهد او مبنی بر خرید و مصرف و یا استفاده مستقیم مال و یا اموال مورد درخواست خریداری نموده و با أخذ تأمین به صورت اقساطی به مشتری بفروشند.</p> <p>ماده (۱۲) - بانک‌ها می‌توانند، به‌منظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امور خدماتی، کشاورزی، صنعتی و معدنی، اموال منقول و غیرمنقول را بنا به درخواست مشتری و تعهد او مبنی بر انجام اجاره به شرط تملیک و استفاده خود، خریداری و به صورت اجاره به شرط تملیک به مشتری واگذار نمایند.</p> <p>ماده (۱۳) - بانک‌ها می‌توانند، به‌منظور ایجاد تسهیلات لازم جهت تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی به هر یک از عملیات ذیل مبادرت نمایند:</p>	<p>مرابحه، اجاره به شرط تملیک، جعاله، استصناع و خرید دین تسهیلات پرداخت نمایند. تأمین مالی از طریق عقود با بازدهی نامعین مستلزم ترتیبات مذکور در بخش سوم و چهارم است.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>الف) مواد اولیه و لوازم یدکی مورد نیاز واحدهای تولیدی را بنا به درخواست این واحدها و تعهد آنها مبنی بر خرید و مصرف مواد اولیه و لوازم یدکی مورد درخواست، خریداری و به صورت نسیه به واحدهای مذکور بفروشند.</p> <p>ب) آن قسم از تولیدات این واحدها را که سهل‌البیع باشد بنا به درخواست آنها پیش‌خرید نمایند.</p>	
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۵)</p> <p>منافع حاصل از عملیات مذکور در تبصره ماده (۳) این قانون، براساس قرارداد منعقد، متناسب با مدت و مبالغ سپرده‌های سرمایه‌گذاری و رعایت سهم منابع بانک به نسبت مدت و مبلغ در کل وجوه به کار گرفته شده در این عملیات، تقسیم خواهد شد.</p> <p>ماده (۲۳)</p> <p>وجوه دریافتی تحت عنوان کارمزد و حق‌الوکاله جزء درآمدهای بانک‌ها بوده و قابل تقسیم بین سپرده‌گذاران نمی‌باشد.</p> <p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۱۳۳)</p> <p>منافع حاصل از تسهیلات اعطایی بانک، براساس قرارداد منعقد، متناسب با نوع، مدت و مبالغ سپرده‌های سرمایه‌گذاری و رعایت سهم منابع بانک به نسبت مدت و مبلغ در کل وجوه به کار گرفته شده در اعطای تسهیلات، پس از کسر حق‌الوکاله بانک، در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محاسبه و تقسیم می‌شود.</p>	<p>ماده (۶۳)</p> <p>منافع حاصل از عملیات عقود اسلامی مذکور در ماده (۶۲) براساس قرارداد منعقد و متناسب با نوع، مدت و مبالغ سپرده‌های سرمایه‌گذاری و رعایت سهم منابع بانک به نسبت مدت و مبلغ در کل وجوه به کار گرفته شده در این عملیات، پس از کسر حق‌الوکاله بانک بین سپرده‌گذاران تقسیم می‌شود. بانک‌ها موظف هستند در صورت‌های مالی خود نحوه محاسبه سود قطعی را با جزئیات مد نظر بانک مرکزی افشا نمایند.</p>
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲</p> <p>ماده (۲۰) - بانک مرکزی ایران در حسن اجرای نظام پولی و اعتباری کشور می‌تواند با استفاده از ابزار ذیل، طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد براساس ماده (۱۹) در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند:</p>	<p>ماده (۶۴)</p> <p>شورای پول و اعتبار مجاز است در صورت ضرورت سقف نرخ سود تسهیلات عقود با بازدهی معین را با توجه به شرایط اقتصادی کشور، به‌ویژه شرایط و نیازهای مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط و نرخ بازدهی بازارها و ابزارهای رقیب و با رعایت حقوق سپرده‌گذاران، تعیین نماید.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>۳... تعیین حداقل و حداکثر نسبت سود بانک‌ها در معاملات اقساطی و اجاره به شرط تملیک در تناسب با قیمت تمام شده مورد معامله. این نسبت‌ها ممکن است در موارد مختلف متفاوت باشد.</p> <p>قانون «منطقی کردن نرخ سود تسهیلات بانکی متناسب با نرخ بازدهی در بخش‌های مختلف اقتصادی (با تأکید بر قانون عملیات بانکی بدون ربا)» مصوب ۱۳۸۵:</p> <p>ماده واحده- دولت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند سازوکار تجهیز و تخصیص منابع بانکی را چنان سامان دهند که سود مورد انتظار تسهیلات بانکی در عقود با بازدهی ثابت طی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به‌طوری کاهش یابد که قبل از پایان برنامه نرخ سود این‌گونه تسهیلات در تمامی بخش‌های اقتصادی یک رقمی گردد.</p> <p>تبصره «۱»- درباره عقود با بازدهی متغیر، بانک‌ها مکلفند بدون تعیین نرخ سود مورد انتظار، براساس مفاد قانون عملیات بانکی بدون ربا، در حاصل فعالیت اقتصادی مورد قرارداد شریک شوند، در عقود امور مشارکت برای تولید، مذکور در تبصره بند «ب» ماده قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲، بانک نمی‌تواند از شریک وثیقه خارج از طرح بخواهد.</p>	<p>در این صورت، بانک‌ها موظف به رعایت نرخ‌های اعلام شده هستند و هرگونه رفتاری از سوی آنها که نتیجه آن افزایش سود دریافتی از گیرنده تسهیلات باشد، از جمله، الزام وی به سپرده‌گذاری یا مسدود کردن بخشی از تسهیلات اعطایی نزد بانک، ممنوع است.</p>
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۲۲)- بانک‌ها می‌توانند، با اجازه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شرکت‌های دولتی به عملیات مجاز بانکی مبادرت نمایند.</p> <p>قانون ماده واحده «منطقی کردن نرخ سود تسهیلات بانکی متناسب با نرخ بازدهی در بخش‌های مختلف اقتصادی (با تأکید بر قانون عملیات بانکی بدون ربا)» مصوب ۱۳۸۵:</p> <p>تبصره «۲»- بانک‌ها در اعطای تسهیلات و تأمین مالی طرح‌های دارای توجیه اقتصادی، بخش‌های خصوصی و تعاونی را نسبت به بخش دولتی در اولویت قرار دهند.</p>	<p>ماده (۶۵)</p> <p>اعطای هرگونه تسهیلات به دولت، شرکت‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات تابعه و وابسته به بانک‌ها و قبول تعهدات به نفع آنها، بدون مجوز بانک مرکزی ممنوع است. سقف فردی و جمعی تسهیلات و تعهدات مربوط به موارد فوق با رعایت مواد (۱۰۷) الی (۱۰۹)، توسط هیئت نظارت تعیین می‌شود.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۶۶)</p> <p>بانک مرکزی موظف است میانگین وزنی نرخ سود تسهیلات با بازدهی معین، اعطا شده در شبکه بانکی کشور را در پایان هر هفته از طریق پایگاه اطلاع رسانی رسمی خود منتشر نماید. کلیه بانکها موظفند دسترسی برخط بانک مرکزی به اطلاعات مورد نیاز برای اجرای این حکم را فراهم نمایند.</p>
بخش سوم - گواهی سپرده سرمایه گذاری خاص	
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۷) - بانکها می توانند، به منظور ایجاد تسهیلات لازم برای گسترش فعالیت بخش های مختلف تولیدی و بازرگانی و خدماتی قسمتی از سرمایه و یا منابع مورد نیاز این بخش ها را به صورت مشارکت تأمین نمایند.</p> <p>ماده (۹) -...تبصره - بانکها در امر واردات مجاز به مضاربه با بخش خصوصی نمی باشند.</p> <p>ماده (۱۷) - بانکها می توانند، اراضی مزروعی و یا باغات را که در اختیار و تصرف خود دارند به مزارعه و یا مساقات بدهند.</p>	<p>ماده (۶۷)</p> <p>بانکها می توانند به درخواست بنگاه های اقتصادی غیردولتی و به منظور تأمین مالی پروژه های مورد نظر آنان، اقدام به جذب سپرده سرمایه گذاری خاص نمایند و وجوه حاصل از آن را به عنوان وکیل سپرده گذاران در قالب عقود با بازدهی نامعین (مانند مشارکت، مضاربه، مزارعه، مساقات و سلف) در اختیار پروژه مورد نظر قرار دهند. پروژه هایی از طریق سپرده سرمایه گذاری خاص قابل تأمین مالی هستند که از قابلیت حسابداری مجزا برخوردار باشند. حداقل مبلغ قابل تأمین مالی از طریق سپرده سرمایه گذاری خاص، توسط بانک مرکزی تعیین می شود.</p>
	<p>ماده (۶۸)</p> <p>بانک برای حصول اطمینان از مصرف سپرده های خاص در محل مورد نظر و نظارت کافی بر عملیات اجرایی و مالی پروژه موظف است تأمین مالی پروژه ها را از طریق سازوکار مناسب مانند ایجاد «صندوق پروژه» انجام دهد. آیین نامه مربوط ظرف مدت ۶ ماه از تصویب این قانون توسط بانک مرکزی و سازمان بورس اوراق بهادار تهیه و توسط رئیس کل بانک مرکزی و وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ خواهد شد. آیین نامه مزبور باید مشتمل بر نحوه حسابداری و محاسبه سود و زیان پروژه باشد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۸) - بانک‌ها می‌توانند، در امور و یا طرح‌های تولیدی و عمرانی مستقیماً به سرمایه‌گذاری مبادرت نمایند. برنامه آن گونه سرمایه‌گذاری‌ها باید در ضمن لایحه بودجه سالانه کل کشور به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد و نتیجه ارزیابی طرح حاکی از عدم زیان‌دهی باشد.</p> <p>تبصره - بانک‌ها به هیچ وجه حق ندارند در تولید اشیای تجملی و مصرفی غیرضروری سرمایه‌گذاری نمایند.</p>	<p>ماده (۶۹)</p> <p>بانک‌ها می‌توانند طرح‌های توسعه‌ای را از طریق جذب سپرده سرمایه‌گذاری خاص تأمین مالی کنند. تأمین مالی این طرح‌ها مشمول ترتیبات مذکور در ماده (۶۸) نمی‌باشد.</p> <p>تبصره «۱»- مصادیق طرح‌های توسعه‌ای توسط بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط پیشنهاد شده و به تأیید شورای اقتصاد می‌رسد. طرح توسعه‌ای مجموعه‌ای از پروژه‌های مرتبط با یکدیگر است که می‌تواند از طریق مشارکت مردم، بانک‌ها و نهادهای ذیربط به حل زنجیره‌ای از مسائل فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی منجر شود.</p> <p>تبصره «۲»- اعطای انواع مشوق‌ها توسط دولت و بانک مرکزی به خریداران گواهی سرمایه‌گذاری خاص مرتبط با طرح‌های توسعه‌ای و بنگاه متقاضی مجاز است.</p>
	<p>ماده (۷۰)</p> <p>بانک‌ها مکلفند قبل از عرضه گواهی سپرده سرمایه‌گذاری خاص، مشخصات پروژه یا طرح توسعه‌ای مورد نظر، دامنه بازدهی احتمالی، پرداخت یا عدم پرداخت سود علی‌الحساب به دارندگان گواهی سرمایه‌گذاری خاص، امکان یا عدم امکان معامله این اوراق در بازار ثانویه و نحوه تسویه حساب نهایی با آنان و سایر اطلاعات مورد نیاز را به تفکیک هر پروژه یا طرح اعلام نمایند.</p>
	<p>ماده (۷۱)</p> <p>بانک‌ها، سایر نهادهای مالی، دولت یا بنگاه متقاضی انتشار اوراق گواهی سرمایه‌گذاری خاص می‌توانند باز خرید گواهی‌های سرمایه‌گذاری خاص را در سررسید به قیمت معین تعهد نمایند.</p>
بخش چهارم - انتشار اوراق بهادار	
<p>قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴:</p> <p>ماده (۲۷) - اوراق بهادار زیر از ثبت نزد سازمان معاف است:</p> <p>۲. اوراق مشارکت منتشره توسط بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری تحت نظارت بانک مرکزی.</p>	<p>ماده (۷۳)</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۳)</p> <p>بانک در چارچوب قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین ذیربط، مقررات ناظر بر عملیات مجاز بانکی و سایر مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با أخذ مجوزهای لازم، مجاز به انجام فعالیت‌های ذیل می‌باشد: ...انتشار یا عرضه اوراق مالی اسلامی ریالی و ارزی در داخل و خارج از کشور...</p> <p>ماده (۳۰)</p> <p>بانک می‌تواند با تصویب هیئت‌مدیره و أخذ مجوز قبلی از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، طی مدت زمانی که نباید از دو سال بیشتر باشد، نسبت به انتشار اوراق مالی اسلامی اقدام نماید.</p>	<p>بانک‌ها و مؤسسات تابعه و وابسته به آنها می‌توانند، با رعایت قوانین و مقررات مربوط، به‌عنوان ناشر، عامل عرضه یا فروش، بازارگردان، متعهد پذیرهنویس یا ضامن در انتشار اوراق بهادار اسلامی (صکوک) ایفای نقش نمایند.</p> <p>تبصره - تعهد پذیرهنویسی و تضمین اصل و سود برای اوراق منتشر شده برای دولت و شرکت‌های دولتی و مؤسسات وابسته به دولت توسط بانک‌ها و مؤسسات تابعه و وابسته به آنها ممنوع است. همچنین پذیرش هرگونه تعهد توسط بانک‌ها به نفع نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات تابعه و وابسته به بانک‌ها در فرآیند انتشار اوراق بهادار اسلامی (صکوک)، مستلزم کسب اجازه قبلی از بانک مرکزی است.</p>
	<p>ماده (۷۳)</p> <p>اوراق بهادار اسلامی (صکوک) می‌تواند به دو شکل «صکوک با بازدهی معین» (در قالب صکوک اجاره، مرابحه، استصناع و مانند آن) یا «صکوک با بازدهی نامعین» (در قالب صکوک مشارکت، مضاربه و مانند آن) منتشر شود.</p>
	<p>ماده (۷۴)</p> <p>نرخ سود قطعی «صکوک با بازدهی نامعین» پس از اتمام پروژه توسط نهاد امین مشخص می‌شود و قابل تعیین یا تضمین در هنگام انتشار نیست.</p>
	<p>ماده (۷۵)</p> <p>نرخ سود «صکوک با بازدهی معین» از ابتدا به‌طور قطعی تعیین و توسط بانی تعهد می‌گردد.</p>
	<p>ماده (۷۶)</p> <p>بانک مرکزی موظف است بر فرآیند انتشار اوراق و مصرف منابع حاصل از فروش آن نظارت و از انتشار اوراقی که واقعی بودن قراردادهای زمینه‌ای آنها احراز نشده است، جلوگیری کند.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۷۷)</p> <p>اوراق بهادار اسلامی (صکوک) با نام بوده و قابل انتقال به غیر صرفاً از طریق بورس اوراق بهادار است. بانک‌ها و مؤسسات تابعه و وابسته به آنها نمی‌توانند باز خرید اوراق بهادار اسلامی (صکوک) را قبل از سررسید تعهد نمایند.</p>
	<p>ماده (۷۸)</p> <p>انتشار اوراق برای اشخاص خارجی موضوع تبصره «۱» ماده (۱۳)، نیازمند أخذ مجوز از وزارت امور اقتصادی و دارایی است.</p>
بخش پنجم - مقررات ویژه عقود	
	<p>ماده (۷۹)</p> <p>به منظور نظارت بر مصرف صحیح تسهیلات اعطایی و جلوگیری از صوری شدن عقود، بانک‌ها موظف هستند کلیه تسهیلات را در قالب کارت اعتباری، اعتبار در حساب بانکی گیرنده تسهیلات یا مانند آن پرداخت کنند. هزینه کرد تسهیلات صرفاً از طریق انتقال الکترونیکی وجه یا صدور چک در وجه فروشنندگان کالا و خدمات مجاز است.</p>
	<p>ماده (۸۰)</p> <p>درخواست و اعطای تسهیلات در قالب عقد خرید دین از طریق سامانه‌ای که به همین منظور توسط هر بانک ایجاد می‌شود، مجاز خواهد بود. سامانه مزبور باید به گونه‌ای طراحی شده باشد که بتواند منشأ دین مورد معامله را شناسایی و مستندات آن را ثبت نموده و امکان حصول اطمینان از واقعی بودن آن را فراهم نماید. بانک مرکزی می‌تواند سامانه یکپارچه‌ای برای این منظور ایجاد و کلیه بانک‌ها را ملزم کند که تسهیلات موضوع این ماده را پس از ثبت در سامانه مزبور پرداخت نمایند.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲: (الحاقی ۱۳۷۶/۱۱/۲۹)</p> <p>ماده (۱۵) -... تبصره «۲» - اشخاصی که در قالب استفاده از خدمات بانکی از وجوه و منابع مالی بانکها به نحو غیرمجاز بهره‌مند می‌شوند مکلفند علاوه بر استرداد وجوه مذکور، خسارت مربوط را به ترتیبی که در قراردادهای تنظیمی مقرر شده باشد پرداخت نمایند.</p>	<p>ماده (۸۱)</p> <p>دین اشخاصی که به تشخیص مرجع قضایی، منابع دریافتی از بانک را خارج از موضوع قرارداد استفاده کنند، به حال تبدیل شده و این اشخاص مکلفند خسارت و جرائم مربوط را به ترتیبی که در قراردادهای تنظیمی مقرر شده باشد، از زمان دریافت تسهیلات پرداخت نمایند.</p>
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۱۳) -... (ب) آن قسم از تولیدات این واحدها را که سهل‌البیع باشد بنا به درخواست آنها پیش خرید نمایند.</p>	<p>ماده (۸۲)</p> <p>در قرارداد سلف رعایت شرایط زیر الزامی است:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. تولیدات موضوع قرارداد بایستی سهل‌البیع بوده و توسط متقاضی تولید شود؛ ۲. در قرارداد سلف، فقط قیمت خرید و زمان تحویل کالا تعیین خواهد شد. مبلغ کل قرارداد باید یکجا توسط بانک به گیرنده تسهیلات پرداخت شود؛ ۳. فروش کالای خریداری شده قبل از سررسید به فروشنده یا اشخاص ثالث ممنوع است؛ ۴. بانک می‌تواند ضمن عقد سلف به متقاضی تسهیلات وکالت دهد که پس از حصول سررسید، موضوع قرارداد سلف را به قیمت بازار یا به قیمت توافقی به خود یا به دیگری بفروشد. در هر حال، قیمت فروش نباید در هنگام انعقاد قرارداد سلف به صورت قطعی تعیین یا تضمین شود.
	<p>ماده (۸۳)</p> <p>اجاره به شرط تملیک بانکی تابع عمومات قانون مدنی، مقررات این قانون و توافقات طرفین بوده و احکام قانون مدنی در باب اجاره در مورد آن اجرا نمی‌شود.</p>
	<p>ماده (۸۴)</p> <p>بانکها موظفند نحوه محاسبه نرخ سود و اقساط تسهیلات را به صورت شفاف در متن قرارداد ذکر کنند.</p>
	<p>ماده (۸۵)</p> <p>دستورالعمل اجرایی و نحوه حسابداری عقود مورد استفاده در عملیات بانکی، باید به تصویب هیئت نظارت و تأیید شورای فقهی برسد.</p>

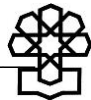
ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	تبصره - عقودی که در این قانون آمده است، از باب ذکر مصادیق قراردادهای شرعی است. قراردادهای جدید پس از تصویب هیئت نظارت و تأیید شورای فقهی در نظام بانکی قابل استفاده است.
	ماده (۸۶) بانک مرکزی موظف است مواردی که رعایت آن در قراردادهای بین بانک و مشتریان ضروری است را تعیین و پس از تأیید شورای فقهی به بانک‌ها ابلاغ و بر اعمال موارد مذکور نظارت نماید. بانک‌ها مکلفند نمونه کلیه قراردادهایی را که طراحی می‌کنند، برای ارائه به هیئت نظارت و شورای فقهی، در اختیار بانک مرکزی قرار دهند.
بخش ششم - وصول مطالبات و جریمه تأخیر	
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲: (الحاقی ۱۳۷۶/۱۱/۲۹)</p> <p>ماده (۱۵) - .... تبصره «۱» - کلیه وجوه و تسهیلات اعطایی که بانک‌ها در اجرای این قانون به اشخاص حقیقی و حقوقی پرداخت نموده یا می‌نمایند و برابر قرارداد تنظیمی مقرر شده باشد که اشخاص مذکور در سررسید معینی وجوه و تسهیلات دریافتی به انضمام سود و خسارت و هزینه‌های ثبتی و اجرایی، دادرسی و حق الوکاله را بپردازند، در صورت عدم پرداخت و اعلام بانک بستانکار قابل مطالبه و وصول است و کلیه مراجع قضایی و دوایر اجرای ثبت و دفاتر اسناد رسمی مکلفند براساس مفاد اسناد و قراردادهای تنظیمی نسبت به صدور حکم و اجراییه و وصول مطالبات بانک، طبق مقررات این قانون اقدام نمایند.</p>	<p>ماده (۸۷)</p> <p>مطالبات بانک‌ها از محل اصل و سود (یا کارمزد) تسهیلات اعطایی یا تعهدات ایجاد می‌باید در سررسید یا زمان‌های معین شده در قرارداد بازپرداخت شود. عدم بازپرداخت، تخلف محسوب شده و حسب مورد، مطابق ماده (۸۸) و با رعایت ماده (۹۰) این قانون، مستوجب پرداخت جریمه است.</p>
<p>آیین‌نامه وصول مطالبات غیر جاری مؤسسات اعتباری (ریالی و ارزی) مصوب ۱۳۹۴:۱</p> <p>ماده (۱۷) - مؤسسه اعتباری موظف است در قراردادهای اعطای تسهیلات بانکی، دریافت وجه التزام تأخیر تأدیه دین را به صورت شرط ضمن عقد، برای تمامی تسهیلات ریالی و ارزی از تاریخ سررسید و نسبت به مانده بدهی، علاوه بر نرخ سود مندرج در قرارداد تسهیلات اعطایی</p>	<p>ماده (۸۸)</p> <p>نرخ جریمه تأخیر در مورد انواع قراردادها با پیشنهاد بانک مرکزی و تصویب هیئت نظارت تعیین می‌شود. هیئت نظارت موظف است در تعیین نرخ جریمه تأخیر، نوع گیرندگان تسهیلات</p>

۱. این آیین‌نامه پس از بازنگری در هیئت وزیران، در جلسه یک‌هزار و دوپست و ششمین شورای پول و اعتبار مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۱۰ بررسی و تصویب شده است.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
در قالب عقود غیرمشارکتی یا نرخ بازده مورد انتظار تسهیلات اعطایی در قالب عقود مشارکتی معادل شش درصد (۰.۶٪) درج نماید.	و موارد مصرف، مدت تأخیر و فاصله زمان پرداخت از زمان سررسید، منافع سپرده‌گذاران و شرایط و اوضاع اقتصادی کشور را مدنظر قرار دهد.
	<p>ماده (۸۹)</p> <p>مبلغ جریمه توسط بانک از گیرنده تسهیلات دریافت و به حساب ویژه‌ای نزد بانک مرکزی واریز می‌شود. بانک مرکزی بلافاصله بخشی از جریمه دریافتی را، حداکثر تا نرخ سود مندرج در قرارداد، به منظور حفظ منافع سپرده‌گذاران به عنوان درآمد مشاع، به بانک برمی‌گرداند. باقیمانده جریمه توسط بانک مرکزی به حساب صندوق ضمانت سپرده‌ها واریز می‌شود.</p>
	<p>ماده (۹۰)</p> <p>دریافت جریمه موضوع ماده (۸۷) از گیرنده تسهیلات مادامی که جمع بدهی سررسید شده و پرداخت نشده وی، کمتر از پنج درصد (۵٪) اصل تسهیلات دریافتی باشد ممنوع است. اجرای این ماده، مانع از اعمال تنبیهات و محدودیت‌های بانکی و غیربانکی موضوع ماده (۹۴) نمی‌باشد.</p> <p>تبصره - بانک مرکزی می‌تواند به منظور جبران عدم‌النفع بانک‌ها ناشی از اعمال ماده (۹۰)، تسهیلات‌گیرندگان را ملزم به تودیع درصدی از تسهیلات نزد صندوق ضمانت سپرده بنماید. صندوق در قبال أخذ سپرده مذکور موظف است معادل بدهی سررسید و پرداخت نشده هر مشتری (تا سقف پنج درصد (۵٪) تسهیلات موردنظر)، به بانک، قرض‌الحسنه بدهد. تسهیلات قرض‌الحسنه که به این منظور توسط صندوق در اختیار بانک گذاشته می‌شود، حداکثر ۶ ماه پس از تاریخ سررسید آخرین قسط تسهیلات باید توسط بانک به صندوق برگردانده شود. درصدی از تسهیلات که باید نزد صندوق تودیع شود، متناسب با عملکرد تسهیلات‌گیرنده در بازپرداخت تسهیلات دریافتی قبلی وی و مطابق با دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۹۱)</p> <p>بدهکار در صورت تأخیر در پرداخت بدهی خود به بانک، صرفاً موظف به بازپرداخت اصل بدهی و پرداخت جریمه موضوع ماده (۸۷) است. دریافت هرگونه سود یا کارمزد علاوه بر جریمه، از تسهیلات‌گیرنده‌ای که مشمول جریمه تأخیر شده (صرفاً نسبت به همان بخش از بدهی که مشمول جریمه شده)، یا ضامن وی، ممنوع است. همچنین آخذ سود از سود، سود از جریمه، جریمه از جریمه و جریمه از سود مطلقاً ممنوع است.</p>
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲: (الحاقی ۱۳۷۶/۱۱/۲۹):</p> <p>ماده (۱۵) -...تبصره «۱»-... در صورت عدم پرداخت و اعلام بانک بستانکار قابل مطالبه و وصول است و کلیه مراجع قضایی و دوایر اجرای ثبت و دفاتر اسناد رسمی مکلفند براساس مفاد اسناد و قراردادهای تنظیمی نسبت به صدور حکم و اجراییه و وصول مطالبات بانک، طبق مقررات این قانون اقدام نمایند.</p>	<p>ماده (۹۲)</p> <p>کلیه مراجع قضایی و دوایر اجرایی ثبت و دفاتر اسناد رسمی مکلفند براساس مفاد اسناد و قراردادهای تنظیمی نسبت به صدور حکم و اجراییه و وصول مطالبات، شامل اصل و جریمه متعلقه، حسب درخواست بانک اقدام نمایند.</p>
	<p>ماده (۹۳)</p> <p>امهال یا اعطای تسهیلات جدید به اشخاصی که تسهیلات غیرجاری داشته باشند، تابع ضوابط اعلامی از سوی بانک مرکزی است.</p>
<p>آیین‌نامه وصول مطالبات غیرجاری مؤسسات اعتباری (ریالی و ارزی) سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۱۰) - مؤسسه اعتباری می‌تواند در رابطه با مشتریان خوش حساب، شیوه‌های تشویقی از قبیل موارد ذیل را در چارچوب ضوابط مقرر اعمال کند:</p> <p>۱-۱۰. در اولویت قرار دادن مشتری برای دریافت تسهیلات و یا خدمات بانکی.</p> <p>۲-۱۰. تخفیف در نرخ کارمزد ارائه خدمات بانکی</p>	<p>ماده (۹۴)</p> <p>بانک مرکزی موظف است ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، دستورالعمل شیوه‌های ممانعت از تأخیر در بازپرداخت اقساط تسهیلات را با استفاده از انواع سازوکارهای انگیزشی شامل انواع مشوق‌ها و محدودیت‌های غیربانکی و بانکی (از جمله محدودیت در ارائه خدمات بانکی، کاهش رتبه اعتباری تسهیلات‌گیرنده و...) تهیه و به تصویب هیئت نظارت یا سایر مراجع ذیصلاح برساند.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>ماده (۱۱) - مؤسسه اعتباری موظف است در مورد مشتریان بدحسابی که مجموع بدهی غیرجاری آنها در تمام مؤسسات اعتباری بیش از پانزده درصد مانده بدهی (شامل اصل و سود تسهیلات) باشد تا تسویه تمام بدهی غیرجاری موارد زیر را اعمال نماید:</p> <p>۱-۱۱. دریافت وجه التزام تأخیر تأدیه دین، به موجب قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۵) قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۷۶ مطابق مفاد ماده (۱۷) آیین نامه؛</p> <p>۱-۱۱.۲. عدم اعطای هرگونه تسهیلات (اعم از ارزی و ریالی)؛</p> <p>۱-۱۱.۳. عدم گشایش اعتبارات اسنادی به استثنای مواردی که مشتری معادل صد درصد (۱۰۰٪) مبلغ اعتبار گشایش شده را به عنوان پیش پرداخت تأمین نماید؛</p> <p>۱-۱۱.۴. عدم تحویل دسته چک و افتتاح حساب جاری جدید.</p>	
	<p>ماده (۹۵)</p> <p>اگر اعسار یا ورشکستگی بدهکار بانکی به حکم دادگاه ثابت شده باشد، از تاریخ صدور حکم اعسار یا ورشکستگی به بعد، جریمه موضوع ماده (۸۷) این قانون از گیرنده تسهیلات دریافت نخواهد شد.</p>
<p>آیین نامه وصول مطالبات غیرجاری مؤسسات اعتباری (ریالی و ارزی) ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۱۹) - مؤسسه اعتباری موظف است به منظور کاهش مطالبات غیرجاری، از تاریخ ابلاغ این آیین نامه قراردادهای اعطای تسهیلات بانکی را به گونه ای منعقد نماید که مشتری، ضامن و یا ضامنین با شرط ضمن عقد به طور غیرقابل رجوع به مؤسسه اعتباری اختیار دهد که هرگونه مطالبات خود اعم از مستقیم و یا غیرمستقیم را پس از سررسید و در صورت عدم پرداخت، از موجودی قابل برداشت هر یک از حساب های انفرادی مشتری و یا ضامنین (ریالی و ارزی)، اموال و اسناد آنان نزد مؤسسه اعتباری رأساً و بدون نیاز به حکم قضایی یا اجرایی برداشت نموده و به حساب بدهی مشتری منظور نماید. مشتری، ضامن و یا ضامنین در صورت اقدام مؤسسه اعتباری به شرح یاد شده حق هرگونه اعتراض و طرح دعوی را از خود سلب می نماید.</p>	<p>ماده (۹۶)</p> <p>در قراردادهای اعطای تسهیلات، تمامی تسهیلات گیرندگان و همچنین ضامن و راهن ثالث، متضامناً مسئول اجرای تعهدات قراردادی می باشند. در صورت اثبات اعسار یا ورشکستگی بدهکار بانکی، سایر متعهدین کماکان مکلف به ایفای تعهدات، مطابق با قرارداد منعقد و مفاد این قانون می باشند مگر اینکه اعسار یا ورشکستگی آنان نیز به حکم دادگاه اثبات شده باشد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p><u>تبصره - مؤسسه اعتباری موظف است معادل ربالی موجودی حساب‌های ارزی مشتری، ضامن و یا ضامنین را با استفاده از نرخ ارز روزانه اعلامی در پایگاه اطلاع‌رسانی بانک مرکزی محاسبه نماید.</u></p>	
بخش هفتم - مقررات ناظر بر عملیات بانکی	
	<p>ماده (۹۷)</p> <p>کلیه بانک‌ها موظفند در سپرده‌گیری و ارائه تسهیلات، احکام مذکور در این قانون و دستورالعمل‌های ابلاغی بانک مرکزی از جمله تودیع سپرده قانونی، رعایت نسبت کفایت سرمایه، رعایت حدود سرمایه‌گذاری و تسهیلات کلان و سایر مواردی که می‌تواند به کاهش قدرت تسهیلات‌دهی یا کاهش سودآوری بانک منجر شود را رعایت کنند. بانک‌ها موظفند در قراردادهایی که با سپرده‌گذاران منعقد می‌کنند، بر التزام عملی خود به ضوابط و الزامات قانونی تصریح کرده، سپرده آنان را مبتنی بر شرط مذکور بپذیرند.</p>
	<p>ماده (۹۸)</p> <p>بانک‌ها موظفند علاوه بر آموزش دقیق این قانون و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با آن به کارکنان خود، مشتریان خود را نسبت به ماهیت، شرایط و موضوع قرارداد موردنظر مطلع نمایند و یک نسخه از قرارداد را در اختیار مشتری قرار دهند.</p> <p>تبصره - بانک مرکزی موظف است عملکرد بانک‌ها در اجرای این ماده را در رتبه‌بندی بانک‌ها موضوع ماده (۱۴۸) لحاظ نماید.</p>
<p><u>اساسنامه نمونه مؤسسات اعتباری غیربانکی (غیردولتی) سال ۱۳۹۴</u></p> <p>ماده (۳) - بانک در چارچوب قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین ذیربط، مقررات ناظر بر عملیات مجاز بانکی و سایر مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با اخذ مجوزهای لازم، مجاز به انجام فعالیت‌های ذیل می‌باشد.</p>	<p>ماده (۹۹)</p> <p>بانک‌ها می‌توانند در مقابل سپرده‌های دریافتی از مشتریان خود، گواهی سپرده صادر نمایند. صدور گواهی سپرده منوط به مسدود شدن اصل سپرده تا زمان ابطال گواهی است. گواهی مزبور با</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
... صدور گواهی سپرده عام و خاص...	نام و قابل انتقال به غیر توسط بانک است. این اوراق می تواند به عنوان وثیقه مورد قبول بانکها قرار گیرد. ابطال این گواهی توسط غیر نیازمند طی مراحل قانونی است.
<p>ماده (۶) - بانکها می توانند، به منظور جذب و تجهیز سپرده ها، با اتخاذ روش های تشویقی از امتیازات ذیل به سپرده گذاران اعطا نمایند:</p> <p>الف) اعطای جوایز غیر ثابت نقدی یا جنسی برای سپرده های قرض الحسنه.</p> <p>ب) تخفیف و یا معافیت سپرده گذاران برای استفاده از تسهیلات اعطایی بانکی در موارد مذکور در فصل سوم.</p> <p>ماده (۲۰) - بانک مرکزی ایران در حسن اجرای نظام پولی و اعتباری کشور می تواند با استفاده از ابزار ذیل، طبق آیین نامه ای که به تصویب هیئت وزیران می رسد براساس ماده (۱۹) در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند:</p> <p>۵... تعیین نوع، میزان، حداقل و حداکثر امتیازات موضوع ماده (۶) و تعیین ضوابط تبلیغات برای بانکها در این موارد.</p>	<p>ماده (۱۰۰)</p> <p>برگزاری هرگونه قرعه کشی و اعطای جوایز نقدی یا غیرنقدی برای سپرده های قرض الحسنه منوط به موافقت بانک مرکزی بوده و برای سایر سپرده ها ممنوع می باشد.</p>
<p>ماده (۲۰) - بانک مرکزی ایران در حسن اجرای نظام پولی و اعتباری کشور می تواند با استفاده از ابزار ذیل، طبق آیین نامه ای که به تصویب هیئت وزیران می رسد براساس ماده (۱۹) در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند:</p> <p>۴... تعیین انواع و میزان حداقل و حداکثر کارمزد خدمات بانکی (مشروط بر اینکه بیش از هزینه کار انجام شده نباشد) و حق الوکاله به کارگیری سپرده های سرمایه گذاری که توسط بانکها دریافت می شود.</p>	<p>ماده (۱۰۱)</p> <p>ضوابط تعیین حداکثر نرخ حق الوکاله برای انواع سپرده های سرمایه گذاری توسط بانک مرکزی پیشنهاد شده و به تصویب هیئت نظارت می رسد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۱۳۹۴:۱ ماده (۲۲)</p> <p>بانک‌ها موظفند درخواست‌های استفاده از تسهیلات ارزی و ریالی مورد نیاز طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی را همزمان بررسی و براساس زمانبندی اجرای طرح و متناسب با پیشرفت فیزیکی پروژه پرداخت نمایند.</p>	<p>ماده (۱۰۲)</p> <p>اعطای تسهیلات و اعتبار به استثنای تسهیلات خرد که مصادیق آن توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود، باید از توجیه فنی، مالی و اقتصادی به تشخیص بانک برخوردار باشد.</p>
<p>اساسنامه نمونه مؤسسات اعتباری غیربانکی (غیردولتی) سال ۱۳۹۴ ماده (۱۲۸)</p> <p>اعطای تسهیلات به اشخاص و قبول تعهدات به نفع آنها، منوط به اعتبارسنجی اشخاص مذکور مطابق با ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.</p>	<p>ماده (۱۰۳)</p> <p>هرگونه اعطای تسهیلات، ایجاد تعهدات، افتتاح حساب جاری و صدور دسته‌چک، صرفاً براساس اعتبارسنجی و گزارش اعتباری و اطمینان بانک از عدم ممنوعیت متقاضی امکان‌پذیر می‌باشد.</p>
<p>قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها: ۲</p> <p>ماده (۱) - به‌منظور تسریع، تسهیل و تقویت سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی (اعم از کالا یا خدمت)، دریافت وثیقه خارج از ارزش دارایی و عواید آتی طرح، از گیرندگان تسهیلات که توان مجری و توجیه اقتصادی، فنی و مالی و قابل ترهین طرح آنها به تأیید بانک می‌رسد، توسط بانک‌های عامل ممنوع است.</p> <p>تبصره «۳» - بانک‌ها می‌توانند در ازای اصل تسهیلات پرداختی مازاد بر سرمایه ثابت و آورده متقاضی، وثایق خارج از طرح مطالبه نمایند.</p> <p>قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴:۱</p>	<p>ماده (۱۰۴)</p> <p>بانک‌ها موظف هستند متناسب با نتایج اعتبارسنجی و گزارش‌های اعتباری مشتریان، وثایق یا تضامین لازم را دریافت کنند. وثایق و تضامین قابل قبول عبارتند از: اموال منقول و غیرمنقول، انواع گواهی سپرده موضوع ماده (۹۹)، انواع اوراق بهادار (اعم از صکوک، سهام، اسناد خزانه اسلامی و مانند آن)، اموال و دارایی‌های فکری قابل مبادله، سفته، ضمانت اشخاص ثالث، بیمه‌نامه اعتباری شرکت‌های بیمه، ضمانتنامه مؤسسات تضمین تعهدات (موضوع ماده ۱۲۲) و ضمانتنامه صادره از بانک‌های دیگر (اعم از داخلی یا خارجی) و سایر اموالی که قابلیت ارزیابی داشته باشند.</p> <p>تبصره «۱» - کفایت و نقدشوندگی وثائق مربوط به تسهیلات و تعهداتی که مبلغ آن از حدی که بانک مرکزی تعیین می‌کند بیشتر باشد، باید به تأیید هیئت‌مدیره بانک برسد.</p>

۱. قانون فوق مشتمل بر ۶۰ ماده و ۳۵ تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ اول اردیبهشت‌ماه یک‌هزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۴/۹/۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

۲. قانون فوق مشتمل بر ۹ ماده و ۱۱ تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ پنجم تیر ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۶/۴/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>ماده (۱۹) - به منظور کمک به تأمین نقدینگی برای حمایت از واحدهای تولیدی کالا و خدمات و تسهیل در وصول مطالبات سررسید گذشته بانکها و یا مؤسسات مالی و یا اعتباری دارای مجوز از این واحدها اقدامات زیر انجام می شود:</p> <p>...</p> <p>ب) دریافت وکالت بلاعزل از تسهیلات گیرندگان و وثیقه گذاران بابت وثائق در رهن بانکها و مؤسسات اعتباری دولتی و خصوصی ممنوع است و وثیقه گیرندگان موظفند در قالب قراردادهای منعقد شده یا سایر طرق قانونی نسبت به اجرا گذاشتن وثیقه ها عمل کنند.</p>	<p>تبصره «۲» - در وثیقه های بانکی، مقررات قانون مدنی در خصوص لزوم عین بودن شرط نمی باشد. همچنین در قراردادهای بانکی می توان برای دیون آینده، مشروط به آنکه اسباب دین ایجاد شده باشد، وثیقه أخذ کرد.</p> <p>تبصره «۳» - قرارداد ضمانت باید به صورت جداگانه تنظیم و کلیه تعهدات در ضمن قرارداد به صورت شفاف به ضامن اعلام و یک نسخه از قرارداد به وی تحویل گردد. ضامن می تواند تمام یا بخشی از تعهدات گیرنده تسهیلات را تضمین کند.</p>
<p>اساسنامه نمونه مؤسسات اعتباری غیربانکی (غیردولتی) سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۱۱۷) - بانک نمی تواند سهام خود را که متعلق به سهام داران آن است، برای تضمین تسهیلات اعطایی و یا تعهدات ایجاد شده به عنوان وثیقه بپذیرد.</p>	<p>ماده (۱۰۵)</p> <p>بانکها نمی توانند برای تضمین تسهیلات اعطایی به اشخاص مرتبط بانک یا تعهداتی که به نفع آنان برعهده می گیرند، سهام خود یا صکوک را که با ضمانت آنها منتشر شده، به وثیقه بگیرند.</p>
	<p>ماده (۱۰۶)</p> <p>بانکها موظفند امکان دسترسی برخط بانک مرکزی به اطلاعات کلیه تراکنش های مربوط به عملیات و خدمات بانکی (مانند دریافت و بازپرداخت سپرده، پرداخت تسهیلات، دریافت اقساط تسهیلات، گشایش اعتبارات اسنادی، صدور ضمانتنامه و...) را فراهم نمایند. بانک مرکزی اطلاعات مورد نیاز خود در رابطه با هریک از تراکنش ها را به بانکها اعلام خواهد کرد.</p>
<p>آیین نامه تسهیلات و تعهدات کلان سال ۱۳۹۲</p> <p>ماده (۶) - حداکثر مجموع تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد نباید از ۲۰ درصد سرمایه پایه آن مؤسسه اعتباری تجاوز نماید.</p> <p>تبصره - حد مذکور در این ماده برای شعبه بانک خارجی، ۵ درصد مجموع دارایی های شعبه می باشد.</p>	<p>ماده (۱۰۷)</p> <p>مانده تسهیلات اعطایی به هر ذینفع واحد (شامل تسهیلاتی که از محل صدور گواهی سپرده سرمایه گذاری خاص تأمین می شود) نباید از ده درصد (۱۰٪) سرمایه نظارتی بانک بیشتر باشد. همچنین جمع مانده تسهیلات و تعهدات مربوط به هر ذینفع واحد نباید از بیست درصد (۲۰٪) «سرمایه نظارتی» بانک بیشتر باشد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان سال ۱۳۹۲^۱</p> <p>ماده (۶) - حداکثر مجموع تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد نباید از ۲۰ درصد سرمایه پایه آن مؤسسه اعتباری تجاوز نماید.</p> <p>تبصره - حد مذکور در این ماده برای شعبه بانک خارجی، ۵ درصد مجموع دارایی‌های شعبه می‌باشد.</p> <p>ماده (۷) - حداکثر مجموع تسهیلات و تعهدات کلان در هر مؤسسه اعتباری، ۸ برابر سرمایه پایه آن مؤسسه اعتباری می‌باشد.^۲</p>	<p>ماده (۱۰۸)</p> <p>تسهیلات و تعهدات مربوط به هر ذینفع واحد که مبلغ آن از پنج درصد (۵٪) سرمایه نظارتی بانک بیشتر باشد، به‌عنوان «تسهیلات و تعهدات کلان» تلقی می‌گردد. مجموع تسهیلات و تعهدات کلان هر بانک، نباید از پنج برابر سرمایه نظارتی آن فراتر رود.</p>
<p>آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط سال ۱۳۹۴^۳</p> <p>ماده (۳) - حد فردی: مجموع خالص تسهیلات و تعهدات به هر شخص مرتبط نباید از سه درصد سرمایه پایه مؤسسه اعتباری تجاوز نماید.</p> <p>ماده (۴) - حد جمعی: مجموع خالص تسهیلات و تعهدات به اشخاص مرتبط نباید از چهل درصد سرمایه پایه مؤسسه اعتباری تجاوز نماید.^۴</p> <p>اساسنامه نمونه مؤسسات اعتباری غیربانکی (غیردولتی) سال ۱۳۹۴^۵</p> <p>ماده (۱۱۳) - اعطای تسهیلات به اشخاص مرتبط با مؤسسه اعتباری که مصادیق آن توسط شورای پول و اعتبار تعیین شده است و قبول تعهدات به نفع آنها تا سه سال پس از شروع فعالیت مؤسسه اعتباری ممنوع بوده و پس از آن صرفاً در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجاز است.</p>	<p>ماده (۱۰۹)</p> <p>سقف فردی اعطای تسهیلات و اعتبار به اشخاص مرتبط با مؤسسه اعتباری، توسط هیئت نظارت تعیین شده و حداکثر معادل پنج درصد (۵٪) سرمایه نظارتی مؤسسه اعتباری می‌باشد. مجموع تسهیلات و اعتبار اعطایی به اشخاص مرتبط نباید از بیست درصد (۲۰٪) سرمایه نظارتی مؤسسه اعتباری فراتر رود.</p> <p>تبصره «۱» - اشخاص مرتبط با بانک عبارتند از: کارکنان و سایر اشخاص حقیقی یا حقوقی که به واسطه مالکیت، مدیریت، نظارت، اشتغال و یا سایر جنبه‌ها می‌توانند به هر نحوی بر تصمیم‌گیری‌های اعتباری و سرمایه‌گذاری بانک اعمال نظر نمایند.</p> <p>تبصره «۲» - نرخ سود و کارمزد، مدت زمان بازپرداخت، دوره تنفس، وثایق دریافتی و سایر شرایط مربوط به اعطای تسهیلات و اعتبار به اشخاص مرتبط بانک باید مطابق رویه معمول در خصوص سایر اشخاص باشد.</p>

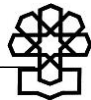
۱. همان.

۲. این حد در آیین‌نامه سال ۱۳۹۱، معادل ۸ برابر بوده است. همچنین مبنای محاسبه نیز سرمایه پرداخت شده و اندوخته آن مؤسسه اعتباری بوده است که به سرمایه پایه تغییر کرده است.

۳. مصوب یک‌هزار و دویست و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۸/۵ شورای پول و اعتبار که جایگزین آیین‌نامه سال ۱۳۸۹ گردیده است.

۴. تغییرات صورت گرفته نسبت به آیین‌نامه سال ۱۳۸۹: تغییر مبنای محاسبه حدود فردی و جمعی تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط از «مجموع سرمایه پرداخت شده و اندوخته‌ها» به «سرمایه پایه» و افزایش حد فردی و جمعی تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط به ترتیب از ۱/۴۳ و ۲۵ درصد مجموع سرمایه پرداخت شده و اندوخته‌ها به ۳ و ۴۰ درصد سرمایه پایه

۵. بخشنامه شماره ۹۴/۱۲۲۶۷۹ به تاریخ ۱۳/۰۵/۱۳۹۴ مصوب شورای پول و اعتبار بانک مرکزی ایران

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
مصادیق ذینفع واحد در فصل سوم آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان سال ۱۳۹۲ آورده شده است. ^۱	ماده (۱۱۰) نحوه محاسبه سرمایه نظارتی و ارقام تشکیل‌دهنده آن، مصادیق ذینفع واحد و اشخاص مرتبط و سایر ضوابط اعطای تسهیلات و اعتبار به اشخاص مرتبط و ضوابط اعطای تسهیلات و تعهدات کلان به موجب دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.
	ماده (۱۱۱) بانک مرکزی موظف است با اتخاذ تمهیدات لازم، از رعایت احکام مندرج در مواد (۱۰۷) الی (۱۰۹) اطمینان حاصل نماید. بانک‌ها، سازمان‌های ثبت احوال، ثبت اسناد و املاک کشور، بورس و اوراق بهادار و سایر سازمان‌های مرتبط به تشخیص بانک مرکزی موظف به همکاری با این بانک هستند.
قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱: ماده (۳۴) - انجام عملیات زیر برای بانک‌ها ممنوع است: ۱. خرید و فروش کالا به منظور تجارت. ۲. معاملات غیرمنقول جز برای بانک‌هایی که هدف آنها انجام معاملات غیرمنقول است. ۳. خرید سهام و مشارکت در سرمایه یک یا چند شرکت و یا خرید اوراق بهادار داخلی یا خارجی به حساب خود به میزانی بیش از آنچه بانک مرکزی ایران به موجب دستورها یا آیین‌نامه‌های خاص تعیین خواهد کرد. ۴. اعطای اعتبار به اعضای ارکان خود و مؤسساتی که اعضای مزبور در آن ذینفع هستند و سایر اشخاص حقیقی یا حقوقی بیش از آنچه بانک مرکزی ایران به موجب دستورها یا آیین‌نامه‌های خاص تعیین خواهد کرد.	ماده (۱۱۲) انجام عملیات زیر برای بانک‌ها ممنوع است: ۱. معاملات اموال منقول و غیرمنقول (اعم از مادی و غیرمادی) مگر به منظور اعطای تسهیلات؛ ۲. خرید سهام و مشارکت در سرمایه یک یا چند شرکت و یا خرید اوراق بهادار داخلی یا خارجی به حساب خود، از محل سپرده‌های مشتریان یا به میزانی بیش از آنچه بانک مرکزی به موجب این قانون طی دستورها یا دستورالعمل‌های خاص تعیین خواهد کرد؛ ۳. اعطای تسهیلات و اعتبار به اعضای ارکان، مدیران، ناظران و بازرسان بانک مرکزی مگر با رعایت دستورالعملی که در این مورد با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت خواهد رسید؛ ۴. انتشار اوراق دیداری در وجه حامل تبصره - تملک اموال برای استیفای مطالبات، خرید اموال برای تأمین محل کار و نیازهای عملیاتی طبق شرایطی خواهد بود که بانک مرکزی تعیین می‌نماید.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>۵. اعطای اعتبار به اعضای ارکان یا رؤسای ادارات و بازرسان بانک مرکزی ایران مگر با رعایت آیین‌نامه‌ای که در این مورد به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید.</p> <p>۶. انتشار اوراق دپداری در وجه حامل.</p> <p>تبصره - تملک غیرمنقول برای استیفای مطالبات یا برای تأمین محل کار یا مسکن کارکنان بانک و معاملات نسبت به آن طبق شرایطی که بانک مرکزی ایران تعیین خواهد نمود <u>مشمول ممنوعیت موضوع بند «۲» این ماده نخواهد بود.</u></p>	
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲: (اصلاحی ۱۳۶۵/۱۲/۲۸)</p> <p>ماده (۱۵) - کلیه قراردادهایی که در اجرای این قانون مبادله می‌گردد به موجب قراردادی که بین طرفین منعقد می‌شود در حکم اسناد رسمی بوده و در صورتی که در مفاد آن طرفین اختلافی نداشته باشند لازم‌الاجرا بوده و تابع مفاد آیین‌نامه اجرایی اسناد رسمی می‌باشد. <u>آن دسته از معاملات مربوط به اموال غیرمنقول و اموال منقول که طبق قوانین و مقررات موضوعه باید در دفاتر اسناد رسمی انجام شوند کماکان طبق تشریفات مربوط انجام خواهد شد.</u></p>	<p>ماده (۱۱۳)</p> <p>کلیه قراردادهایی که بین بانک‌ها با مشتریان برای اعطای تسهیلات بانکی یا ارائه خدمات بانکی منعقد می‌شود، در حکم اسناد رسمی و لازم‌الاجرا بوده و از ویژگی‌های اسناد تجاری از جمله عدم نیاز به تودیع خسارت احتمالی بابت صدور قرار تأمین خواسته برخوردار می‌باشند.</p>
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲: (اصلاحی ۱۳۷۶/۱۱/۲۹)</p> <p>ماده (۱۵) - .... تبصره «۳» - چنانچه در هر یک از موارد اعطای تسهیلات بانکی بیش از یک قرارداد بین بانک با مشتریان خود در دفتر اسناد رسمی تنظیم گردد حقوق متعلق اعم از هر نوع عوارض حق‌الثبت و نظایر آن نسبت به سند اول محاسبه و دریافت خواهد شد و در مورد قرارداد بعدی تعلق حقوق مزبور منوط به افزایش رقم مندرج در قراردادهای بعدی نسبت به رقم مذکور در قرارداد ماقبل آن است. در این صورت حقوق متعلق اعم از هر نوع عوارض، حق‌الثبت و نظایر آن به استثنای حق‌التحریر باید نسبت به مابه‌التفاوت دو رقم فوق‌الذکر محاسبه و دریافت شود. ملاک تشخیص ارتباط قراردادهای اعلام بانک ذیربط می‌باشد.</p>	<p>ماده (۱۱۴)</p> <p>چنانچه در مورد اعطای تسهیلات بانکی، بیش از یک قرارداد بین بانک و مشتری در دفتر اسناد رسمی تنظیم شود، حقوق متعلق اعم از هر نوع عوارض، حق‌الثبت و نظایر آن نسبت به سند اول محاسبه و دریافت خواهد شد و در مورد قرارداد بعدی، تعلق حقوق مزبور منوط به افزایش رقم مندرج در قراردادهای بعدی نسبت به رقم مذکور در قرارداد ماقبل آن است. در این صورت حقوق متعلق اعم از هر نوع عوارض، حق‌الثبت و نظایر آن به استثنای حق‌التحریر باید نسبت به مابه‌التفاوت دو رقم فوق‌الذکر محاسبه و دریافت شود. ملاک تشخیص ارتباط قراردادهای اعلام بانک ذیربط می‌باشد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲: (اصلاحی ۱۳۷۶/۱۱/۲۹)</p> <p>ماده (۱۵) - ... تبصره «۴» - در مواردی که وسایل نقلیه موتوری (ساخت کارخانجات داخلی یا وارداتی) مع‌الواسطه بانک‌ها از طریق اعطای تسهیلات بانکی به اشخاص منتقل می‌گردد بانک انتقال‌دهنده از لحاظ مقررات مالیات نقل‌وانتقال در حکم انتقال‌دهنده دست اول تلقی خواهد شد.</p>	<p>ماده (۱۱۵)</p> <p>در مواردی که کالا با واسطه بانک از طریق اعطای تسهیلات بانکی به اشخاص منتقل می‌گردد، بانک از لحاظ مالیات نقل و انتقال در حکم انتقال‌دهنده دست اول تلقی خواهد شد.</p>
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۱۲۵) - ایجاد یا تعطیلی شعبه یا بجه یا نمایندگی بانک در داخل یا خارج کشور، در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، امکانپذیر است.</p>	<p>ماده (۱۱۶)</p> <p>کلیه شعب خارج از کشور بانک‌های ایرانی و کلیه بانک‌های خارجی و بانک‌های مشترک و شعب آنها که در ایران (اعم از سرزمین اصلی و مناطق آزاد) مستقر هستند، فقط در چارچوب این قانون مجاز به عملیات بانکی می‌باشند. بانک مرکزی موظف است ضوابط ویژه فعالیت و نظارت بر بانک‌های خارجی و بانک‌های مستقر در مناطق آزاد و بانک‌های ایرانی که در خارج از کشور فعالیت می‌کنند را به تصویب هیئت نظارت برساند.</p>
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۳) - بانک در چارچوب قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین ذیربط، مقررات ناظر بر عملیات مجاز بانکی و سایر مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با اخذ مجوزهای لازم، مجاز به انجام فعالیت‌های ذیل می‌باشد:</p> <p>... خدمات مربوط به وجوه اداره شده...</p>	<p>ماده (۱۱۷)</p> <p>بانک‌ها با مجوز بانک مرکزی می‌توانند وجوه اداره شده دولت، نهادهای عمومی غیردولتی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی را جذب و در محل مورد نظر صاحبان منابع در قالب تسهیلات قرض‌الحسنه و سایر عقود طبق قرارداد پرداخت کنند. بازپرداخت وجوه مزبور منحصرأ از محل اقساط وصولی تسهیلات مذکور و پس از کسر حق عاملیت بانک ممکن می‌باشد. بانک‌ها می‌توانند بازپرداخت تسهیلات موضوع این ماده را ضمانت کنند.</p>
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۲۱) - بانک مرکزی با هر یک از بانک‌ها و نیز بانک‌ها با یکدیگر مجاز به انجام عملیات بانکی ربوی نمی‌باشند.</p>	<p>ماده (۱۱۸)</p> <p>بانک‌ها می‌توانند در چارچوب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی و با استفاده از قراردادها و ابزارهایی که در این قانون مجاز شناخته شده است، از منابع بانک مرکزی و سایر بانک‌ها در چارچوب بازار بین بانکی استفاده کنند.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۱۱۹)</p> <p>نحوه تجهیز منابع بانک‌ها از اشخاص حقوقی خارجی و مؤسسات بین‌المللی براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>
	<p>ماده (۱۲۰)</p> <p>بانک مرکزی موظف است ظرف مدت ۶ ماه از تصویب این قانون، دستورالعمل نحوه عملیات ارزی بانک‌ها و نحوه ثبت حسابداری آن را مبتنی بر این قانون به تصویب هیئت نظارت برساند.</p>
	<p>ماده (۱۲۱)</p> <p>عملیات بانکی قابل انجام توسط مؤسسات اعتباری غیربانکی به پیشنهاد بانک مرکزی توسط هیئت نظارت تعیین می‌شود.</p> <p>تبصره - مؤسسات اعتباری غیربانکی اعم از صندوق‌های قرض‌الحسنه و تعاونی‌های اعتبار که در زمان ابلاغ این قانون به فعالیت اشتغال دارند، باید در چارچوب برنامه زمانی که از سوی بانک مرکزی اعلام می‌شود، فعالیت‌های خود را با احکام این قانون و ضوابط اعلامی بانک مرکزی هماهنگ و منطبق نمایند.</p>
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۱۹) - سیاست اعتباری و تسهیلات اعطایی کوتاه‌مدت (یک‌ساله) به پیشنهاد مجمع عمومی بانک مرکزی و تصویب هیئت دولت تعیین شده و سیاست اعتباری و تسهیلات اعطایی پنج‌ساله و درازمدت در ضمن لوایح برنامه‌های عمرانی پنج‌ساله و درازمدت کشور جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.</p>	
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲: ماده (۲۵) - واحدهایی که بانک‌ها در آنها مشارکت و یا سرمایه‌گذاری نموده باشند تابع قانون تجارت خواهند بود، مگر اینکه مشمول قانون دیگری باشند.</p>	

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
بخش هشتم - ایجاد نهادهای مالی جدید	
<p>قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها مصوب ۱۳۸۶^۱</p> <p>ماده (۵) - دولت مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید که ظرف مدت یک‌سال از تاریخ تصویب این قانون با ایجاد و به‌کارگیری نهادهای جدید مالی از قبیل بانک جامع اطلاعات، رتبه‌بندی و اعتبارسنجی مشتریان، گروه‌های مشاور مالی و سرمایه‌گذاری غیردولتی، ساماندهی مطالبات معوق، مؤسسات تضمین اعتبار، زمینه تسهیل و تسریع اعطای تسهیلات بانکی را فراهم نماید.</p> <p>وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ابزارهای جدید مالی اسلامی را طراحی و در بازار سرمایه و نظام بانکی کشور به جریان اندازد.</p>	<p>ماده (۱۲۲)</p> <p>وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف مدت ۶ ماه از تصویب این قانون آیین‌نامه نحوه تشکیل، فعالیت و نظارت بر مؤسسات تضمین تعهدات^۲ را تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند. مؤسسات تضمین تعهدات می‌توانند توسط اشخاص حقوقی، تشکل‌های حرفه‌ای یا گروهی از اعضای یک صنف یا صنعت خاص ایجاد شوند.</p> <p>تبصره «۱» - بانک‌ها و مؤسسات اعتباری می‌توانند تضمین مؤسسات تضمین تعهدات را که با مجوز وزارت امور اقتصادی و دارایی تأسیس شده‌اند، برای اعطای تسهیلات به مشتریان خود بپذیرند.</p> <p>تبصره «۲» - اسناد کلیه قراردادهایی که توسط مؤسسات تضمین تعهدات منعقد می‌گردد، در حکم اسناد رسمی و لازم‌الاجرا بوده و از کلیه مزایای اسناد تجاری از جمله عدم نیاز به تودیع خسارت احتمالی بابت اخذ قرار تأمین خواسته برخوردار می‌باشد.</p>
<p>قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها^۲</p> <p>ماده (۵) - دولت مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید که ظرف مدت یک‌سال از تاریخ تصویب این قانون با ایجاد و به‌کارگیری نهادهای جدید مالی از قبیل... رتبه‌بندی و اعتبارسنجی مشتریان، و... زمینه تسهیل و تسریع اعطای تسهیلات بانکی را فراهم نماید.</p>	<p>ماده (۱۲۳)</p> <p>تأسیس و فعالیت شرکت اعتبارسنجی موکول به صدور مجوز توسط بانک مرکزی است.</p>
<p>.....</p>	<p>ماده (۱۲۴)</p> <p>مقررات ناظر بر تأسیس، فعالیت و انحلال شرکت اعتبارسنجی در چارچوب دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد. همچنین نحوه اداره،</p>

۱. قانون فوق مشتمل بر ۹ ماده و ۱۱ تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ پنجم تیر ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۶/۴/۱۳ به تأیید شورای نگهبان رسید.
 ۲. همان.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>فعالیت و ارکان شرکت اعتبارسنجی به موجب اساسنامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>
	<p>ماده (۱۲۵) صلاحیت حرفه‌ای اعضای اصلی و علی‌البدل هیئت‌مدیره، مدیرعامل و قائم‌مقام مدیرعامل شرکت اعتبارسنجی باید به تأیید بانک مرکزی برسد.</p>
	<p>ماده (۱۲۶) در صورتی که بنا به تشخیص بانک مرکزی، شرکت اعتبارسنجی از قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها و دستورات بانک مرکزی تخطی نماید، حسب مورد یک یا چند مورد از اقدامات نظارتی ذیل در مورد آن اعمال خواهد شد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. احضار مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره برای ادای توضیحات در خصوص تخلفات انجام شده؛ ۲. اخذ تعهدنامه از مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره دایر بر توقف و رفع موارد تخلف در چارچوب برنامه زمانی مورد تأیید بانک مرکزی؛ ۳. تذکر کتبی به مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره؛ ۴. سلب صلاحیت حرفه‌ای مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره و قائم‌مقام؛ ۵. تعلیق مجوز شرکت اعتبارسنجی برای مدت حداکثر ۶ ماه؛ ۶. لغو مجوز شرکت اعتبارسنجی.
	<p>ماده (۱۲۷) حداکثر نرخ ارائه خدمات شرکت اعتبارسنجی به پیشنهاد بانک مرکزی و تصویب هیئت نظارت تعیین می‌شود.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	ماده (۱۲۸) دارندگان پایگاه‌های عمومی داده موظفند با فراهم ساختن زیرساخت‌های لازم و در چارچوب این قانون و ضوابط اجرایی موضوع ماده (۱۲۴)، اتصال برخط پایگاه‌های داده نزد خود را با شرکت اعتبارسنجی ایجاد کنند.
	ماده (۱۲۹) وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است آیین‌نامه نحوه تشکیل و فعالیت شرکت مدیریت دارایی‌ها را به منظور ساماندهی و تعیین تکلیف دارایی‌های بی کیفیت بانک‌ها تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند.
بخش نهم - ساماندهی و ترویج قرض الحسنه	
	ماده (۱۳۰) کلیه تراکنش‌های مالی صندوق‌های قرض الحسنه باید به اطلاع بانک مرکزی برسد. بانک مرکزی می‌تواند سامانه یکپارچه‌ای را به همین منظور ایجاد و صندوق‌های قرض الحسنه را ملزم به ثبت تراکنش‌های مالی خود در سامانه مزبور بنماید. صندوق‌های قرض الحسنه‌ای که توسط اعضای گروه‌های خاص از قبیل خویشاوندان، همکاران و مانند آنها تشکیل شده و بدون نصب تابلو و تأسیس شعبه فعالیت می‌کنند، از شمول این حکم مستثنا هستند.
	ماده (۱۳۱) صندوق‌های قرض الحسنه از تأسیس شرکت و یا سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها ممنوع می‌باشند. سپرده‌گذاری صندوق‌های قرض الحسنه در بانک‌ها در چارچوب ضوابط و حدودی که توسط هیئت نظارت تصویب می‌شود، مجاز است.
	ماده (۱۳۲) بانک مرکزی موظف است در جهت احیا و ترویج سنت قرض الحسنه و گسترش بانک‌ها و صندوق‌های قرض الحسنه در سراسر کشور، حمایت‌های معنوی و حقوقی لازم را از آنها به عمل

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>آورد. همچنین دولت می‌تواند با پیش‌بینی ردیف مخصوص کمک به صندوق‌های قرض‌الحسنه در بودجه‌های سنواتی، به تقویت صندوق‌های مزبور کمک کند. آیین‌نامه این ماده مشتمل بر چگونگی حمایت از صندوق‌های قرض‌الحسنه و ممانعت از برخورد تبعیض‌آمیز با آنها به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>
فصل ششم - خدمات بانکی	
<p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۲) - وظایف نظام بانکی عبارتند از:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. انتشار اسکناس و سکه‌های فلزی رایج کشور طبق قانون و مقررات ۲. تنظیم، کنترل و هدایت گردش پول و اعتبار طبق قانون و مقررات ۳. انجام کلیه عملیات بانکی ارزی و ریالی و تعهد یا تضمین پرداخت‌های ارزی دولت طبق قانون و مقررات. ۴. نظارت بر معاملات طلا و ارز و ورود و صدور پول رایج ایران و ارز و تنظیم مقررات مربوط به آنها طبق قانون. ۵. انجام عملیات مربوط به اوراق و اسناد بهادار طبق قانون و مقررات. ۶. اعمال سیاست‌های پولی و اعتباری طبق قانون و مقررات. ۷. عملیات بانکی مربوط به آن قسمت از برنامه‌های اقتصادی مصوب که از طریق سیستم پولی و اعتباری باید انجام گیرد. ۸. افتتاح انواع حساب‌های قرض‌الحسنه (جاری و پس‌انداز) و سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار و صدور اسناد مربوط به آنها بر طبق قوانین و مقررات. ۹. اعطای وام و اعتبار بدون ربا (بهره) طبق قانون و مقررات. ۱۰. اعطای وام و اعتبار و ارائه سایر خدمات بانکی به تعاونی‌های قانونی جهت تحقق بند «۲» اصل چهل‌وسوم قانون اساسی. 	<p>ماده (۱۳۳)</p> <p>بانک‌ها علاوه بر انجام عملیات بانکی، می‌توانند در چارچوب احکام این قانون و سایر قوانین مربوط با مجوز بانک مرکزی به انجام تمام یا برخی از امور زیر مبادرت نمایند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. انجام انواع عملیات ارزی؛ ۲. گشایش و پذیرش انواع اعتبار اعم از اسنادی و غیر آن، اصالتاً و یا به نمایندگی و انجام هر نوع عملیات مربوط؛ ۳. نقل و انتقال وجوه؛ ۴. صدور و پذیرش انواع ضمانتنامه؛ ۵. انجام معاملات مربوط به فلزات و سنگ‌های گرانبها؛ ۶. انجام معاملات مربوط به انواع ابزارهای بازار پول و سرمایه؛ ۷. انجام معاملات مربوط به ابزارهای مشتقه به حساب خود یا دیگران؛ ۸. ارائه خدمات پذیره‌نویسی و عرضه عمومی اوراق بهادار؛ ۹. مدیریت وجوه برای اشخاص و عاملیت وجوه اداره شده؛ ۱۰. ارائه خدمات مربوط به پذیرش امانات مشتریان؛ ۱۱. ارائه خدمات مشاوره سرمایه‌گذاری؛ ۱۲. ارائه خدمات مربوط به مدیریت سبد دارایی‌های مشتریان؛ ۱۳. سایر عملیات مجاز با پیشنهاد بانک مرکزی و تصویب هیئت نظارت.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>۱۱. انجام معاملات طلا و نقره و نگاهداری و اداره ذخایر ارزی و طلای کشور با رعایت قوانین و مقررات مربوط به آن.</p> <p>۱۲. نگاهداری وجوه ریالی مؤسسات پولی و مالی بین‌المللی و یا مؤسسات مشابه و یا وابسته به این مؤسسات طبق قانون و مقررات.</p> <p>۱۳. انعقاد موافقتنامه پرداخت در اجرای قراردادهای پولی و بازرگانی و ترانزیتی بین دولت و سایر کشورها طبق قانون و مقررات.</p> <p>۱۴. قبول و نگاهداری امانات طلا و نقره و اشیای گرانبها و اوراق بهادار و اسناد رسمی از اشخاص حقیقی و حقوقی و اجاره صندوق امانات.</p> <p>۱۵. صدور و تأیید و قبول ضمانتنامه ارزی و ریالی جهت مشتریان.</p> <p>۱۶. انجام خدمات وکالت و وصایت بر طبق قانون و مقررات.</p> <p><i>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴^۱</i></p> <p>ماده (۳) - بانک در چارچوب قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین ذیربط، مقررات ناظر بر عملیات مجاز بانکی و سایر مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با أخذ مجوزهای لازم، مجاز به انجام فعالیت‌های ذیل می‌باشد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. قبول سپرده؛ ۲. صدور گواهی سپرده عام و خاص؛ ۳. ارائه چک و خدمات مرتبط با آن طبق قانون صدور چک؛ ۴. انجام عملیات بین‌بانکی؛ ۵. انجام عملیات اعتباری مصرح در قانون عملیات بانکی بدون ربا و آیین‌نامه‌های مربوطه؛ ۶. ارائه انواع ابزارهای پرداخت؛ ۷. دریافت، پرداخت، نقل و انتقال وجوه ریالی و ارزی	<p>تبصره «۱» - انواع خدمات قابل ارائه متناسب با انواع بانک‌ها موضوع ماده (۱۲) این قانون و شرایط عمومی و ویژگی‌های هر یک از خدمات بانکی مذکور در این ماده، در دستورالعمل اجرایی که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت خواهد رسید، تعیین می‌شود.</p> <p>تبصره «۲» - مؤسسات اعتباری غیربانکی (تعاونی‌های اعتبار و صندوق‌های قرض‌الحسنه) مجاز به ارائه خدمات مذکور در این ماده نیستند. خدمات قابل ارائه توسط مؤسسات مزبور به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>۸. انجام امور نمایندگی به منظور جمع‌آوری وجوه، انواع قبوض خدمات شهری، ودایع و...؛</p> <p>۹. گشایش انواع اعتبار اسنادی و صدور انواع ضمانتنامه؛</p> <p>۱۰. ارائه خدمات بانکی الکترونیکی از جمله صدور انواع کارت‌های الکترونیکی (کارت‌های خرید؛ کارت اعتباری، کیف پول الکترونیکی و...)</p> <p>۱۱. قبول و نگهداری اشیای گرانبها، اسناد و اوراق بهادار و اجاره صندوق امانات به مشتریان؛</p> <p>۱۲. انجام عملیات ارزی نظیر خرید و فروش ارز، انتقال ارز، دریافت و اعطای تسهیلات ارزی، صدور حواله‌های ارزی و...؛</p> <p>۱۳. خدمات مربوط به وجوه اداره شده؛</p> <p>۱۴. تضمین بازخرید اوراق بهادار صادره اشخاص حقوقی دولتی و غیردولتی؛</p> <p>۱۵. انتشار یا عرضه اوراق مالی اسلامی ریالی و ارزی در داخل و خارج از کشور؛</p> <p>۱۶. انجام سفارشات مستمر مشتریان (دستور پرداخت مستمر)؛</p> <p>۱۷. ارائه خدمات مشاوره‌ای در زمینه‌های خدمات مالی، سرمایه‌گذاری، مدیریت دارایی‌ها به مشتریان؛</p> <p>۱۸. انجام وظایف قیمومت، وصایت، وکالت و نمایندگی مشتریان طبق قوانین و مقررات مربوطه؛</p> <p>۱۹. سرمایه‌گذاری از طریق خرید سهام، اوراق مشارکت، اوراق بهادار خارجی و اوراق صکوک؛</p> <p>۲۰. خرید و فروش اموال حسب ضرورت در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛</p> <p>۲۱. ایجاد هرگونه پوشش بیمه‌ای برای دارایی‌های بانک نزد شرکت‌ها و مؤسسات بیمه؛</p> <p>۲۲. حفظ، برقراری و ایجاد رابطه کارگزاری با بانک‌های داخل و خارج؛</p> <p>۲۳. ترخیص کالا از بنادر و گمرکات به حساب بانک؛</p> <p>۲۴. وصول مطالبات اسنادی؛</p> <p>۲۵. وصول سود سهام مشتریان و واریز به حساب آنها؛</p> <p>۲۶. فروش تمبر مالیاتی و سفته؛</p> <p>۲۷. انجام سایر عملیات قانونی پس از اخذ تأییدیه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.</p>	

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۱۳۴)</p> <p>ضمانتنامه بانکی سندی مستقل از قرارداد پایه و قرارداد صدور ضمانتنامه بوده و صرفاً تابع شرایط مندرج در ضمانتنامه می‌باشد. پرداخت وجه ضمانتنامه منوط به رعایت شرایط مندرج در ضمانتنامه است.</p> <p>تبصره - ضمانتنامه بانکی تابع مقررات باب ضمان قانون مدنی نبوده و ضوابط اجرایی آن در چارچوب ماده (۱۰) قانون مدنی با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت خواهد رسید.</p>
	<p>ماده (۱۳۵)</p> <p>اعتبار اسنادی قراردادی مستقل از قرارداد مبنای آن و قرارداد فروش می‌باشد که به موجب آن، مؤسسه اعتباری گشاینده اعتبار متعهد به پرداخت یا پذیرش پرداخت یا قبولی یا معامله اسناد صادره توسط ذینفع تحت شرایط اعتبار است، مشروط بر اینکه، کلیه اسناد مشخص شده در متن اعتبار ارائه شده باشند.</p> <p>تبصره - مقررات ناظر بر اعتبارات اسنادی با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>
	<p>ماده (۱۳۶)</p> <p>اشخاصی که با قصد متقلبانه درخواست گشایش اعتبار اسنادی نموده و در قبال گشایش اعتبار اسنادی، کالا یا خدمتی مبادله نمایند، یا کالا یا خدمتی مبادله کنند که با اسناد تسلیمی به بانک مطابقت نداشته باشد، یا از بازپرداخت وجه اعتبار اسنادی خودداری ورزند، ضمن الزام به جبران خسارت وارده، در حکم کلاهبردار محسوب خواهند شد.</p> <p>تبصره - حکم این ماده شامل اشخاصی که با قصد متقلبانه اقدام به اخذ ضمانتنامه بانکی نمایند نیز می‌گردد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۱۳۷)</p> <p>صدور دستور موقت توسط مرجع قضایی مبنی بر توقف پرداخت وجه اعتبار اسنادی یا ضمانتنامه بانکی مگر در صورت ارائه مدارک مثبت دال بر وقوع تقلب آشکار و احتمال ورود ضرر غیرقابل جبران و با رعایت قانون آیین دادرسی مدنی، مجاز نمی‌باشد.</p>
	<p>ماده (۱۳۸)</p> <p>دستورالعمل اجرایی مواد (۱۳۴) الی (۱۳۷) این قانون با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت خواهد رسید.</p>
فصل هفتم - مقررات ناظر بر گزارشگری مالی بانکها	
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۳۳) - الف) میزان و نحوه ایجاد اندوخته قانونی بانکها و طرز استفاده از آن طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید تعیین خواهد شد. اندوخته قانونی از ۱۵٪ سود ویژه سالانه کمتر و از ۲۰٪ بیشتر نخواهد بود. اندوخته قانونی پس از آن که به میزان سرمایه رسید اختیاری است.</p>	<p>ماده (۱۳۹)</p> <p>میزان و نحوه ایجاد اندوخته قانونی بانکها طبق دستورالعملی که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد، تعیین خواهد شد. اندوخته قانونی از پانزده درصد (۱۵٪) سود ویژه سالانه کمتر و از بیست درصد (۲۰٪) بیشتر نخواهد بود. وضع اندوخته قانونی تا میزان سرمایه ثبت شده در مرجع ثبت شرکتها الزامی است.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۳۳) - ج) نحوه و اصول حسابداری و دفترداری بانکها به نحوی که ترازنامه مربوط نشان‌دهنده کلیه دارایی‌ها و بدهی‌های بانک باشد به‌وسیله شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد و بانکها مکلف به اجرای آن خواهند بود.</p> <p>ماده (۳۶) - طرز تهیه و تنظیم ترازنامه و حساب سود و زیان بانکها و مؤسسات اعتباری از طرف بانک مرکزی ایران تعیین خواهد شد.</p>	<p>ماده (۱۴۰)</p> <p>نحوه تهیه و تنظیم صورت‌های مالی و گزارشگری مالی مؤسسات اعتباری با توجه به استانداردهای تدوین شده توسط مرجع ملی تدوین استانداردهای حسابداری و الزامات نهادهای بین‌المللی و بانکداری بدون ربا، براساس دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>
	<p>ماده (۱۴۱)</p> <p>کلیه بانکها موظفند گزارش مانده هریک از حساب‌های مذکور در این قانون (سپرده قرض‌الحسنه، سپرده جاری و انواع سپرده سرمایه‌گذاری)، تسهیلات قرض‌الحسنه اعطایی به</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	تفکیک موارد مذکور در ماده (۵۷) و سود (زیان) تحقق یافته انواع حساب‌های سرمایه‌گذاری را، مطابق با دستورالعملی که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد برای عموم منتشر نمایند. دسترسی به اطلاعات مزبور برای بانک مرکزی باید به تفکیک سپرده‌ها و تسهیلات مشتریان و به صورت برخط امکانپذیر باشد.
ماده (۱۴۲) قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱: ماده (۳۳) - ... (د) میزان استهلاك دارایی‌های منقول و غیرمنقول قابل استهلاك و هزینه‌های میزان اندوخته‌های احتیاطی و ذخایر بانک‌ها با پیشنهاد بانک مرکزی توسط هیئت نظارت تعیین می‌شود. تعیین خواهد شد و بانک‌ها موظف به اجرای آن خواهند بود.	ماده (۱۴۳) صورت‌های مالی بانک‌ها و گزارش‌های موردنظر بانک مرکزی باید حسب مورد توسط سازمان حسابرسی و یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران که براساس ضوابطی که بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد، انتخاب می‌شوند، مورد اظهارنظر قرار گیرد. تبصره - صورت‌های مالی که با رعایت اصول و مقررات ابلاغ شده توسط بانک مرکزی تهیه شده و به تأیید سازمان حسابرسی و یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران رسیده باشد، مورد قبول در کلیه مراجع قانونی از جمله سازمان امور مالیاتی کشور خواهند بود.
ماده (۱۴۴) قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱: ماده (۳۳) - ... (و) مدت و طرز نگاهداری اوراق بازرگانی و اسناد و دفاتر بانک‌ها به صورت عین و همچنین طرز تبدیل آنها به عکس یا فیلم یا نظایر آن به موجب آیین‌نامه‌ای که به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید تعیین خواهد شد و این قبیل عکس‌ها و فیلم‌ها و نظایر آن در دادگاه‌ها پس از گذشتن مدت‌های مقرر در آیین‌نامه حکم اصول اسناد را خواهند داشت.	ماده (۱۴۴) مدت و شیوه نگاهداری اوراق بازرگانی و اسناد و دفاتر بانک‌ها به صورت عین یا الکترونیکی و همچنین نحوه تبدیل عین اسناد به عکس، فیلم، اسناد الکترونیکی و یا نظایر آن، به موجب دستورالعملی که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد، تعیین خواهد شد. اسنادی که به صورت الکترونیکی ایجاد شده‌اند و همچنین عکس‌ها، فیلم‌ها، اسناد الکترونیکی و نظایر آن در دادگاه‌ها و سایر مراجع قانونی، پس از گذشتن مدت‌های مقرر در دستورالعمل، حکم اصل اسناد را خواهند داشت.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۱۴۵)</p> <p>هریک از بازرسان قانونی و حسابرسان مستقل بانک‌ها موظفند به محض اطلاع از هر یک از موارد زیر، مراتب را به بانک مرکزی گزارش نمایند:</p> <p>۱. تخلف از مفاد این قانون و ضوابط اجرایی موضوع آن؛</p> <p>۲. خودداری بانک از ارائه اطلاعات مورد درخواست بازرسان قانونی و حسابرسان مستقل؛</p> <p>۳. تخلفاتی که مستوجب اعمال مجازات‌های کیفری باشد؛</p> <p>۴. تخلفی که مانع از اظهارنظر مقبول حسابرس در خصوص صورت‌های مالی شود.</p>
فصل هشتم - شفافیت و پاسخگویی نظام بانکی	
	<p>ماده (۱۴۶)</p> <p>بانک مرکزی موظف است استانداردهای لازم برای ثبت، جمع‌آوری و فرآوری داده‌ها و همچنین ضوابط تهیه و انتشار اطلاعات مربوط به عملیات بانک‌ها را ظرف مدت ۶ ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیئت نظارت برساند. استانداردها و ضوابط مزبور باید به‌گونه‌ای باشد که:</p> <p>۱. ثبت صحیح، فوری و جامع داده‌ها مشتمل بر مشخصات مشتریان و کلیه تراکنش‌های مربوط به عملیات و خدمات بانکی به‌صورت یکپارچه تضمین گردد.</p> <p>۲. امکان جستجوی سریع و فراخوان ماشینی داده‌ها و اطلاعات فراهم گردد.</p> <p>۳. تهیه صورت‌های مالی و انواع گزارش‌های استاندارد مربوط به مدیریت خطر (ریسک)، حاکمیت شرکتی و کنترل داخلی و عملکرد هیئت‌مدیره و هیئت‌عامل بانک‌ها به‌منظور حصول اطمینان از ثبات و سلامت نظام بانکی کشور میسر شود.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴</p> <p>ماده (۱۲۳) - بانک اطلاعات مربوط به صورت‌های مالی، مدیریت ریسک، حاکمیت شرکتی و همچنین گزارش عملکرد هیئت‌مدیره و رویدادهای با اهمیت طی دوره مالی را مطابق با ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، برای عموم منتشر می‌نماید.</p>	<p>ماده (۱۴۷)</p> <p>گزارش‌های موضوع بند «۳» ماده (۱۴۶) باید مطابق ضوابط مربوط، توسط بانک‌ها تهیه و منتشر گردد. بانک مرکزی موظف است ترتیبی اتخاذ کند که صورت‌های مالی و سایر گزارش‌های موضوع بند «۳» ماده (۱۴۶) در کوتاه‌ترین فواصل زمانی ممکن (متناسب با نوع گزارش) منتشر گردد.</p>
	<p>ماده (۱۴۸)</p> <p>بانک مرکزی موظف است کلیه بانک‌ها را از نظر پایبندی به قانون، شاخص‌های ثبات و سلامت بانکی و پاسخگویی به مشتریان، سهام‌داران و سایر ذینفعان و حفظ منافع و حقوق قانونی آنان، آموزش و توجیه مدیران، کارکنان و مشتریان و سایر مواردی که به تصویب هیئت نظارت می‌رسد، رتبه‌بندی (امتیازدهی) نموده، نتایج را به صورت ادواری منتشر نماید.</p>
	<p>ماده (۱۴۹)</p> <p>بانک مرکزی می‌تواند به منظور تضمین همکاری بانک‌ها در ثبت داده‌ها از ابزارهای انگیزشی همچون توسعه یا محدود کردن مجوز ارائه خدمات بانکی، مجوز ایجاد شعبه و اعمال محدودیت در تراکنش‌های بین‌بانکی بهره‌گیرد.</p>
	<p>ماده (۱۵۰)</p> <p>بانک مرکزی موظف است ظرف مدت یک سال پس از ابلاغ این قانون، ضوابط و شاخص‌های مورد نیاز برای سنجش عملکرد مدیران و کارکنان مؤثر بانک‌ها را تدوین و پس از تأیید هیئت نظارت، به بانک‌ها ابلاغ نماید. ضوابط مزبور باید مشتمل بر چگونگی انتشار نتایج باشد.</p>
فصل نهم - نظارت	
	<p>ماده (۱۵۱)</p> <p>به منظور حصول اطمینان از اجرای دقیق عملیات بانکی بدون ربا در نظام بانکی کشور، شورای فقهی متشکل از رئیس کل (یا قائم‌مقام) و معاون (یا مدیرکل) حقوقی بانک مرکزی، پنج فقیه (مجتهد متجزی در حوزه فقه معاملات و صاحب‌نظر در مسائل پولی و بانکی)، یک حقوقدان و</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>یک اقتصاددان آشنا به مسائل پولی و بانکی، جهت نظارت بر عملکرد نظام بانکی و اظهار نظر نسبت به رویه‌ها و ابزارهای رایج، شیوه‌های عملیاتی، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها، قراردادهای و نحوه اجرای آنها، از جهت انطباق با اهداف و احکام این قانون، در بانک مرکزی تشکیل می‌شود. اعضای غیرموظف شورا با حکم رئیس کل برای مدت هفت سال منصوب می‌شوند. صلاحیت فقهی مجتهدان عضو شورا به تأیید اکثریت فقهای شورای نگهبان خواهد رسید. عزل آنان نیز صرفاً پس از اعلام عدم صلاحیت علمی هریک از مجتهدان عضو شورا توسط اکثریت فقهای شورای نگهبان، ممکن خواهد بود.</p>
	<p>ماده (۱۵۲) مصوبات شورای فقهی لازم‌الرعایه است. رئیس کل بانک مرکزی بر حسن اجرای مصوبات این شورا نظارت می‌کند.</p>
	<p>ماده (۱۵۳) نحوه تشکیل و اداره جلسات شورای فقهی و کیفیت نظارت آن، به موجب دستورالعملی خواهد بود که به تصویب شورای فقهی می‌رسد.</p>
	<p>ماده (۱۵۴) به منظور حصول اطمینان از سلامت نظام بانکی، جلوگیری از قرارگرفتن بانک‌ها در معرض مخاطرات غیرمجاز و حفظ حقوق سپرده‌گذاران و سایر ذینفعان، هیئت نظارت با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. رئیس کل بانک مرکزی یا قائم‌مقام وی به عنوان رئیس هیئت؛ ۲. معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی؛ ۳. معاون نظارتی بانک مرکزی؛

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>۴. چهار اقتصاددان یا متخصص امور مالی آشنا به مسائل بانکداری اسلامی به انتخاب رئیس کل بانک مرکزی و تأیید رئیس جمهور؛</p> <p>۵. دبیرکل کانون بانکها؛</p> <p>۶. دادستان کل کشور یا معاون وی</p> <p>سایر معاونان یا مدیران بانک مرکزی، حسب ضرورت با دعوت رئیس هیئت و بدون حق رأی در جلسه حضور می‌یابند.</p> <p>تبصره «۱»- مدت مأموریت اعضای مذکور در بند «۴»، هفت سال بوده و در طول دوره قابل عزل نیستند. در صورت تغییر رئیس کل بانک مرکزی یا انقضای مدت مأموریت اعضای مذکور، حداکثر نیمی از آنان به قید قرعه قابل تغییر می‌باشند. افراد مورد نظر باید واجد صلاحیت‌های مذکور در ماده (۳۹) این قانون بوده و دو سال قبل و بعد از اشتغال در هیئت نظارت هیچ‌گونه رابطه سهام‌داری، مدیریتی، اجرایی، وکالتی و مشاوره‌ای با بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی (صندوق‌های قرض‌الحسنه، تعاونی‌های اعتبار) و یا شرکتها، مؤسسات و نهادهای وابسته به آنها نداشته باشند. در صورت فوت، استعفا یا محکومیت مؤثر هریک از آنان (که به تشخیص دادگاه منجر به سلب صلاحیت وی شود) جایگزین او به ترتیب مقرر در این ماده تعیین می‌شود.</p> <p>تبصره «۲»- معاون نظارتی بانک مرکزی به پیشنهاد رئیس کل و تأیید اکثریت اعضای هیئت نظارت منصوب یا عزل می‌شود.</p>
	<p>ماده (۱۵۵)</p> <p>هیئت نظارت موظف است در چارچوب احکام این قانون، بر کلیه عملیات مربوط به تأسیس و فعالیت بانکها نظارت نماید. تعیین نسبت‌های مالی احتیاطی از جمله نسبت کفایت سرمایه و نظارت بر رعایت نسبت‌های تعیین شده از وظایف هیئت نظارت است. همچنین تصویب ضوابط و دستورالعمل‌های زیر و نظارت بر حسن اجرای آنها برعهده هیئت نظارت است:</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>۱. ضوابط و دستورالعمل‌های ناظر بر حاکمیت شرکتی در بانک‌ها؛</p> <p>۲. ضوابط و دستورالعمل‌های ناظر بر عملیات تجهیز منابع توسط بانک‌ها؛</p> <p>۳. ضوابط و دستورالعمل‌های ناظر بر عملیات اعتباری بانک‌ها؛</p> <p>۴. ضوابط و دستورالعمل‌های ناظر بر مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم؛</p> <p>۵. ضوابط و دستورالعمل‌های ثبت و نگاهداری حساب‌ها و نحوه تهیه و تنظیم ترازنامه و سایر صورت‌های مالی بانک‌ها؛</p> <p>۶. ضوابط نگاهداری یا امحای اوراق، اسناد، مدارک و دفاتر و همچنین نحوه تبدیل آنها به عکس، فیلم، اسناد الکترونیکی مطمئن یا نظایر آن توسط بانک‌ها؛</p> <p>۷. سایر ضوابط و دستورالعمل‌های نظارتی مورد نیاز حسب درخواست بانک مرکزی اعم از اینکه در این قانون به آن تصریح شده یا نشده باشد.</p>
	<p>ماده (۱۵۶)</p> <p>اشخاص مشمول مقررات این قانون، موظف به همکاری با ناظران و بازرسان بانک مرکزی هستند و باید تمامی اطلاعات و مستندات مورد نیاز را در اختیار آنان قرار دهند.</p>
	<p>ماده (۱۵۷)</p> <p>نظارت بانک مرکزی بر بانک‌ها باید به صورت نظارت یکپارچه باشد، به نحوی که علاوه بر ارزیابی ریسک فعالیت بانک، ریسک ناشی از فعالیت واحدهای تابعه و وابسته به بانک نیز مورد نظارت و ارزیابی قرار گیرد. مقررات نظارت یکپارچه بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>
	<p>ماده (۱۵۸)</p> <p>بانک‌ها موظفند اطلاعات و مستنداتی را که مبین عملکرد واقعی و وضعیت مالی آنها است، به صورت گزارش‌های انفرادی و تلفیقی و همچنین ادواری و موردی در قالب فرم‌ها و جداول ابلاغی</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	بانک مرکزی و همچنین اطلاعات و مستندات مورد مطالبه بانک مرکزی در خصوص سهام‌داران و مدیران و وابستگان آنها را به آن بانک ارائه کرده و زمینه دسترسی به‌روز بانک مرکزی به داده‌ها و اطلاعات را به‌صورت الکترونیکی و فیزیکی فراهم نمایند.
	ماده (۱۵۹) بانک‌ها موظفند مقررات احتیاطی بانک مرکزی شامل الزامات احتیاطی مربوط به سرمایه (از جمله حداقل نسبت کفایت سرمایه)، نقدینگی، طبقه‌بندی دارایی‌ها، ذخیره‌گیری دارایی‌ها، تسهیلات و تعهدات، نسبت دارایی‌های ثابت به مجموع سرمایه و اندوخته‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها را رعایت نمایند. دستورالعمل این ماده توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.
	ماده (۱۶۰) بانک‌ها موظفند نظام مناسب و کارآمد کنترل‌های داخلی و حاکمیت شرکتی را مطابق با ضوابطی که بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد، مستقر نمایند.
	ماده (۱۶۱) بانک‌ها موظفند نظام جامع مدیریت خطر (ریسک) را مطابق ضوابطی که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد طراحی نموده و اجرا کنند.
اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی سال ۱۳۹۴ ماده (۱۲۲) - بانک ملزم به رعایت قانون مبارزه با پولشویی و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با آن بوده و در اجرای آن، واحد سازمانی مستقلی را برای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم ایجاد می‌نماید.	ماده (۱۶۲) اشخاص مشمول مقررات این قانون موظف هستند مقررات و دستورالعمل‌های ابلاغی بانک مرکزی در زمینه مبارزه با پولشویی و مبارزه با تأمین مالی تروریسم را در چارچوب قوانین و مقررات مربوط رعایت نمایند.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۱۶۳)</p> <p>بانک مرکزی موظف است اسناد و اطلاعات دریافتی از بانک‌ها و همچنین گزارش‌هایی را که براساس آن اطلاعات تهیه می‌کند، به‌عنوان «اسرار حرفه‌ای» تلقی نموده و از افشای آن مگر در انجام وظایف نظارتی خود و یا بنا به الزام صریح قانونی و یا دستور مرجع قضایی خودداری نماید.</p>
<p>قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم (اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱):</p> <p>ماده (۱۶۹) مکرر:</p> <p>به‌منظور شفافیت فعالیت‌های اقتصادی و استقرار نظام یکپارچه اطلاعات مالیاتی، پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مؤدیان مالیاتی شامل مواردی نظیر اطلاعات مالی، پولی و اعتباری، معاملات، سرمایه‌ای و ملکی اشخاص حقیقی و حقوقی در سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد می‌شود.</p> <p>وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، ... بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری، ... موظفند اطلاعات به‌شرح بسته‌های ذیل را در اختیار سازمان امور مالیاتی کشور قرار دهند.</p> <p>...</p> <p>پ) اطلاعات مالی، پولی و اعتباری و سرمایه‌ای اشخاص:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. جمع‌گردش سالانه (دوره مالی) نقل و انتقال سهام و سایر اوراق بهادار ۲. جمع‌گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع حساب‌های بانکی ۳. جمع‌گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع سپرده‌ها و سود آنها ۴. تسهیلات بانکی اعم از ارزی و ریالی در قالب کلیه عقود و همچنین کلیه تعهدات اعم از گشایش اعتبار اسنادی و تنزیل اعتبار اسنادی، ضمانت‌ها و نظایر آن 	<p>ماده (۱۶۴)</p> <p>بانک مرکزی، بانک‌ها و کارکنان آنها و نیز سایر اشخاص حقیقی و حقوقی که به مقتضای وظایفشان از طریق بانک‌ها به اطلاعات مشتریان از جمله اطلاعات هویتی، اطلاعات مربوط به حساب‌ها، دارایی‌ها، کسب‌وکار، قراردادهای منعقد و سایر فعالیت‌های بانکی آنها، دسترسی دارند، موظفند این اطلاعات را به‌عنوان «اسرار بانکی مشتریان» تلقی نمایند و از افشای آنها بجز در مواردی که الزام صریح قانونی یا دستور مرجع قضایی برای ارائه اطلاعات وجود دارد، خودداری کنند. متخلف، به مجازات افشای اسرار اشخاص محکوم می‌شود.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	ماده (۱۶۵) بانک مرکزی می‌تواند با تأیید هیئت نظارت با مقامات نظارت بانکی سایر کشورها به همکاری و تبادل اطلاعات بانکی بپردازد.
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۴۲) -</p> <p>الف) خرید و فروش ارز و هر گونه عملیات بانکی که موجب انتقال ارز یا تعهد ارزی گردد یا ورود یا خروج ارز یا پول رایج کشور بدون رعایت مقرراتی که بانک مرکزی ایران به موجب ماده (۱۱) این قانون مقرر می‌دارد ممنوع است. متخلفین به جزای نقدی تا معادل ۵۰ درصد مبلغ موضوع تخلف محکوم خواهند شد.</p> <p>ب) تأسیس بانک و اشتغال به بانکداری بدون رعایت مقررات این قانون و استفاده از نام بانک در عنوان مؤسسات اعتباری ممنوع است. مرتکب به حبس تأدیبی تا ۶ ماه محکوم خواهد شد و در صورت اقتضا دادستان می‌تواند به درخواست بانک مرکزی ایران موقتاً دستور تعطیل مؤسسه را تا تعیین تکلیف نهایی آن از طرف دادگاه بدهد.</p> <p>تبصره - تعقیب کیفری در موارد فوق منوط به شکایت بانک مرکزی ایران است.</p> <p>ماده (۴۳) - بانکها و مؤسسات اعتباری که نسبت‌های مقرر در بندهای «۲»، «۳»، «۴»، «۵» و «۶» ماده (۱۴) را رعایت نکنند به تشخیص شورای پول و اعتبار مکلف به پرداخت مبلغی معادل ۱۲ درصد در سال نسبت به مبلغ مورد تخلف خواهند بود.</p> <p>ماده (۴۴) - تبصره «۱» - وجوه موضوع ماده (۴۳) و بند «۲» این ماده وسیله بانک مرکزی ایران از بانک یا مؤسسه مربوط وصول و به حساب درآمد عمومی منظور خواهد شد.</p>	ماده (۱۶۶) انجام موارد زیر از سوی بانکها تخلف محسوب می‌شود. بانک مرکزی در صورت مشاهده هریک از این تخلفات، با استفاده از ابزارهای نظارتی یا تنبیهی مذکور در ماده (۱۶۷)، در جهت ممانعت از تداوم و تکرار تخلف اقدام می‌نماید. همچنین بانک مرکزی می‌تواند قبل یا بعد از اعمال اقدامات نظارتی یا تنبیهی مزبور، تخلفات بانکها را برای رسیدگی به هیئت بدوی انتظامی بانکها ارجاع دهد. <p>۱. اشتغال به امور و فعالیت‌هایی که مستلزم اخذ مجوز از بانک مرکزی است بدون اخذ مجوز از آن بانک؛</p> <p>۲. تخطی از شرایط و ضوابط مجوزهای صادره بانک مرکزی و یا نقض هریک از شرایط و ضوابطی که مجوزهای مذکور براساس آنها صادر شده است؛</p> <p>۳. تخطی از مفاد اساسنامه؛</p> <p>۴. انجام اقداماتی که ثبات نظام پرداخت را به مخاطره می‌اندازد (به تشخیص بانک مرکزی)؛</p> <p>۵. عدم ارائه به موقع، صحیح و کامل داده‌ها، اطلاعات، صورت‌های مالی و گزارش‌ها به بانک مرکزی؛</p> <p>۶. عدم افشای اطلاعات موضوع بند «۳» ماده (۱۴۶) این قانون؛</p> <p>۷. انتصاب اعضای هیئت‌مدیره، هیئت عامل و سایر مدیران بانک که مصادیق آن توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود، بدون اخذ تأییدیه از بانک مرکزی و یا برکنار نکردن آنان در</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>صورت عدم تأیید مجدد و یا لغو تأییدیه صلاحیت قبلی آنان از سوی بانک مرکزی و یا برکنار کردن آنان بدون أخذ تأییدیه بانک مرکزی؛</p> <p>۸. تخطی از تعهدات ارائه شده به بانک مرکزی در مورد انجام اقدامات اصلاحی؛</p> <p>۹. تقلب نسبت به قوانین، مقررات، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و دستورات بانک مرکزی به منظور بی‌اثر کردن آنها؛</p> <p>۱۰. عدم تنظیم و نگهداری صحیح دفاتر، حساب‌ها، اطلاعات و صورت‌های مالی مطابق با مقررات و دستورالعمل‌های بانک مرکزی و یا تنظیم غیرواقعی آنها؛</p> <p>۱۱. جلوگیری از اعمال نظارت بانک مرکزی یا عدم همکاری مناسب در این زمینه؛</p> <p>۱۲. تخطی از مقررات ناظر بر صندوق ضمانت سپرده‌ها؛</p> <p>۱۳. اقداماتی که منافع سپرده‌گذاران، مشتریان و یا ثبات، ایمنی و سلامت مالی آن مؤسسه یا سایر مؤسسات اعتباری را به مخاطره می‌اندازد (به تشخیص بانک مرکزی)؛</p> <p>۱۴. عدم رعایت الزامات بانکداری بدون ربا (تخطی از احکام مذکور در فصل پنجم این قانون و دستورات متناظر بانک مرکزی)؛</p> <p>۱۵. تخطی از سایر دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و دستورات بانک مرکزی.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱: (اصلاحی ۱۳۸۹/۱۰/۲۵) ^۱</p> <p>ماده (۴۴) - تخلف از سایر مقررات این قانون و آیین‌نامه‌های آن و دستورات بانک مرکزی ایران که به موجب این قانون یا آیین‌نامه‌های آن صادر می‌شود موجب مجازات‌های انتظامی زیر خواهد بود:</p> <p>۱. تذکر کتبی به مدیران یا متصدیان متخلف.</p> <p>۲. پرداخت مبلغی روزانه تا حداکثر دویست هزار ریال برای ایام تخلف.</p>	<p>ماده (۱۶۷) - بانک مرکزی می‌تواند:</p> <p>الف) اقدامات نظارتی و تنبیهی زیر را در مورد بانک‌های متخلف اعمال نماید:</p> <p>۱. احضار مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل، معاونان مدیرعامل، رئیس یا هر یک از اعضای هیئت‌مدیره و یا دیگر مدیران و کارکنان مؤسسه اعتباری برای ادای توضیحات لازم؛</p> <p>۲. اخطار کتبی به مؤسسه اعتباری و مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل، معاونان مدیرعامل و رئیس یا هر یک از اعضای هیئت‌مدیره آن؛</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>۳. ممنوع ساختن بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی از انجام بعضی امور بانکی به طور موقت یا دائم.</p> <p>مرجع رسیدگی به تخلفات موضوع این ماده و صدور حکم به مجازات‌های انتظامی هیئت انتظامی بانک‌ها خواهد بود.</p>	<p>۳. دستور کتبی برای توقف و یا رفع موارد تخلف و انجام اقدامات اصلاحی در چارچوب برنامه زمانی مورد تأیید بانک مرکزی؛</p> <p>۴. دستور تهیه صورت‌های مالی در مقاطع زمانی مورد نظر بانک مرکزی و تهیه گزارش حسابرسی و بازرسی قانونی؛</p> <p>۵. انتصاب حسابرس مستقل جهت رسیدگی به حساب‌های بانک؛</p> <p>۶. انتصاب ناظر مقیم در بانک برای حصول اطمینان از حسن اجرای اقدامات اصلاحی مقرر از سوی بانک مرکزی</p> <p>(ب) با تأیید هیئت نظارت، اقدامات تنبیهی زیر را در مورد بانک متخلف اعمال نماید:</p> <p>۷. تشدید الزامات احتیاطی برای بانک متخلف مانند افزایش نرخ ذخیره قانونی؛</p> <p>۸. دستور عدم پرداخت سود سهام یا تقسیم اندوخته‌ها؛</p> <p>۹. ایجاد محدودیت در گسترش شعب در داخل یا خارج از کشور و یا دستور کاهش و ادغام شعب؛</p> <p>۱۰. ممنوعیت یا محدودیت موقت یا دائم بانک از انجام تمام یا بعضی از عملیات بانکی و فعالیت‌های موضوع ماده (۱۳۳) این قانون؛</p> <p>۱۱. منع مداخله برخی از مدیران در تمام یا بخشی از امور بانک برای یک دوره زمانی معین؛</p> <p>۱۲. سلب صلاحیت تمام یا برخی از اعضای هیئت‌مدیره، مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل و معاونان مدیرعامل؛</p> <p>۱۳. ارائه درخواست تصدی موقت امور بانک متخلف توسط بانک مرکزی یا سایر اشخاص، به هیئت انتظامی</p> <p>تبصره «۱»- حیطه اختیارات و مسئولیت‌های ناظر مقیم موضوع بند «۶» براساس دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>تبصره «۲»- اقدامات تنبیهی موضوع این ماده (بندهای «۷» تا «۱۳») صرفاً از حیث شکلی قابل اعتراض در دیوان عدالت اداری است. مهلت اعتراض در دیوان عدالت اداری، حداکثر بیست روز پس از تاریخ ابلاغ می‌باشد. این رسیدگی مانع از اجرای اقدامات نظارتی بانک مرکزی نخواهد بود.</p> <p>تبصره «۳»- بانک مرکزی می‌تواند برحسب میزان اهمیت تخلف و دفعات تکرار، یک یا چند مورد از اقدامات موضوع این ماده را به مورد اجرا گذارد.</p> <p>تبصره «۴»- اجرای احکام حقوقی و کیفری علیه مدیران و کارکنان متخلف مانع از انجام اقدامات مذکور در این ماده نخواهد بود.</p> <p>تبصره «۵»- حداکثر مدت ممنوعیت موضوع بند «۱۰» این ماده، به ازای هر تخلف، تکرار یا استمرار آن، سه سال خواهد بود.</p>
	<p>ماده (۱۶۸)</p> <p>طرح هرگونه دعوی که منشأ آن اقدامات نظارتی بانک مرکزی باشد، باید به طرفیت بانک مزبور صورت پذیرد و افراد ذی‌مدخل در امر نظارت را نمی‌توان طرف دعوی قرار داد جز در مواردی که موضوع دعوی انتساب جرم باشد.</p> <p>تبصره- منظور از اقدامات نظارتی، اقداماتی است که در راستای اعمال نظارت بر بانک‌ها در صلاحیت بانک مرکزی بوده و مشتمل بر اقدامات به‌عمل آمده در تمامی مراحل تأسیس، اعطای مجوز، نظارت بر فعالیت، تغییرات ثبتی، بازسازی، ادغام، انحلال و تصفیه می‌باشد.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱: ماده (۳۵) ج) هر بانک در مقابل خساراتی که در اثر عملیات آن متوجه مشتریان می‌شود مسئول و متعهد جبران خواهد بود. مدیرعامل، رئیس هیئت‌مدیره، اعضای هیئت‌مدیره و اعضای هیئت‌مدیره هر بانک نیز در مقابل صاحبان سهام و مشتریان مسئول خساراتی می‌باشند که به‌علت تخلف هر</p>	<p>ماده (۱۶۹)</p> <p>بانک‌ها در مقابل خساراتی که در اثر عملیات آنها متوجه مشتریان می‌شود، مسئول و متعهد جبران خسارات خواهند بود. مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل و معاونان مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره بانک‌ها نیز مسئول خساراتی می‌باشند که به‌علت تخلف هر یک از آنها از مقررات و قوانین و دستورالعمل‌های مربوط به این قانون یا اساسنامه بانک، به صاحبان سهام یا مشتریان وارد می‌شود.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
یک از آنها از مقررات و قوانین و آیین‌نامه‌های مربوط به این قانون یا اساسنامه آن بانک به صاحبان سهام یا مشتریان وارد می‌شود.	
فصل دهم - مقررات انتظامی و کیفری	
	<p>ماده (۱۷۰) به‌منظور رسیدگی به تخلفات انتظامی بانک‌ها، هیئت‌هایی تحت عنوان هیئت‌های رسیدگی به تخلفات انتظامی در بانک مرکزی تشکیل می‌گردد. هیئت‌های مزبور شامل هیئت بدوی و هیئت تجدیدنظر می‌باشد.</p>
	<p>ماده (۱۷۱) هیئت بدوی رسیدگی به تخلفات انتظامی، صلاحیت رسیدگی به تخلفات انتظامی بانک‌ها را خواهد داشت. هیئت می‌تواند اعضای هیئت‌مدیره و هیئت‌عامل بانک‌ها را در صورت رسیدگی و اثبات تخلف، مشمول مجازات‌های انتظامی مندرج در ماده (۱۷۷) این قانون قرار دهد.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱ ماده (۴۴) -...مرجع رسیدگی به تخلفات موضوع این ماده و صدور حکم به مجازات‌های انتظامی هیئت انتظامی بانک‌ها خواهد بود که مرکب از نماینده دادستان کل و یک‌نفر از اعضای شورای پول و اعتبار به انتخاب شورا و یک نفر از اعضای شورای عالی بانک‌ها با انتخاب شورای عالی بانک‌ها، دبیر کل بانک سمت دادستان هیئت را خواهد داشت احکام هیئت انتظامی ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدیدنظر در شورای پول و اعتبار خواهد بود و رأی شورا قطعی است.</p>	<p>ماده (۱۷۲) ترکیب اعضای هیئت بدوی رسیدگی به تخلفات انتظامی، شامل ۶ نفر به شرح زیر خواهد بود: ۱. قائم‌مقام رئیس کل بانک مرکزی به‌عنوان رئیس هیئت؛ ۲. معاون (مدیرکل) حقوقی بانک مرکزی؛ ۳. یک نفر متخصص در زمینه حقوق بانکی به انتخاب رئیس کل بانک مرکزی؛ ۴. یک نفر متخصص در امور بانکی به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی؛ ۵. یک نفر متخصص در امور بانکی به انتخاب کانون بانک‌ها؛ ۶. یک نفر متخصص در امور حقوقی و قضایی به انتخاب دادستان کل کشور. تبصره «۱» - مدت عضویت اعضای غیرموظف چهار سال است. انتخاب مجدد آنها تنها برای یک دوره دیگر بلامانع است و در طول دوره خدمت، قابل عزل نخواهند بود. در صورتی که به‌دلایلی</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>مانند فوت، استعفا یا محکومیت به انفصال توسط دادگاه، ادامه فعالیت آنان غیرممکن گردد، مقام منصوب‌کننده مکلف است بلافاصله نسبت به انتخاب عضو جدید اقدام نماید.</p> <p>تبصره «۲»- پس از گذشت دو سال از آغاز به کار اولین دوره هیئت بدوی رسیدگی به تخلفات انتظامی، دو نفر از اعضای غیرموظف به قید قرعه تغییر می‌یابند و اشخاص دیگری جایگزین آنها خواهند شد.</p> <p>تبصره «۳»- جلسات با حضور رئیس هیئت و حداقل سه نفر دیگر از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات با حداقل چهار رأی موافق، قانونی است.</p> <p>تبصره «۴»- موارد رد دادرسی مندرج در قانون آیین دادرسی کیفری، در خصوص اعضای هیئت بدوی رسیدگی به تخلفات انتظامی بانک‌ها نیز رعایت می‌شود.</p>
	<p>ماده (۱۷۳)</p> <p>آرای هیئت باید جامع استدلال‌های اعضای مخالف و موافق رأی و حاوی مستندات دلایل ارائه شده باشد.</p>
	<p>ماده (۱۷۴)</p> <p>شروع رسیدگی در هیئت بدوی با صدور کیفرخواست توسط دادستان انتظامی خواهد بود. معاون نظارتی بانک مرکزی سمت دادستان انتظامی را برعهده دارد.</p>
	<p>ماده (۱۷۵)</p> <p>هیئت بدوی مکلف است پیش از صدور رأی، با ابلاغ کیفرخواست دادستان انتظامی، از بانک و یا مدیران متهم جهت حضور در جلسه دعوت نماید. فاصله زمانی ابلاغ دعوتنامه و تشکیل جلسه نباید کمتر از ده روز باشد.</p>
	<p>ماده (۱۷۶)</p> <p>تخلفات انتظامی اشخاص مذکور در ماده (۱۷۱) به شرح زیر می‌باشد:</p> <p>۱. تکرار یا استمرار تخلفات مذکور در ماده (۱۶۶) این قانون؛</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>۲. توقف فعالیت بانک به مدت یک روز کاری و بیشتر بدون عذر موجه؛</p> <p>۳. افشای اسرار بانکی مشتریان و یا اطلاعات حساب‌های آنها و یا عدم تسلیم آنها در مواردی که مکلف به تسلیم می‌باشند؛</p> <p>۴. ارائه گزارش خلاف واقع به بانک مرکزی و صندوق ضمانت سپرده‌ها؛</p> <p>۵. جعل یا مخدوش نمودن اسناد بانکی؛</p> <p>۶. برداشت از حساب مشتری یا انتقال وجوه از حسابی به حساب دیگر بدون مجوز قانونی؛</p> <p>۷. ارائه خدمات بانکی به اشخاصی که حسب قوانین و مقررات، بانک‌ها از ارائه آن خدمات به آنها منع شده‌اند؛</p> <p>۸. هرگونه تلاش برای صورتی‌سازی قراردادها به تشخیص شورای فقهی یا هیئت نظارت. تبصره «۱»- رسیدگی به امور مذکور در محاکم کیفری یا سایر مراجع صالحه قانونی مانع رسیدگی هیئت بدوی نخواهد بود. در صورتی که پس از رسیدگی به پرونده متهم در محاکم مزبور، حکم بر برائت وی صادر گردد، هیئت‌های بدوی یا تجدیدنظر مکلفند به تقاضای متهم، موضوع را مورد رسیدگی مجدد قرار دهند.</p> <p>تبصره «۲»- ساماندهی تعداد حساب‌های مشتریان نزد بانک‌ها در چارچوب دستورالعمل ابلاغی از سوی بانک مرکزی، از شمول مفاد بند «۶» این ماده مستثنا می‌باشد.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۴۴) - تخلف از سایر مقررات این قانون و آیین‌نامه‌های آن و دستورات بانک مرکزی ایران که به موجب این قانون یا آیین‌نامه‌های آن صادر می‌شود موجب مجازات‌های انتظامی زیر خواهد بود:</p> <p>۱. تذکر کتبی به مدیران یا متصدیان متخلف.</p> <p>۲. پرداخت مبلغی روزانه تا حداکثر دویست هزار ریال برای ایام تخلف.</p>	<p>ماده (۱۷۷) - مجازات‌های انتظامی به شرح زیر می‌باشند:</p> <p>۱. اخطار کتبی به بانک و عندالاقضا اعلام عمومی؛</p> <p>۲. اخطار کتبی به مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل، معاونان مدیرعامل و رئیس یا هریک از اعضای هیئت‌مدیره بانک؛</p> <p>۳. مکلف نمودن بانک به انجام اصلاحات مورد نظر بانک مرکزی در زمانبندی تعیین شده توسط آن بانک؛</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>۳. ممنوع ساختن بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی از انجام بعضی امور بانکی به‌طور موقت یا دائم.</p> <p>مرجع رسیدگی به تخلفات موضوع این ماده و صدور حکم به مجازات‌های انتظامی هیئت انتظامی بانک‌ها خواهد بود که...</p> <p>تبصره «۱»- وجوه موضوع ماده (۴۳) و بند «۲» این ماده به‌وسیله بانک مرکزی ایران از بانک یا مؤسسه مربوط وصول و به حساب درآمد عمومی منظور خواهد شد.</p>	<p>۴. سلب صلاحیت مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل، معاونان مدیرعامل، تمام یا برخی از اعضای هیئت‌مدیره و ارجاع موضوع به بانک مرکزی جهت انتصاب مدیران موقت؛</p> <p>۵. اعمال جریمه نقدی برای بانک تا پانصد میلیارد (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال؛</p> <p>۶. اعمال جریمه نقدی برای مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل، معاونان مدیرعامل و یا هر یک از اعضای هیئت‌مدیره تا پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال؛</p> <p>۷. تعلیق برخی از فعالیت‌های بانک به‌طور موقت یا دائم؛</p> <p>۸. واگذاری تصدی موقت اداره امور بانک به بانک مرکزی یا سایر اشخاص؛</p> <p>۹. لغو مجوز بانک.</p> <p>تبصره «۱»- جریمه‌های ریالی موضوع این ماده و سایر مواد این قانون که متضمن جریمه نقدی هستند، متناسب با شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی که توسط بانک مرکزی به صورت رسمی اعلام شده باشد، تعدیل می‌گردد.</p> <p>تبصره «۲»- هیئت بدوی می‌تواند متناسب با نوع تخلف و اوضاع و احوال وقوع آن یک یا چند مورد از مجازات‌های انتظامی فوق را اعمال نماید. تکرار و تعدد تخلف از موارد تشدید مجازات انتظامی است.</p> <p>تبصره «۳»- در مواردی که اعمال مجازات بند «۴» موجبات توقف فعالیت بانک را فراهم می‌آورد، بانک مرکزی موظف است نسبت به انتخاب مدیر موقت اقدام کند. حیطة وظایف، مدت، مسئولیت‌ها و اختیارات مدیر یا مدیران موقت و میزان حقوق و مزایای آنها توسط بانک مرکزی تعیین و توسط بانک متخلف پرداخت می‌شود. ارکان بانک متخلف مکلف به همکاری با مدیران موقت منصوب از سوی بانک مرکزی و اجرای دستورات آنها در حدود اختیارات تعیین شده توسط بانک مرکزی می‌باشند و در صورت هرگونه اخلاف در انجام وظایف تعیین شده برای</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	مدیران موقت از سوی ارکان مذکور در این ماده، دادستان انتظامی می تواند تشدید مجازات های انتظامی را از هیئت های بدوی و تجدیدنظر درخواست نماید. تبصره «۴»- احکام صادره توسط هیئت بدوی با امضای رئیس هیئت ابلاغ می شود.
قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱ ماده (۴۴) -... احکام هیئت انتظامی ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدیدنظر در شورای پول و اعتبار خواهد بود و رأی شورا قطعی است.	ماده (۱۷۸) مرجع تجدیدنظر آرای هیئت بدوی، هیئت تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات انتظامی است. مهلت تجدیدنظرخواهی از آرای هیئت، بیست روز پس از تاریخ ابلاغ رأی هیئت بدوی است. هیئت تجدیدنظر دارای کلیه وظایف و اختیارات هیئت بدوی است.
	ماده (۱۷۹) اعضای هیئت تجدیدنظر عبارتند از: ۱. رئیس کل بانک مرکزی به عنوان رئیس هیئت؛ ۲. دبیر کل کانون بانک ها؛ ۳. سه نفر قاضی آشنا به مسائل و حقوق بانکی به انتخاب رئیس قوه قضائیه. تبصره- جلسات هیئت تجدیدنظر، با حضور رئیس و حداقل سه عضو دیگر رسمیت می یابد و تصمیمات با حداقل سه رأی موافق اتخاذ خواهد شد.
	ماده (۱۸۰) هیئت تجدیدنظر مکلف است متن درخواست تجدیدنظر را به همراه کلیه مستندات و ضامم مربوط به تجدیدنظر خوانده ابلاغ نماید. تجدیدنظر خوانده می تواند ظرف مدت بیست روز کلیه مدارک و مستندات دفاعی خود را به هیئت ارسال دارد. هیئت تجدیدنظر می تواند طرفین دعوی را برای استماع اظهارات دعوت نماید.
	ماده (۱۸۱) آرای هیئت تجدیدنظر در کلیه موارد قطعی است و فقط از جهت شکلی حداکثر ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ، قابل شکایت در دیوان عدالت اداری می باشد.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۱۸۲)</p> <p>هیچ یک از اعضای هیئت‌های بدوی و تجدیدنظر را نمی‌توان در رابطه با آرای صادره از سوی هیئت‌های مذکور تحت تعقیب قضایی قرار داد، مگر در صورت ارتکاب جرم مؤثر بر رأی صادره.</p>
	<p>ماده (۱۸۳)</p> <p>تشدید مجازات نسبت به آرای غیرقطعی هیئت بدوی یا آرای نقض شده توسط دیوان عدالت اداری پس از رسیدگی مجدد با توجه به کلیه جوانب بلامانع است.</p>
	<p>ماده (۱۸۴)</p> <p>بانک مرکزی، آیین‌نامه داخلی هیئت‌های بدوی و تجدیدنظر را حداکثر ظرف مدت سه ماه از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیئت نظارت می‌رساند.</p>
	<p>ماده (۱۸۵)</p> <p>فعالیت اشخاصی که بدون أخذ تأییدیه صلاحیت از بانک مرکزی یا پس از عزل، تعلیق، عدم تأیید مجدد و یا لغو تأییدیه صلاحیت قبلی توسط بانک مرکزی، در سمت‌های مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل، معاونان مدیرعامل و عضو هیئت‌مدیره بانک‌ها فعالیت نمایند، در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال عمومی محسوب می‌شود. اشخاص مذکور علاوه بر مجازات مربوط به آن، توسط دادگاه به پرداخت جزای نقدی تا مبلغ دو بیست میلیون (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به ازای هر روز محکوم خواهند شد. مدیران موضوع این ماده از زمان لغو تأیید صلاحیت، تعلیق و یا عزل، مجاز به امضای هیچ‌یک از اسناد تعهدآور بانک نمی‌باشند. تعقیب کیفری اشخاص مزبور در این خصوص منوط به شکایت بانک مرکزی است.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
فصل یازدهم - کانون بانکها	
<p>در این خصوص ماده (۳۸) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱ وجود داشت که با تصویب لایحه قانونی انحلال کانون بانکها مصوب ۱۳۵۸ شورای انقلاب اسلامی این کانون منحل اعلام گردید.</p>	<p>ماده (۱۸۶)</p> <p>بانک مرکزی موظف است به منظور ایجاد هماهنگی در اجرای صحیح ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی، ارائه نظرات مشورتی به اعضا و بانک مرکزی و حمایت از حقوق صنفی اعضا، زمینه تأسیس کانون بانکها را با مشارکت کلیه بانکهایی که در ایران فعالیت می کنند فراهم سازد. عضویت تمامی بانکها در کانون الزامی است.</p> <p>تبصره «۱»- کانون بانکها، دارای شخصیت حقوقی مستقل و برخوردار از استقلال مالی بوده و به موجب اساسنامه‌ای که به تصویب هیئت نظارت خواهد رسید، اداره می شود.</p> <p>تبصره «۲»- کانون بانکها می تواند برای حل اختلاف بین اعضا با یکدیگر و اعضا با مشتریان هیئت داوری تشکیل دهد. مراجعه اشخاص به هیئت داوری کانون، نافی حق آنها برای رجوع به مراجع قضایی نمی باشد.</p>
فصل دوازدهم - صندوق ضمانت سپرده‌ها	
<p>قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴)</p> <p>ماده (۹۵) - به منظور تضمین بازپرداخت وجوه متعلق به سپرده‌گذاران بانکها و سایر مؤسسات اعتباری در صورت ورشکستگی، به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود حداکثر تا پایان سال اول برنامه، نسبت به ایجاد صندوق ضمانت سپرده‌ها با رعایت شرایط ذیل اقدام نماید:</p> <p>الف) صندوق ضمانت سپرده‌ها نهاد عمومی غیردولتی است که از محل حق عضویت‌های دریافتی از بانکها و سایر مؤسسات اعتباری اداره خواهد شد.</p> <p>ب) عضویت کلیه بانکها و سایر مؤسسات اعتباری در صندوق ضمانت سپرده‌ها الزامی است.</p> <p>ج) میزان حق عضویت‌ها متناسب با گردش مالی بانکها و مؤسسات اعتباری مذکور بنا به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیئت وزیران می رسد.</p>	<p>ماده (۱۸۷)</p> <p>به منظور تضمین سپرده‌های اشخاص در بانکها، به صندوق ضمانت سپرده‌ها که در این قانون صندوق نامیده می شود اجازه داده می شود با رعایت شرایط مذکور در این فصل به فعالیت‌های خود ادامه دهد.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
د) اساسنامه صندوق ضمانت سپرده‌ها بنا به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با هماهنگی معاونت به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.	
بند «ب» ماده (۹۵) قانون برنامه پنجم	ماده (۱۸۸) عضویت کلیه بانک‌ها در صندوق الزامی است.
بند «الف» و «د» ماده (۹۵) قانون برنامه پنجم	ماده (۱۸۹) صندوق، نهاد عمومی غیردولتی است که برای مدت نامحدود، مطابق مقررات این قانون و اساسنامه آن که با پیشنهاد بانک مرکزی و تأیید هیئت نظارت، به تصویب هیئت وزیران می‌رسد فعالیت می‌نماید. صندوق از استقلال مالی و سازمانی برخوردار است.
	ماده (۱۹۰) اعضای هیئت‌مدیره، مدیرعامل و کلیه کارکنان صندوق از تصدی هرگونه سمت در بانک‌ها ممنوع هستند.
<p><i>اساسنامه صندوق ضمانت سپرده‌ها مصوب ۱۳۹۲ هیئت وزیران^۱</i></p> <p><u>ماده (۶) - ارکان صندوق عبارتند از:</u></p> <p><u>الف) هیئت امنا</u></p> <p><u>ب) هیئت‌مدیره</u></p> <p><u>پ) مدیرعامل</u></p> <p><u>ت) بازرس قانونی</u></p> <p><u>ماده (۷) - اعضای هیئت امنای صندوق از شش (۶) نفر به شرح زیر تشکیل می‌شود:</u></p> <p><u>الف) رئیس کل بانک مرکزی به‌عنوان رئیس هیئت امنا.</u></p> <p><u>ب) وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون وی.</u></p> <p><u>پ) معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور یا معاون وی.</u></p>	

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>ت) عضو هیئت عامل ناظر بر بخش نظارت بانک مرکزی.</p> <p>ث) یک نفر از مدیران عامل بانک‌های دولتی به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی.</p> <p>ج) یک نفر از مدیران عامل بانک‌های غیردولتی به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی.</p> <p><u>تبصره - دوره تصدی هریک از نمایندگان مذکور در بندهای «ث» و «ج» دو سال بوده و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.</u></p>	<p>ماده (۱۹۱)</p> <p>وظایف صندوق به قرار زیر است:</p> <p>۱. تضمین مانده سپرده‌های تودیع شده نزد بانک‌ها مطابق قرارداد فی مابین؛</p> <p>۲. ارزیابی و پایش عملکرد بانک‌ها از جهت رعایت مقررات این فصل؛</p> <p>تأدیه سپرده‌های سپرده‌گذاران منطبق با تضمین صورت گرفته، پس از اعلام توقف یا ورشکستگی بانک عضو و حسب درخواست بانک مرکزی.</p>
<p>بند «الف» ماده (۹۵) قانون برنامه پنجم</p>	<p>ماده (۱۹۲)</p> <p>بانک‌های عضو صندوق موظفند نسبت به پرداخت انواع حق عضویت اقدام نمایند.</p>
	<p>ماده (۱۹۳)</p> <p>حق عضویت محاسبه شده توسط صندوق برای هریک از اعضا، تحت هیچ شرایطی قابل کاهش و یا تهاتر نیست.</p>
<p>در اساسنامه فعلی صندوق ضمانت سپرده‌ها که به تصویب هیئت وزیران رسیده است وظایف و اختیارات صندوق به تفکیک ارکان صندوق (هیئت امناء، هیئت مدیره، مدیرعامل و...) اشاره شده است و امکان مقایسه وجود ندارد.^۱</p>	<p>ماده (۱۹۴)</p> <p>صندوق از اختیارات زیر برخوردار می‌باشد:</p> <p>۱. انتقال تعهدات مربوط به پرداخت بدهی یک بانک به بانک داوطلب دیگر با لحاظ شرایط و امتیازات لازم؛</p> <p>۲. جبران خسارات احتمالی بانک داوطلب حداکثر به میزان سپرده‌های ضمانت شده؛</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>۳. اعطای خط اعتباری به بانک در معرض توقف به تشخیص و اعلام بانک مرکزی</p> <p>۴. احراز صحت گزارش‌های ارائه شده از سوی بانک‌ها در خصوص اطلاعات سپرده‌ها و محاسبه حق عضویت پرداختی به صندوق؛</p> <p>۵. بررسی کفایت برنامه توانمندسازی بانک‌های متوقف یا در حال توقف و ارائه پیشنهادها لازم به بانک مرکزی و هیئت نظارت؛</p> <p>۶. ارائه پیشنهاد به بانک مرکزی مبنی بر اعمال مجازات‌های مذکور در ماده (۱۶۷)؛</p> <p>۷. ارائه مشاوره تخصصی به بانک‌ها و در صورت لزوم، ارائه برنامه‌های احتیاطی به آنها به منظور پیشگیری از بروز شرایط نامطلوب یا برون‌رفت از آن.</p> <p>تبصره «۱»- بانک‌ها موظفند مفاد بند «۱» این ماده را در قراردادهای سپرده‌گذاری درج نمایند.</p> <p>تبصره «۲»- در صورت تأیید هیئت نظارت، بانک‌ها موظف به اجرای برنامه‌های احتیاطی ارائه شده از سوی صندوق (موضوع بند «۷» این ماده) هستند.</p>
	<p>ماده (۱۹۵)</p> <p>در صورت توقف یا ورشکستگی بانک به تشخیص بانک مرکزی، صندوق موظف است حداکثر ظرف مدت ۹۰ روز پس از اعلام بانک مرکزی، نسبت به تأدیه مانده سپرده‌های سپرده‌گذاران تا سقف تضمین شده، به صورت پرداخت نقدی و یا ایجاد سپرده‌ای به همان میزان و شرایط در بانک دیگر برای سپرده‌گذار، اقدام نماید.</p>
<p>اساسنامه صندوق ضمانت سپرده‌ها مصوب ۱۳۹۲ هیئت وزیران^۱</p> <p>ماده (۵)- وظایف و اختیارات صندوق عبارت است از:</p> <p>الف) ضمانت سپرده‌های هر شخص اعم از ریالی و ارزی در هر مؤسسه اعتباری.</p>	<p>ماده (۱۹۶)</p> <p>منابع مالی صندوق عبارت است از:</p> <p>۱. حق عضویت‌های تعیین شده؛</p> <p>۲. درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری‌ها؛</p>

1. www.cbi.ir/page/10843.aspx

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p><u>تبصره - سقف تضمین برای هریک از سپرده‌گذاران به پیشنهاد هیئت امنا به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</u></p> <p>ب) دریافت «حق عضویت» از مؤسسات اعتباری.</p> <p>پ) پرداخت سپرده‌ها پس از اعلام کمیته اضطرار.</p> <p>ت) سرمایه‌گذاری در اوراق مالی ضمانت شده توسط بانک مرکزی و یا دولت، حداکثر تا سقف ۷۰ درصد منابع صندوق و صرفاً در مواقعی که منابع صندوق آزاد بوده و تعهدی بر ذمه صندوق وجود نداشته باشد. خرید اوراق یاد شده در آخرین روز فروش اوراق مذکور مجاز است.</p> <p>تبصره - بانک مرکزی در صورت عدم تکافوی منابع صندوق برای ایفای تعهدات می‌تواند پس از تأیید هیئت عامل بانک مرکزی و تصویب هیئت وزیران، بخشی از منابع مالی صندوق را به صورت تسهیلات تأمین نماید.</p>	<p>۳. کمک‌های مالی بلاعوض دولت؛</p> <p>۴. تسهیلات دریافتی از بانک مرکزی و بانک‌ها در موارد ضروری؛</p> <p>۵. صدور اوراق بهادار؛</p> <p>۶. جریمه‌های اخذ شده به موجب ماده (۸۷) این قانون؛</p> <p>۷. پنجاه درصد (۵۰٪) جریمه دریافتی از بانک‌ها بابت اضافه برداشت از بانک مرکزی؛</p> <p>۸. جریمه‌های اخذ شده از بانک‌ها به موجب ماده (۱۷۷) این قانون؛</p> <p>۹. سایر منابع پس از تصویب هیئت نظارت.</p> <p>تبصره «۱»- حق عضویت‌های دریافتی و کلیه درآمدهای صندوق از هرگونه مالیات معاف است.</p> <p>تبصره «۲»- حق عضویت‌های پرداختی بانک‌های عضو به‌عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی همان سال منظور می‌گردد.</p> <p>تبصره «۳»- منابع استفاده نشده صندوق در حسابی نزد بانک مرکزی نگهداری می‌شود.</p>
	<p>ماده (۱۹۷)</p> <p>مانده سپرده سپرده‌گذاران نزد بانک‌های عضو، به تناسب وجوه دریافتی آنان از صندوق، کاهش می‌یابد و باقیمانده مطالبات سپرده‌گذاران، از محل دارایی‌های بانک، براساس قوانین و مقررات پرداخت می‌شود.</p>
	<p>ماده (۱۹۸)</p> <p>بانک‌ها موظفند آمار، اطلاعات و گزارش‌های مورد نیاز صندوق را در چارچوب وظایفی که به موجب این قانون برعهده صندوق گذاشته شده است به صندوق ارائه نمایند. بانک مرکزی نیز موظف است آمار، اطلاعات و گزارش‌هایی را که در چارچوب این قانون مرتبط با وظایف محوله به صندوق می‌باشد، با صندوق به اشتراک بگذارد. صندوق با رعایت حفظ اسرار حرفه‌ای از آمار، اطلاعات و گزارش‌های مزبور استفاده می‌کند.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	تبصره - شیوه تبادل اطلاعات به موجب آیین‌نامه‌ای است که به پیشنهاد مشترک صندوق و بانک مرکزی، به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.
	ماده (۱۹۹) در صورتی که منابع صندوق از کفایت لازم جهت ایفای تعهدات حال شده آن برخوردار نباشد، بانک‌های عضو مکلفند سهم مشخصی را که توسط صندوق تعیین و ابلاغ می‌شود و متجاوز از دو برابر مبلغ آخرین حق عضویت سالانه نمی‌باشد به صورت پیش‌پرداخت حق عضویت‌های آتی در اختیار صندوق قرار دهند.
	ماده (۲۰۰) بانکی که نسبت به پرداخت حق عضویت خود در موعد تعیین شده اقدام ننماید، نسبت به مبلغ حق عضویت پرداخت نشده، مکلف به پرداخت جریمه است که نرخ آن به تصویب هیئت نظارت می‌رسد. تبصره - در صورتی که بانک عضو ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ صندوق جهت پرداخت حق عضویت اقدام نکند، بانک مرکزی موظف است حق عضویت و جریمه مربوط را حسب درخواست صندوق بلافاصله از حساب‌های بانک مزبور نزد خود برداشت و به حساب صندوق واریز نماید.
اساسنامه صندوق ضمانت سپرده‌ها که به تصویب هیئت وزیران در سال ۱۳۹۲ رسیده است حاوی برخی احکام مربوط به ساختار و چارچوب وظایف و اختیارات صندوق است که در طرح بانکداری پیش‌بینی نشده و موکول به تصویب هیئت نظارت شده است.	ماده (۲۰۱) ضوابط اجرایی ناظر بر فعالیت صندوق که در این قانون یا سایر قوانین و در اساسنامه صندوق پیش‌بینی نشده باشد و سایر ترتیباتی که برای اجرای این فصل لازم است، به پیشنهاد مشترک صندوق و/یا بانک مرکزی، به تصویب هیئت نظارت می‌رسد.
	ماده (۲۰۲) مرجع رسیدگی به اختلافات احتمالی صندوق و بانک‌ها هیئت نظارت می‌باشد. رأی هیئت نظارت قطعی و برای طرفین لازم‌الاجراست.

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	ماده (۲۰۳) توقف فعالیت یا انحلال صندوق فقط به موجب قانون امکانپذیر است.
فصل سیزدهم - توقف، ورشکستگی و انحلال بانک	
	ماده (۲۰۴) کلیه بانکها موظفند در پایان شهریورماه هر سال «بیانیه وضعیت بانک» را براساس استانداردهای اعلامی ازسوی بانک مرکزی تهیه و به بانک مزبور تحویل دهند. بیانیه وضعیت باید متضمن تبیین شرایط و محیط داخلی و بیرونی بانک و پیش بینی وضعیت آتی آن، میزان و ترکیب داراییها و بدهیها و درجه نقدشوندگی داراییهای بانک، مخاطرات احتمالی پیشرو و نحوه مقابله با آنها باشد. بانک مرکزی موظف است بلافاصله پس از دریافت بیانیه وضعیت هر بانک، آن را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده، نتیجه را برای تصمیم گیری به هیئت نظارت گزارش نماید. بر این اساس، چنانچه بانکی «در معرض توقف»، «متوقف» یا «ورشکسته» تشخیص داده شود، مطابق احکام این فصل با آن رفتار خواهد شد. تبصره «۱» - بانک مرکزی می تواند در صورتی که ضرورت تشخیص دهد، در فواصل کمتر از یکسال نیز بانکها را ملزم به تهیه و ارائه بیانیه وضعیت کند. تبصره «۲» - سایر نهادهای مالی فعال و دارای اهمیت در نظام مالی کشور (به تشخیص بانک مرکزی) نیز موظف به تهیه بیانیه وضعیت و ارائه آن به بانک مرکزی هستند. تبصره «۳» - بانک مرکزی موظف است بخشهای قابل انتشار بیانیه وضعیت بانکها و سایر نهادهای مالی را از طریق انتشار در پایگاه رسمی خود در معرض اطلاع عموم قرار دهد. تشخیص بخشهای غیرقابل انتشار بیانیه مزبور با هیئت نظارت است.
	ماده (۲۰۵) در صورتی که بانک مرکزی بانکی را «در معرض توقف» تشخیص دهد، می تواند با تأیید هیئت نظارت الزامات ویژه ای را بر عملکرد آن بانک اعمال نماید. این الزامات شامل مواردی خواهد

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	بود که در پیشگیری از فعالیت‌های مخاطره‌آمیز، تضمین حقوق سپرده‌گذاران و توانمندسازی بانک مؤثر است.
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱: (اصلاحی ۱۳۵۸/۱۲/۱۸)</p> <p>ماده (۳۹) - در موارد زیر ممکن است بنا به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و تأیید شورای پول و اعتبار و تصویب هیئتی مرکب از نخست وزیر^۱ و وزیر امور اقتصادی و دارایی و وزیر دادگستری^۲ اداره امور بانک به‌عهد بانک مرکزی ایران واگذار شود یا ترتیب دیگری برای اداره بانک داده شود یا اجازه تأسیس بانک لغو شود.</p> <p>الف) در صورتی که مقامات صلاحیتدار بانک تقاضا نمایند.</p> <p>ب) در صورتی که بانک در مدت یک سال از تاریخ ابلاغ اجازه تأسیس عملیات خود را شروع نکند.</p> <p>ج) در صورتی که بانکی بدون عذر موجه فعالیت خود را برای مدتی متجاوز از یک هفته قطع کند.</p> <p>د) در صورتی که بانکی برخلاف این قانون و آیین‌نامه‌های متکی بر آن و دستورات بانک مرکزی ایران که به‌موجب این قانون یا آیین‌نامه‌های متکی بر آن صادر می‌شود و یا برخلاف اساسنامه مصوب خود عمل نماید.</p> <p>ه) در صورتی که قدرت پرداخت بانکی به خطر افتد یا سلب شود.</p> <p>تبصره - بانکی که اجازه تأسیس آن لغو می‌شود از تاریخ الغای اجازه تأسیس طبق دستور بانک مرکزی ایران عمل خواهد کرد.</p> <p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p>	<p>ماده (۲۰۶)</p> <p>در صورتی که بانکی «متوقف» تشخیص داده شود، بانک مرکزی می‌تواند مدیران آن بانک را عزل و از طریق نصب مدیر موقت تأیید هیئت نظارت، اداره امور آن بانک را در اختیار بگیرد. در این صورت، اختیارات مجمع عمومی صاحبان سهام و هیئت‌مدیره بانک موقتاً به هیئت نظارت منتقل می‌شود. مدیرانی که از تحویل اسناد، مدارک و دارایی‌های بانک متوقف به مدیر موقت خودداری نمایند به حبس از ۶ ماه تا دو سال و جبران خسارات وارده محکوم خواهند شد.</p> <p>تبصره «۱»- تعریف توقف و موارد آن به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیئت نظارت می‌رسد. تشخیص توقف با هیئت نظارت است.</p> <p>تبصره «۲»- انتصاب اعضای هیئت‌مدیره و هیئت عامل سایر بانک‌ها به‌عنوان مدیر موقت بانک متوقف ممنوع است.</p> <p>تبصره «۳»- مدیر موقت دارای کلیه اختیارات مدیران بانک براساس اساسنامه خواهد بود، مگر آنچه بانک مرکزی در حکم انتصاب وی محدود نموده باشد.</p> <p>تبصره «۴»- مدیر موقت موظف است هر سه ماه یکبار، گزارش کاملی از وضعیت دارایی‌ها، بدهی‌ها و تعهدات بانک متوقف و اقدامات انجام شده برای توانمندسازی آن را به بانک مرکزی و هیئت نظارت ارائه کند.</p>

۱. با عنایت به اصلاح اصل یکصد و بیست و چهارم قانون اساسی در سال ۱۳۸۶ و حذف سمت نخست‌وزیری و با ملاحظه اصل شصتم همان قانون و...، به نظر می‌رسد رئیس‌جمهور، عضو هیئت مزبور می‌باشد.

۲. براساس نظر مندرج در نسخه قانون پولی و بانکی منتشر شده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (مندرج در وبگاه این بانک): «با توجه به واگذاری کلیه اختیارات قضایی به ریاست محترم قوه قضائیه به شرح مندرج در اصول یکصد و پنجاه و هشتم تا یکصد و پنجاه و نهم قانون اساسی و با ملاحظه اختیارات اداری وزیر محترم دادگستری طبق اصل یکصد و شصتم قانون اساسی و نظر به نقش و کارکرد قضایی و نه اداری وزیر دادگستری در هیئت یاد شده در زمان تصویب قانون پولی و بانکی کشور در سال ۱۳۵۱، به نظر می‌رسد براساس اصول برشمرده شده از قانون اساسی، ریاست محترم قوه قضائیه جایگزین وزیر محترم دادگستری در هیئت مزبور می‌باشند».

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
<p>ماده (۴۰) - طرز اداره بانک در موارد مذکور در ماده (۳۹) و نحوه الغای اجازه تأسیس به موجب آیین‌نامه‌ای می‌باشد که به تصویب کمیسیون‌های دارایی مجلسین خواهد رسید.</p>	
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱: ماده (۴۱)</p> <p>الف) در صورتی که توقف یا ورشکستگی بانکی اعلام شود دادگاه قبل از هر گونه اتخاذ تصمیم نظر بانک مرکزی ایران را جلب خواهد کرد. بانک مرکزی ایران از تاریخ وصول استعلام دادگاه باید ظرف یک ماه نظر خود را کتباً به دادگاه اعلام دارد. دادگاه با توجه به نظر بانک مرکزی ایران و دلایل موجود در پرونده تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد.</p> <p>ب) تصفیه امور بانک ورشکسته با اداره تصفیه امور ورشکستگی می‌باشد.</p> <p>ج) در تمام موارد انحلال و ورشکستگی بانک‌ها تصفیه امور آنها با نظارت نماینده بانک مرکزی ایران انجام خواهد گرفت.</p> <p>ه) با انحلال یا ورشکستگی یک بانک نام آن از دفاتر اداره ثبت حذف خواهد شد.</p>	<p>ماده (۲۰۷)</p> <p>مدیر موقت موظف است کلیه اقدامات اعتمادساز ممکن برای توانمندسازی بانک متوقف را در اسرع وقت انجام دهد. مدیر موقت می‌تواند پس از تأیید هیئت نظارت و بدون الزام به رسیدگی قضایی از روش‌های زیر استفاده کند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. فروش و واگذاری تمام یا بخشی از دارایی‌ها و بدهی‌های بانک متوقف؛ ۲. تبدیل بخشی از بدهی‌های ضمانت نشده بانک متوقف به سهام پس از طی مراحل قانونی؛ ۳. ادغام بانک متوقف در یک بانک داوطلب؛ ۴. انحلال بانک متوقف. <p>تبصره «۱»- ادغام و انحلال بانک متوقف مستلزم موافقت حداقل دوسوم اعضای هیئت نظارت است.</p>
<p>به موجب ماده (۹) لایحه قانونی اداره امور بانک‌ها مصوب ۱۳۵۸/۷/۲ شورای انقلاب، انحلال هر یک از بانک‌ها منحصراً در صلاحیت مجمع عمومی فوق‌العاده بانک‌ها خواهد بود.</p>	<p>ماده (۲۰۸) - انحلال بانک در موارد زیر نیز ممکن است:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. انحلال اختیاری؛ ۲. انحلال در نتیجه لغو مجوز توسط بانک مرکزی؛ ۳. انحلال در اثر ورشکستگی. <p>تبصره - انحلال اختیاری بانک پس از تصویب مجمع عمومی آن و در چارچوب ضوابط قانونی مربوط و صرفاً پس از تأیید هیئت نظارت امکانپذیر است. در موارد انحلال اختیاری، مدیر تصفیه توسط مجمع عمومی فوق‌العاده بانک تعیین و پس از تأیید توسط بانک مرکزی منصوب خواهد شد. در موارد انحلال در نتیجه لغو مجوز، مدیر تصفیه توسط بانک مرکزی منصوب می‌شود. در این صورت، هیئت نظارت کلیه اختیارات و وظایف مجمع عمومی صاحبان سهام و هیئت‌مدیره بانک منحل را اعمال می‌نماید. در موارد انحلال در اثر ورشکستگی، مدیر تصفیه مطابق ماده (۲۱۰) توسط دادگاه منصوب می‌شود.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۲۰۹)</p> <p>در صورتی که بانک مرکزی قبل یا بعد از نصب مدیر موقت تشخیص دهد که دارایی‌های بانک کفایت از بدهی‌های آن نمی‌کند، موظف است از دادگاه تقاضای صدور حکم ورشکستگی آن بانک را بنماید. علاوه بر آن، دادگاه می‌تواند به درخواست دادستان یا خود بانک (پس از تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده)، رسیدگی به ورشکستگی بانک را آغاز نماید.</p> <p>تبصره - در صورتی که پرونده ورشکستگی توسط بانک مرکزی مطرح نشده باشد، دادگاه موظف است پیش از رسیدگی نظر بانک مرکزی را أخذ نماید. در صورت عدم اظهار نظر بانک مرکزی ظرف مدت یک‌ماه، دادگاه بدون أخذ نظر بانک مرکزی رسیدگی را آغاز خواهد نمود.</p>
	<p>ماده (۲۱۰)</p> <p>پس از صدور حکم ورشکستگی توسط دادگاه و قطعیت یافتن آن، مدیر تصفیه به پیشنهاد بانک مرکزی، توسط دادگاه تعیین می‌شود و بلافاصله، فرآیند تصفیه را آغاز می‌کند. تاریخ توقف بانک ورشکسته توسط بانک مرکزی تعیین و به دادگاه اعلام خواهد شد. معاملاتی که از تاریخ توقف تا زمان صدور حکم ورشکستگی توسط مدیران موقت منسوب از طرف بانک مرکزی انجام شده است، از احکام قانون تجارت در خصوص معاملات تاجر متوقف مستثنا می‌باشد.</p>
	<p>ماده (۲۱۱)</p> <p>پس از صدور حکم ورشکستگی، بانک از انجام هرگونه عملیات بانکی و مالی جز آنچه برای تصفیه ضرورت دارد، ممنوع می‌شود. به محض صدور حکم ورشکستگی کلیه دارایی‌های بانک در اختیار مدیر تصفیه قرار می‌گیرد و مدیرانی که از تحویل اسناد، مدارک و دارایی‌های بانک به مدیر تصفیه خودداری نمایند به حبس از ۶ ماه تا دو سال و جبران خسارات وارده محکوم خواهند شد.</p> <p>تبصره «۱»- بانک مرکزی می‌تواند در هر زمان، تغییر مدیر تصفیه را به دادگاه پیشنهاد دهد.</p>

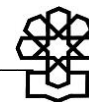

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>تبصره «۲»- در جریان تصفیه بانک، عضو ناظر توسط هیئت نظارت منصوب خواهد شد.</p> <p>تبصره «۳»- پس از صدور حکم ورشکستگی، مجوزهای صادره توسط بانک مرکزی برای بانک، خودبه خود ملغی می گردد و بانک موظف است در کلیه مراسلات و اعلامات خود عبارت «در حال تصفیه» را بلافاصله قبل یا بعد از نام خود به کار برد.</p>
<p>قانون «پولی و بانکی کشور» سال ۱۳۵۱:</p> <p>ماده (۴۱)-... (د) استرداد سپرده‌های پس انداز یا سپرده‌های مشابه تا میزان پنجاه هزار ریال در درجه اول و سپرده‌های حساب جاری و سپرده‌های ثابت تا همان مبلغ در درجه دوم بر کلیه تعهدات دیگر بانک‌های منحل شده یا ورشکسته و سایر حقوق ممتازه مقدم است.</p>	<p>ماده (۲۱۲)</p> <p>در تصفیه بدهی‌ها و تعهدات بانک در جریان توقف، انحلال یا ورشکستگی، اولویت پرداخت به ترتیب طبقات زیر می باشد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. هزینه‌های توانمندسازی یا تصفیه؛ ۲. حقوق و مزایای کارکنان بانک؛ ۳. مطالبات صندوق ضمانت سپرده‌ها بابت پرداخت سپرده‌های ضمانت شده؛ ۴. اصل سپرده‌ها به جز سپرده‌های سرمایه گذاری؛ ۵. اصل سپرده‌های سرمایه گذاری؛ ۶. سایر بدهی‌ها و حقوق ممتازه وفق قانون. <p>تبصره «۱»- چنانچه دارایی‌هایی از بانک به وثیقه گذاشته شده باشد، از محل عواید حاصل از فروش دارایی‌های مزبور، ابتدا حقوق مرتهن پرداخت می شود.</p> <p>تبصره «۲»- بدهکاران بانک در هیچ صورتی حق استناد به ادعای تهاوتر برای پرداخت بدهی‌های خود را نخواهند داشت.</p>
	<p>ماده (۲۱۳)</p> <p>احکام ورشکستگی بانک‌ها در مواردی که در این قانون معین نشده است، تابع قانون تجارت خواهد بود.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۲۱۴)</p> <p>تمامی دعاوی علیه مدیران موقت یا تصفیه به دلیل اقداماتی که در جریان اداره موقت یا تصفیه بانک انجام می‌دهند، به طرفیت بانک مرکزی طرح می‌شود. در مورد مدیر تصفیه، دعوی در همان دادگاهی رسیدگی می‌شود که به پرونده ورشکستگی رسیدگی می‌کند. در مواردی که دادگاه به این نتیجه برسد که مدیران موقت یا مدیر تصفیه از حدود اختیارات خود تجاوز کرده‌اند ضمن بلاثر کردن اقدامات مزبور، از بانک مرکزی می‌خواهد که حسب مورد نسبت به تغییر یا محدود کردن اختیارات آنان اقدام نماید. در صورتی که اعمال خارج از حدود اختیارات مدیران مزبور منجر به ورود زیان به اشخاص شده باشد، پس از تعیین میزان زیان وارده توسط دادگاه، بانک مرکزی مکلف به جبران آن خواهد بود.</p> <p>تبصره- در تمامی دعاوی موضوع این ماده قطع نظر از تاریخ طرح آنها، بانک مرکزی مکلف به پرداخت هزینه‌های رسیدگی و معاضدت قضایی مدیران موقت و مدیر تصفیه است به نحوی که آنان جهت دفاع از خود در دادگاه موظف به پرداخت هیچ هزینه‌ای نباشند.</p>
	<p>ماده (۲۱۵)</p> <p>تصمیماتی که دادگاه در مورد ورشکستگی یا اداره موقت بانک اتخاذ می‌نماید به هیچ وجه نافی یا محدود کننده اختیارات بانک مرکزی از جمله در خصوص لغو یا تعلیق مجوز بانک نیست.</p>
	<p>ماده (۲۱۶)</p> <p>بانک مرکزی و کلیه دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و عمومی موظفند حسب درخواست مدیر موقت یا مدیر تصفیه کلیه اطلاعات مربوط به بانک متوقف یا در معرض توقف را بلافاصله در اختیار وی قرار دهند.</p>

ماده متناظر در قوانین و مقررات موجود	ماده طرح
	<p>ماده (۲۱۷)</p> <p>در مواردی که مدیر موقت یا مدیر تصفیه، اجرای برخی قراردادهای منعقد شده یا ایفای برخی تعهدات بانک را به مصلحت نداند می‌تواند با ذکر دلیل، مجوز عدم اجرای آنها را از دادگاه درخواست نماید. دادگاه به فوریت و خارج از نوبت به این مسئله رسیدگی کرده و با لحاظ منافع سپرده‌گذاران و سایر ذینفعان و نظر بانک مرکزی اتخاذ تصمیم می‌نماید.</p>
	<p>ماده (۲۱۸)</p> <p>کلیه نقل و انتقالات دارایی‌ها و سهام بانک متوقف یا ورشکسته از پرداخت مالیات معاف است.</p>
<p>ماده (۴۵) - کلیه قوانین و مقررات دیگر در مواردی که با این قانون مغایرت دارد از تاریخ اجرای این قانون ملغی است و تا زمانی که آیین‌نامه‌های این قانون به تصویب نرسیده است آیین‌نامه‌های سابق مشروط بر اینکه با مفاد این قانون به تشخیص شورای پول و اعتبار معارض نباشد قابل اجرا خواهد بود.</p> <p>قانون «عملیات بانکی بدون ربا» سال ۱۳۶۲:</p> <p>ماده (۲۶) - پس از تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر لغو و اختیارات و وظایف مذکور در قانون پولی و بانکی و لایحه قانونی اداره امور بانکها و متمم آنکه در این قانون به مراجع ذیصلاح دیگری سپرده شده است از مراجع قبلی سلب می‌گردد.</p>	<p>ماده (۲۱۹)</p> <p>از تاریخ اجرای این قانون، قانون بانکداری مصوب ۱۳۳۴/۴/۵، فصل چهارم قانون بانکی و پولی کشور مصوب ۱۳۳۹/۳/۷، قسمت سوم قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱/۴/۱۸ و تغییرات بعدی آن، آیین‌نامه طرز اداره بانک و نحوه الغای اجازه تأسیس بانک در موارد مذکور در ماده (۳۹) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۱، لایحه قانونی اداره امور بانکها مصوب ۱۳۵۸/۷/۳، قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ و تغییرات بعدی آن، قانون اجازه تأسیس بانکهای غیردولتی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱، قانون منطقی کردن نرخ سود تسهیلات بانکی متناسب با نرخ بازدهی در بخش‌های مختلف اقتصادی (با تأکید بر نظام بانکداری اسلامی) مصوب ۱۳۸۵/۲/۳۱، قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانکها مصوب ۱۳۸۶/۴/۵ ملغی می‌شود. تا زمانی که آیین‌نامه و دستورالعمل‌های اجرایی این قانون به تصویب نرسیده است، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های سابق، مشروط بر اینکه با مفاد این قانون به تشخیص بانک مرکزی معارض نباشد، قابل اجرا خواهد بود.</p>

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

گزارش حاضر به‌عنوان گزارش دوم^۱ اظهارنظر پیرامون نسخه جدید طرح اصلاح قوانین بانکی با عنوان طرح «بانکداری جمهوری اسلامی ایران» که توسط مجلس شورای اسلامی تهیه و اعلام وصول شده است، به مقایسه طرح حاضر با قوانین و برخی از مهمترین مقررات موجود در حوزه پولی و بانکی می‌پردازد. سؤال اصلی گزارش این است که طرح تهیه شده درخصوص اصلاح قانون بانکداری بدون ربا نسبت به قوانین مصوب فعلی و مقررات مهم حوزه پولی و بانکی کشور چه تغییراتی داشته و چه خلأهایی را برطرف کرده است؟

مقایسه صورت گرفته بین طرح حاضر و قوانین و مقررات موجود نشان داد:

۱. بخش عمده‌ای از مواد طرح حاضر دارای سابقه قانونی بین قوانین تصویب شده در حوزه پولی و بانکی نبوده و نشان می‌دهد این طرح حاوی احکام قانونی است که با اعمال اصلاحات محتوایی لازم، بخش زیادی از خلأهای قانونی را برطرف می‌کند.
۲. برخی از ضوابط تأسیس و اداره بانک، ضوابط اعطای تسهیلات، استانداردهای نظارتی و ...، مندرج در این طرح دارای سابقه در بین مقررات، آیین‌نامه‌ها یا مصوبات شورای پول و اعتبار یا هیئت وزیران بوده که طرح حاضر درصدد تصویب آنها در سطح قانون برآمده است.
۳. موادی از طرح حاضر که به حوزه‌های نظارت، ضابطه‌مندی اعطای تسهیلات، شفافیت، پاسخگویی، حاکمیت شرکتی و حل‌وفصل بانک‌های ورشکسته مربوط می‌شود، دارای بیشترین خلأها در قوانین و مقررات موجود هستند که در این طرح احکامی برای آنها پیش‌بینی شده است.
۴. طرح حاضر در صورت تصویب می‌تواند پراکندگی و تعدد موجود در قوانین فعلی (بیش از ۱۰ قانون مجزا) را رفع نموده و یک قانون واحد برای فعالیت بانک‌ها در چارچوب عملیات بانکی بدون ربا ارائه کند.

منابع و مأخذ

در متن گزارش اشاره شده است.

۱. گزارش نخست به شماره مسلسل ۱۵۱۶۸ به بررسی و اظهارنظر پیرامون کلیات طرح پرداخته است.

شماره مسلسل: ۱-۱۵۱۶۸

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهارنظر کارشناسی درباره: «طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران» ۲. مقایسه طرح با قوانین و مقررات موجود

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه بازارهای مالی)

تهیه و تدوین کنندگان: موسی شهبازی‌غیاثی، سیدکمال حسینی

همکاران: حامد سروریان، سیدمهدی بنی طبا

ناظر علمی: صمد عزیزنژاد

متقاضی: محمدرضا پورابراهیمی (رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی)

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران

۲. لایحه بانکداری

۳. قانون عملیات بانکی بدون ربا

۴. قانونی پولی و بانکی

تاریخ شروع مطالعه: ۱۳۹۵/۶/۲۳

تاریخ خاتمه مطالعه: ۱۳۹۵/۹/۲۲

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۱۱/۱۰

